

آننجي ملد

نېرېارل 1928

صابى: 4

Darülfünun EDEBİYAT FAKÜLTESİ MECMUASI

فلسفه، اجتماعيات، تاریخ، جغرافیا، ادبیات

ایکی آمده بـ نېر او لۇنور

مندرجات

بى زمان فلسفى	دوقۇر اور ئاهى سەمالىبىز
ایکى تۈرك فىلسوفى	از مېرىلى اسماعىل مەھى
روصوبە كورە بدن تربىيەسى	اسماعىل مەھى
تصحیح واعتذار	آورام غادىتى
فلسفە اصطلاحلىرى	خەلیل نعمەتالله
ابتدائى ذهنىت	خەلیل نعمەتالله
جوغرافىيادە مشاھىدە اصولارى	علي مايمىز
بىنالملل مستىشرقلر قونغۇرەسى	كورىپەن زادە محمد فؤاد

استانپول — آمرى مطبعى

1928

ابتدائی ذهنیت

- 7 -

با قبیلیم ع، ملری (ما بعد)

کورونهین عالمده کی قوتله دوغریدن دوغر ویه تماسه کلمک دائماً ممکن دکیلدر .
یو مناسبت ایچین اک موافق شرطی اکتساب ایله آرزو ایتدیکی رؤیا Réve ویارؤیتی
خیص ایدلش عمللار و آیننلر اجراسیله تمی ایتمک ابتدائی انسانک آندهدر .
 فقط بونله رغماً مثلاً آرزو ایتدیکی رؤایی کورمسی ویا خود کورسه بیله او نک ایسته دیکی
شکله او لامسی تامین ایمهسی محقق دکیلدر . دوغریدن دوغری یه قونوشمق و استجواب
ایتمک ایچون موضوع بحث کورونهین قوتلرک بزر شخص صورتنه تمیل ایدلش او لمیری
ضروری فرض ایدیور . فقط ، ابتدائی انسانک کندی اطرافنده بولوندقلرینی حس
ایتدیکی ، و نیتلرینی بیلمه سی لازمکلکی کیزی قوتلر اکثر احوالده نه دعوت و نده
استجواب ایدیله بیلیرلر . بناءً علیه باشقا چاره لره باش وورماسی ایجاد ایده در .
بزجه اک زیاده معروض اولان باقی جلق شکلرندن بری مصاب اولان مخلوقلرک
یا غیر صاق وباطخوص جکرینی تدقیق ایتمکدر .

بورنه او ده اکثر مهم احوالده دایاقلر دوموز جکرینی تدقیق واسطه سنه باش وورارق
باقی جلق ایده رلر . فوق العاده برشیه احتیاجلری اولدیمی ؟ او نی دوموزدن صورارلر .
دوشمنلرک ، فنا طالعک ویا خاستالغک یاقین اولدیغنى ظن ایدرلرسه مسئله نک حقیقته اویله
اولوب او لامدیغنى دوموزدن صورارلر و او کا کندیلرینی یا کلتمامسی ، سوزلرینی علوی
وارلگه Etre supreme ایصال ایمه سی سویلرلر . حتی دوموزه کندیسی اولدورمیه جکلرینی
ویمه جکلرینی دخی سویلرلر ؟ فقط سویله نه جک سوز بیتر بیتمه ز ، اولدوروله جکنی
حس ایدوبده ایصال ایده جکی خبری ده کیشدیرمه سین دیه حیوانی در حال اولدورولر . »

بو بسیط عملیه نک شه ماسی آچیق بر صورتده آکلاشیلیور. شمدى مسئله موسیو هاددون ک علوی وارلق Etre suprême دیدیکی و بنم الک مهم برا فاده ایله؛ سری واخود کیزلى « دیه تسمیه ایتدیکم قوتله معین بر سؤال صورا رق او نلره ناصیل استخاره ایدل دیکی در. قوربان ایدیلن دوموزک وظیفه سی بوقوتله بو سؤالی ایصال ایمکدر. او نلره دو غریدن دو غرییه تماس قابل اولا مادیغندن دوموز آراده مجبوری برواسطه در. او سؤالی تلقی و ایصال ایددر، جوابی جکرینک اوزرنده یازیلی در. موسیو هاددون دایاقلرک بو ایشی ناصیل پاپقلرینی مفصلان ایضاح ایدیور : « جانلی بر دوموز آیاقلری با غلی اولدینی حالده بالقونه کتیرلدی. آبان آبیت او جی یانمش برا ودون آلدی و حیوانی خفیفجه یاقدی وعینی زمانده علوی وارلغه دعا ایتدی واراده سنی دوموزک جکری واسطه سیله بیلدیرمی خصوصنده کی تمنیسنی الله ایصال ایتمه سنی دوموزه سویله دی. آیان آبیت الله یانمش برا ودون یارچه سی آلدی ویاقدی. عینی زمانده علوی وارلغه دعا ایدیوردی. و کندی آرزو سنی دوموزک جکری واسطه سیله بیلدیرمی رجا اولنان معبده مناجاتک ایصالانی دوموزدن طلب ایدیوردی. بو یاقه عملیه سی بتذکرن صوکرا صاغ آنک پارماقلرینی دعا مد نیجه حیوانه تماسی محافظه ایچون دوموزک بو کرینه قویدی وعینی زمانده اوراده خفیفجه قیمیلداتدی و بوصورتله سویلد کلرینه دوموزک دقتنی جلب ایتدی. نهایت دوموزک بوینه بر شیشی صوقدیلر، وئولور ئولمهز قارتی آچدیلر : جکری سرعتله و مهارتله چیقاردیلر و بر طباعک ایچنه قویدیلر. اختیارلر جکرک اطرافه طوپلاندیلر تفائل علامتیلرینی مناقشه ایتدیلر. جکر پارچالرینک هر برینک بعدی، وصفی، صافرا کیسه نک منظره سی یاغ مقداری، و ترلر جمله سی اعظمی بر دقته تدقیق ایدلدی و هپسنه بر معنا ویرلدی »

گوریلیور که بو عملیه او بجه بحث ایتدیکمز و انگلیز شرقی آفریقاسی یرلیسندنک ٹولش اولان رئیسندن نصیحت و صحابت ایسته مسی و آلاجنبی جوابک اوندن مخروط اوزرینه یازیلما سی عملیه سنی تمامًا بکزیلیور. بوراده مخروطک وظیفه سنی دوموزک جکری کوریلیور. فقط دوموزک فنا تیپی سؤالی ویا جوابی یا کیلماسین دیه ایدیلن اهماملر، دعا اثناسنده دقتنی دائمًا حاضر بولوندیرمک ایچون آلينان تدبیرلر، و « الله » دن اراده سنی حیوانک جکری واسطه سیله بیلدیرمہ سنی ایسته مک بو عملیه نک ماهیتی حقنده هیچ بر شبھه بر اقیشور. بو استجلاپ ایدلش یر فال در. بو عملیه بیلنمهین بر شیئک کشف والهانی و همده کشفک موافق بر صورتده تجلیسنسی طلب ایدیور. بو میخانیکی بر اصول اولقدن

اوزاق اولوب حادثاتک مقدراتنه حاکم اولان قوته توجیه ایدیلن بر سؤال وعینی زمانده برعئی در.

جواب اميد ایدلاریکی کبی دکیلسه یکیدن بر سؤال صوریلیر ویکیدن دعا ایدیلیر و فنا ندیجه‌لی بر فالدن یکیدن تفال ایدیلیر. بورنه اوده « راهبه‌لر پیلیجك بوینی کسديلر و درحال تفاله قويولدیلر. صوکرا خروس قربان ایدلاری والهلك وانسانلارک غداسنه حصر اولوندی. ايلک کسیلن پیلیجدن چیقان فال موافق دکیلسه موافق کلنجه‌یه قادر دیکر پیلیچلرک کسیلمه‌سنہ دوام اولونور »

بورنه اولردن داها مترقی اولان پولی نه زین لرنزدنده باقیجیلوق عملیه‌لری عادتا الزم ایدی. عموم تشبیثاتک موفقیتی منحصرآ کورو نهین عالم قوتلرینه تابعده. بو قوتلرک نیتلری باشقا بر صورتله منکشف اولدیجی تقدیرده کیریشله جك ایشه باشلامادن اول او نلرک مظاهرتی تأمين واونلرله اوزلاشمق برضورت ایدی. پك معروف اولان بو عملیه‌لردن روتانه‌سنی. مثل اولارق ذکر ایدهم: تاھیتی ده «الهلك اراده‌سنہ پك بویوك بر اهمیت ویریلیوردی. یا پیلاجق ایشك لهنده اولدقلری تقدیرده موفقیت قطعی ایدی؟ علیه‌نده ایسے‌لر ئولوم دکیلسه بیله هزیمت محقق ایدی. الهلك صوک قرارینی آکلامق ایچون باقیجیلاغه وسیحه مراجعت ایدیلردى. بو کبی احوالده تاھیتیلر بالادن كلن وصایایه تام بر اعتماد ایله دعایت ایتدکلرینی اعتراف واعلان ایده‌لردى .. یا پیلاجق بر سفرک موفقیت و هزیمنی قوربان ایدیلن بر حیوانك قلبندە کی عضلى تقلیصاتدن ویا جکرندن، مصاب اولان بر انسانك جان چکشیدیکی اشناده مدهش اضطراب قیور انمازىلرندن متحصل اختيار سرحرکتلرندن، ویامعبدک محربنے قوندقدن صوکرا بوغازلانان قوربانك وضعیته کوره تفال ایدیلردى «بوراده دخی باقیجیلوق بر سؤال صورمۇ و بر مظاهرت تمى ایتكىن عبارتدر. قوربان سؤالى ایصال ایده‌ر وجوابی كتیریر.

راهب آلکس آرنو آنتروپوس Anthropos لسمی اثرلده شرقی آلمان آفریقا سندە ياشایان رو آندا قییله سنک باقیجیلوق عمللارینی مفصلأ تصویر ایدیسیور. بو ایضاھات او راده کی باقیجیلاغ تضمن ایتدیکی معاشری تصویرلری آکلامامزه ياردیم ایده‌ر. مثلا بوراده قوربانك باغر صاقلری يالکنر بر واسطه او لمیور. عینی زمانده بر علت رولنی ایفا ایدیسیور، بۇ حال قوشلارله تفال حقنده مقدمما بحث ایتمش اولدیغۇم تلقى يك قیمتلى برصورتده تأییدیدر. راهب آرنو دیسیوركە: « بر چوق احوالده، تفال واسطه‌سى اولان شیائه توجیه ایدیلن»

سُو الار قیده شایاند. «دعاز» ایده مطالعه ستدن آکلاشیله جنی وجهاوزره، بوغانک، قويونك الخ.. باقیجینک سؤالی او زرینه ایچلرینی، وياموجود بتلرینی ايسي، دکلری کی تعديل ايده جکی ظن اولونور. آکلاشیلیور که ایمانانک «اللهک» بو تبدیلی ايسته دیکی کی اجرا ايتدیک، و كذلك عینی زمانده قوربان ایدیلن مصابک هقبقی بر فاعل عملت اولاًرق فردک سعادتی حاصل ایدن بر اقداری اولدینی قناعتی وار. بوده «سن اللهک»، ایدمی شفا ويردن الله اول «خطاببرینک نه معناده ايراد ايدلسی لازمه کله جکنی کوستره . (Imana کیزلى قوتلر دیدیکمنز شیئی تمثیل ایدر) : بناءً عليه قوربان ایدیله جک و آرزو اولونان موافق جوابک بر قسمی اولسون تأمین ایده جک اولان حیوانه خطاباً خصوصی بر دعا او قونور. «باقیجي صاغ الله برنجی پیلیجی آلیر. کندی اغزینه برآز صوقور و بوصوی دوغیدن دوغزی به آغزندن پیلیجک غاغاسنه ايصال ایدر ؟ صالحیا ایله قاریشیق اولان بو صو imbuto دیدکلری شیدر . (بر چوق باقیجیلیق اصولنده طالعی سویله به جک اولان جانسز لرک طالعی سویله به جک آدامک صالحیا سیله قاریشماسی عادتدر .) صوکرا موافق تحملیاتی تأمین ایچون پیلیجک صاغ قو لاغنه یاوشجه برشیلر سویله و بوصورته، شاید ایحباب ایدیبورسه، حیوان کسیلوپ پارچالانه دن اول ایچنی تعديل ایده ر و «بیاضلاندیرر» یعنی «اوغورلو فال اولور .» راهب آرنودعانک اوزون اولان متنه یازیلیور که خلاصه سی حیوانک باغر ساقلرینک باقیجي یی منون ایتمک ایچون نه شکل عرض ایتمه سی تعریف و تصویردن عبارتدر . بر قوچک باغر ساقلریله تفال ایتمک ایچون ده عینی اصوله مراجعت ایدیلیر . قرال ایچون ، بر بوعا قربان ایتمک صورتیله خصوصی بر باقیجیلیق یا پمک ایحباب ایتدیکی تقدیرده حیوان آیاقده دور دینی حالده بر موقعونفوری (بر نوع خصوصی باقیجي) طرفندن آزارلانیر و قولاغنه یاوشجه سوزلر سویله نیر. بو ائناده دیکر باقونفوری لرده دقتی اولمسنی تأمین ایچون بوعای او قشارلر ، بردیکری ده بوینوزلرندن طوتار . حیوانه اوزون بر دعا خطاب و بود عاده داخلی اخشناسنک نه شکالر عرض ایتمه سی آرزو ایدیلیورسه اونک ایچون اصرار ایده رلر : مثلاً ، صافرا کیسه سی صاغه قوی ، الخ... کی . بویله جه بوغانک قولاغنه سویله دکدن صوکرا : «یاتیرک و ولدورک ! » امری ویریلیر .

باقیجیلیق کمیکلر واسطه سیله یا پیلیورسه اونلرده قوربانلر کی فعال بر رول عطف ایدیلیر کمیکلر يالکز نتیجه یی بیلدیرمکله قلمازلر عینی زمانده او فی ایحباب ایتدیرلر . «اوچنچی صفحه نهایتنده بویوجی کمیکلری ، (نوژوزی نوژوزی کمیکلر ک اسمی) داغیتارق: «ای

دیکله یورلر، انسانلر کی جواب ویریورلر اخ ..» دیر. راهب آرنو بر نوطنده باقیجیئک شویله سویله دیکنی قید ایدییور؟ « نوزوزی nzuzi لر ای دیکله یورلر، ای جواب ویریورلر. سؤالاریمزری دیکله یورلر و فطری علممله، (سویلین باقیجیدر) آکلا دیغمه کوره دوغری جواب ویریورلر. اونلر انسان کیی مطیع درلر. » آکلاشپلیور که باقیجینک دولی بیلکیلری واسطه سیله کیکلرک، نوزوزی لرک نسبی وضعیتلرینی تفسیر ایمکدن عبارتدر.

تفائل ایچون تره یاغندن معمول کوچوك کره لر استعمال اولوندیغی تقدیرده دخی ینه اویله بر دعا یاپیلیر. بویوجی الله بر کون اول و یاخود هیچ اولمازسه ایکی کون اولکی تره یاغندن یاپیلمش درت عدد کوچوك کره آلارق شویله خطاب ایدر: « دیکله، تره یاغنی، سن کوزه لسک؛ بیاضلان، چوق بیاض اول، تمامًا بیاض اول (یعنی اوغورلى اول)، بن سفی قارینجه لر ویرم، سنده بى دوشمانلر ویرمنسک ..» راهب آرنو بر نوطنده شونی علاوه ایدییور: « تره یاغنک مخاطبینک تمییاتی دیکله دیکی و کندینی ایسته دیکی کی دیکشدیر دیکی ظن اولونیور »

باقیحیلق موافق نتیجه ویردیکی تقدیرده بونتیجه یی ویره ن شیئی موصقا یاپمک ایچون قوللانيلر: بوموصقالر چوق مؤثر نظریله باقیلیر؟ بو حال ایسه اونلر عطف ایدیلن فاعل علیت خاصه سنه بر دلیلدر. موصقا یاپیلان شیلرک نفوذلرینی محافظه ایتدیکنی قبول ایده رلر و اوندن استفاده چاره سنه باقارلر. راهب آرنو « ای نتیجه ویره ن تره یاغندن منو نیته موصقا یاپارلر ای جواب ویرمش اولان و حیوان یاغندن معمول کره جکلر یاصدیغک آلتنه ویا کوچوك قابلر قونولور » بونلر بولوندقلر اولر صلح و سکونت تأمین ایده رلر. (ئولولرک) ارواحی ایچون یاپیلان قوربانلر دخی موصقالر یاپیلیر ... موافق جواب ویرمش اولان پیلیچدن چوق معتبر موصقالر یاپیلیر .. « کذا « اوغورلى تفاله واسطه اولش اولان قوبوندن دخی (خصوصیله آیاقلرینک کیکلرندن) موصقالر یاپارلر. بوتون بوموصقالر بونینده آصیلی اولارق طاشینیر. » دییور. قرال ایچون صورت خصوصیه ده و باقیحیلق غایه سیله قوربان ایدیلن بوغانک « کیکلری هر طرفدن طوپلانیر، يالکز ایاق کیکلری موصقا یاپمک ایچون حفظ ایدیلیر .. بوغانک دریسنی سیله یاقارلر، فقط عمومیت او زرمه دباغه ویریلیر و قرالك یاتاغنی او زرینه قونمک ایچون ایشله نیر، یاخود پايتختك داولی ایچون قوللانيلر و یاخودده بويوك برصورت تلاطف ایدلسی مقرر اولان سرای قادینلرندن

برینه ویریلیر ؟ والخاصل اوغورلى برقاڭه واسطه اوڭش اولان بربوغانك دریستىن صورت استعمالى نه اولور سه اولسون ايسترقادىن البسەسى يايپىلسىن پارچالرىنىڭ محافظە ايىلمىسى مجبورىيدر . بونلۇر معلوم اولان ئاك اي موصقالاردر .

بوتون بونلۇر بزە ابتدائى ذهنیت ، باقىجىلقدە مەكتۇز علیت فعلنىڭ كىتىدە كورە ناصىل تصور ايىدىلىكىنى آكلامايە ياردىم ايدەر . بودىنەت پېلىجىك ، قويونك ، بوغانك حتى تره ياغنك و كېيكلارك كىندىلەكىندىن اولاقق اجزالرىنى تبدىل ايملىرنە بىر مشكلات كورمىور . بوناصىل اولور ، ناصىل مەمکن دربوكا ناصىل عقل ايرەر ؟ ابتدائى ذهنیت بوسۇللىرى كىندىنە صورمىور ، بوخصوصىدە بىر جواب بولمايە احتىاجى يوق و اوپىلە برجواب دىخى تخىل ايتىور . طبىعى و فيزىيولۇزىق حادىھلرك معىنەتى Détérminism اوکا تمامام مجهولدر .

او اىكىنجى علملىرىسىنە سابقلار Antécédents لر ايلە نتىجەلر Consequets او اىسەنەتكى رابطە يەلاقىدەر . اوڭك كورۇشنى نظرآ ، شايد باشقىا بىر سرى قوت قارشىسىنە چىقماز سه جنوبى آفرىقادە بانتو لر نزدىنە « كېيكلار چوق بويوك بىر رول اوينارلار . مهم بىر قرار اتىخاذ ايدىمىسى اىحباب ايتىدىكى وقت سېحرلى كېيكلارلە استىخارە ايتىهدەن اول ھېچ بىر شىئە تشبىت ايدىلەر . بوكېيكلار محقق صورتىدە تعقىب ايدىلە جىك يۈلى كۆستىر . قىيىلە رئىسىلىرى فلا كىتى موجب بونلۇر حادىھلردا اوکا مراجعت ايدەرلەر . ياغمو ، ياغماز سه ، هەنەنلى باشلىجە مشاورى درلەر . » آلمان ميسىونىزلىرى دە عىنى شىئى تصديق ايدىيورلار . مەۋنسىكى دىيوركە : « كېيكلار باسو طو باقىجىلەر كايىرسە وياخود بىر سەفر اجراسى اىحباب بىر فلا كىت مەلحوظ ايسە ، مەملەكتە يابانچىلەر كايىرسە وياخود بىر سەفر اجراسى اىحباب ايدەرسە درحال ئالارىنىڭ آلتىنده بولۇنان كېبك آتىجىلەر مراجعت ايدەرلەر . بونلۇر ئوفىلرك اتىخاذ ايدىمىسى مشاورى درلەر .

بر سېاحە مەلکەتىن كېچمە يە مىساعىدە ايتەسى ويا كىرى دوندىرىمىسى كى قرارلارك اعطاسىنە بىر سېاحە مەلکەتىن كېچمە يە مىساعىدە ايتەسى ويا كىرى دوندىرىمىسى كى قرارلارك اعطاسىنە كېيكلار بويوك روللار اىفدا ايدەرلەر . » قىيىلە افرادى دىخى رئىسىلىرى كى در « سېاحە چىقىق ئىستەين بىر كىمسە ، تداوى و صایاسى تلقى ايدە جىك اولان بىر خاستا ، علاقەدار اولدىقى ئىستەين بىر كىمسە ، تداوى و صایاسى تلقى ايدە جىك اولان بىر خاستا ، علاقەدار اولدىقى

یور کیمسه نک وفاتی سبیلرینی بیلمک آرزو سیله قیورانان برسی در حال کمیکلرله فال
یاقدیر مايه کیدر . »

موسیو ژونو Guno ، مختلف سؤاللره جواب ویرن باقیجیلیق صنعتی کندیسنه چوق
جادب کلديکی ایچون بو صنعتک قاعده لری ، عمدە لری حفندە آچیق ایضاھات ویرپور .
« باقیجی ویا استخاره جی یکرمی بس ویا اوتوز پارچادن مرکب کمیکلری ایکی الله آلیر
ایچه قاریشیدیرر ، بربینه سور ترو آنی بحر کتاه او نلری او کنه آثار . کمیک پارچالرینک
بھری اساسلى بر معنایه دلالت ایده ر ، صوکرا آتیلدقلری وقت داغیلشمالرینه کوره بو
معنالر تعدیلاته او غرار پنو غالوب تنوع ایده ر : فی الحقيقة مثلا طوبوق کمیکنک دوشدوکی
طرف ، توجه ایتدیکی جھت ، یکدیکرینه نظراً آلدقلری وضعیت نظر دقتہ آلنیر . »
یوتون بو عنصرلر حساب ایدیلسه باقیجیلیق تریبلرینک نه قادر متتنوع اولدینغی اکلاشیلر .
« ایملات عمليه ده مطلوب جواب آلیماز سه او جواب الده ایدیلجه یه قادر عمليه تکرار ایدیلر . کمیکلرک
دوشمه سیله استخاره یی موجب موضوع آراسنده بر « توافق Correspoudace » کوریله بیلر . مثلا
خاستابر کیمسه موضوع بحث او لسا او کیمسه یی تمیل ایده ن طوبوق کمیک منفی بر وضعیتده
دوشهر . بناءً علیه تفالدن مطلوب اولان « سوز » سویلنمشدر . کمیکلرک دوشمه سندہ
توافق کورولرسه بونلری یکیدن بر ، ایکی ، اوون دفعه داها آثارلر . کمیکلر باقیجنک
قولیه سندہ سویلک ایسته من لرسه باقیجی احتمال مناسب بر محله چیقار ، چالیلغه ، قوله نک
آرقانه کیدیلر ، والحاصل صريح بر جواب الده ایدنجه یه قادر او غرشیلر . »

اور تاده يالکز استقبالي بیلمک موضوع بحث او لسا ایدی بو اصرار پك ایضاھ
ایدیله مرسدی . فقط کمیکلر يالکز کله جکی کشف والهام ایمزلر . « تونغارلر بو کمیکلر واسطه سیله
الهله (الھلردن مقصد اجداد) کندیلرندن نه ایسته دکلرینی و حقلرنده نه دوشوندکلرینی
بیلدکلرینی خن ایده رلر . بر کویک بر قیله نک حتی موجودیتی بیله ، قیله فردلرینک سعادتی
الھلر تابع اولدینغی قناعتی موجود اولدینگدن بونلرک نه دوشونوب و نه یا پدقلرینی بیلمک
حوك درجه ده مهم در . الھلر هر شیئک ، طوپراغنک ، اغا جلرک ، یاغمورک ، انسانلرک ،
چوجوقلرک ، حتی بابوی لرک (بويوجی) بیله حاکمی درلر . هر شیئک و هر شخصک
اوزرنده قطعی نفوذلری وارددر . اونلر بر کیمسه یی مسعود ویا بدخت ایده بیلرلر ، نسللری
(نسل کلمه سی الله تعبیرینک اجداد معناسنه قوللار نیلیغی تأیید ایدییور) اوزرینه قورا قلق ،
خاستالق ، محصول سر لق کی نهایتسز فلا کتلر جلب ایده بیلمک اقتدارینی حائز درلر »

بناءً عليه متماديًّا كميك پارچالرينه مراجعت ايمه نك سبلي شيمدى قولايجه اكلاشيلابيلير.
يواستخاره نك تجليسي روياده اولور . اجداد آرزولرينى وحسلىرينى نسللىرينه روياده
كورينه رك بيلديرد .

بو باقيجيق اصولى دوغرى دوغرى يه رويا ايله تفالدن داها قولايدر . كميكler دائمًا
الدھ حاضردر ، اونلره بالذات سؤال ايرادي بىلەنميورسە او زاقدن كيدوب بر باقيجي
تداركne لزوم يوق . يرلى يه برصيقندى عارض اولنجه ميسيونز شەفي ماقدونالدك ديدىكى
كى « روياده كوروروم » دىمەيەدە احتياجي يوق . هرھانكى بىكيمك آيجىي جلب ايله
كميكler واسطه سيله اجدادينك آرزوسنه واقف اولور .

كميكler وعلى العموم باقيجيق عملاري واسطه سيله الدھ ايديان فاللر ابتدائي انسانلرك
تقدير وادرالك ايدە بىلە جكلرى يكانه تجربه ساحه سنى تشکيل ايدەر . بوده لازمدر . زира
بونسز اكثريا نەياپاچقلرىنى بىلامزلر . عيني زمانده بو كافى درده . چونكە كندىليرينه
كورونز قوتلرک نەيە قرار ويرە جكلرىنى نەياپيلماسى آرزو ايتدىكلىنى تعين ايلە بىلدىريپىور .
كميك پارچالرى « سويلىپور » ؟ بناءً عليه سوپىلە دكلىنى ضبط ايمك كفایت ايدەر . بوندن
دولايى يرلىك متماديًّا بونلره مشغولدرلر . موسىو ژونو : « بو عمللر عقل ويأخذون
عملى حيات تجربه لرى اىچون هرھانكى برجدى تشبى داها نوه حالنده اىكن اولدىريپىور .
يرلى دوقتورلر موجود نباتاتى مناسب برصورتىه تتبع ايمش اولسەلردى اونباتاتك طبى
خاصه لرىنى استعمال ايدەرك فايدانى وشافى بىرنىجىه يه وارىلىرىلردى . فقط كميكler آلنوب
ھانكى اوت كوكنڭ خاستالىنى كىدەرمە يه يارا ياجىنى بىلەن بىلەن دورور كن يچون
زحمت ايتلى ؟ » دىپور .

يرلىلرک شو ويا بونباتك بعضى خاصه لرى اولدېغىنى بالتجربه بىلدىكلىرى حالدە بو
بىلەنلىرى كندىلەنچە داها معروف نباتلرک عيني خاصه يى حائز اولوب اولمىدىغىنى آرامق
فڪرىنى بىلە ويرمىپور . چونكە مادامكە بويىلە شىلرلرک تائىرى كىزلى قوتلرک الندەدر . بويىلە
برحال تحدىت اىتسە بىلە بواونلره مستقر بىرىشى كورونمىپور . بناءً عليه دائمًا كميكler مراجعت
لازمدر . اك امين معلومات اونلرددەدر . ترانسواں ميسيونەرلرندن بىلەن دىپور كە :
« بىر كون بىر كويىدە بىر حاصىرك او زەرينه كميك پارچالرى آتىقلە مشغول برقاج آدام كوردم .
كندىلەنلىرىنى بونك بىرتصادف او يۇنى ، بىر قومار اولدېغىنى وبواعتىادىن واز كچمەلرلىنى
سوپىلەدم . اىچلىرنىن بىرى شو جوابى ويردى : بو بزم كتابىز ؟ باشقە كتابىز يوق .

سن هر کون کتابکی او قویور سـك و او کا اعتقادک وار ؟ بزده عینی شیئی یا پیورز کتابنـزه ایمانـز وار . »

تأثیرلـی بر جواب . رویانـک یـرـلـیـلـک اـنـجـیـلـیـ اـولـدـیـغـنـیـ سـوـیـلـهـینـ نـوـوـهـلـ فـرـانـسـلـیـ جـزـوـیـتـکـ سـوـزـیـ آـکـدـیـرـیـورـ . اـبـتـدـائـیـ ذـهـنـیـتـ اـیـچـونـ تـصـادـفـ یـوـقـدـرـ . بـزـمـ تـصـادـفـ ، قـضـاـ دـیدـیـکـمـزـ شـیـ اـوـنـکـ اـیـچـونـ بـالـعـکـسـ سـرـیـ مـعـنـالـرـلـهـ یـوـکـلـودـرـ . بـنـاءـ عـلـیـهـ کـمـکـلـرـیـ آـتـارـقـ تـفـأـلـ اـیـمـکـ عـیـلـاـنـاجـقـ ، وـاهـسـیـ وـحـتـیـ لـاقـیدـ قـالـیـنـاجـقـ بـرـ مشـغـلهـ دـکـیـلـدـرـ : هـیـچـ بـرـ یـرـلـیـ زـمـاتـیـ کـچـیرـمـکـ اـیـچـونـ بـوـنـدـنـ اـیـ مشـغـلهـ بـوـلـامـازـ ، وـهـیـچـ بـرـ شـیـ دـقـتـنـیـ بـوـ قـادـارـ جـدـیـ بـرـ صـوـرـتـدـهـ جـلـبـ اـیـدـهـمـزـ . مـیـسـیـوـزـ مـهـاـدـیـاـ اللـهـ اـیـلـهـ دـوـشـوـبـ قـالـقـمـادـنـ دـاـهـاـ اـیـ بـرـ مشـغـلهـ بـوـلـابـیـلـیـرـمـیـ ؟ چـونـکـهـ اـیـنـجـیـلـدـهـ اللـهـ اوـکـاـ سـوـیـلـیـورـ . (یـرـلـینـکـ کـتـابـیـدـهـ سـحـرـلـیـ بـرـ مـاهـیـتـ حـائـزـ وـصـرـیـحـ بـرـ شـیدـرـ .) پـکـ اـعـلاـ ! یـرـلـیـرـهـدـهـ کـمـکـلـرـ وـاسـطـهـسـیـلـهـ اـجـدـادـیـ سـوـیـلـیـورـ بـعـدـ دـاـهـاـ دـوـغـرـیـسـیـ اـیـنـجـلـدـهـ سـوـیـلـیـورـ کـمـیـکـ پـارـچـالـرـیـدـهـ سـوـیـلـیـورـ . بـوـنـلـرـلـهـدـهـ اـسـتـخـارـهـ اـیـمـکـ صـاـچـهـ بـرـ صـنـعـتـوـیـاـخـودـ چـوـجـوـقـ اوـیـوـنـجـانـیـ دـکـیـلـدـرـ . اـجـدـادـکـ رـأـیـ آـمـادـنـ بـرـ اـیـشـکـ تـہـلـکـهـسـنـیـ درـعـهـدـهـ اـیـمـهـمـکـ حـکـمـتـیدـرـ .

II

جنوبی آفریقاده باقیجیلـق سـوـالـرـنـدـهـ کـیـمـهـ خـطـابـ اـیـدـلـیـکـنـیـ وـنـهـیـارـدـیـمـ اـیـسـتـهـ نـیـلـدـیـکـنـیـ تـقـرـیـقـ اـیـمـکـ دـائـمـاـ اوـقـادـارـ قـوـلـایـ دـکـیـلـدـرـ . مـعـمـافـیـهـ باـقـیـجـیـلـقـ عـمـلـلـارـیـنـکـ معـنـاسـیـ عـینـیـدـرـ وـ تـعـیـرـ وـ اـیـضـاـحـنـدـهـ شـبـهـ اوـلـایـانـلـرـ ، یـکـدـیـکـرـلـرـیـنـهـ اـنـتـقـالـیـ نـظـرـ دـقـتـهـ آـلـمـازـسـهـ ، مـعـمـالـیـ کـوـرـوـنـلـرـیـدـهـ اـیـضـاـحـهـ یـارـدـیـمـ اـیـدـهـرـ .

مـثـلاـ یـکـ آـمـانـ گـیـنـهـسـنـدـهـ یـاشـایـانـ پـاـپـولـرـکـ نـزـدـنـدـهـ مـتـعـاـمـلـ اوـلـانـ باـقـیـجـیـلـقـ اـصـوـلـلـارـیـنـ تـدـقـیـقـ اـیـدـهـمـ : « دـوـشـانـ اـرـاضـیـسـنـهـ کـیـرـمـهـدـنـ اوـلـ قـایـ Kai طـالـعـیـ اـسـتـخـارـهـ اـیـدـهـرـ . کـذـاـ بـرـ طـرـفـدـنـ تـہـلـکـهـ حـسـ اـیـتـدـیـکـیـ وقتـدـهـ عـینـیـ چـارـهـیـ باـشـ وـوـرـوـرـ . بـوـ اـسـتـخـارـهـنـکـ نـتـیـجـهـسـنـهـ کـوـرـهـ یـاـ فـیـ الـحـقـیـقـهـ تـہـلـکـهـنـکـ مـوـجـوـدـیـتـنـهـ قـنـاعـتـ اـیـدـهـرـ وـیـاـخـودـ تـہـلـکـهـ اوـلـمـادـیـغـنـیـ آـکـلـاـیـارـقـ رـاـحتـلـاـشـیـرـ . قـایـ kai لـرـ بـکـلـهـنـیـلـمـهـینـ بـرـھـبـوـمـهـ مـعـرـوـضـ قـالـوـبـ قـالـمـایـهـ جـقـلـرـیـنـیـ بـیـلـمـکـ اـیـسـتـهـرـلـرـسـهـ بـرـ آـدـامـ اللـهـ بـرـ کـوـکـ آـلـیـرـ اوـزـرـیـنـهـ بـرـ آـفـسـوـنـ Formula magique اوـقـورـ وـکـوـکـ اـیـکـیـیـهـ بـوـکـرـ . کـوـکـ قـیرـیـلـیـرـسـهـ بـرـ تـہـلـکـهـ یـوـقـدـرـ . صـاغـلـامـ قـالـیـرـسـهـ تـہـلـکـهـ وـارـدـرـ اـحـتـیـاطـلـیـ بـوـلـوـنـمـالـیـ . قـیرـ مـیـوـهـلـرـیـ اـوزـهـرـیـنـهـ آـفـسـوـنـ اوـقـوـنـشـ بـرـ قـابـدـهـ قـایـنـاـتـیـرـلـرـ : صـوـهـانـکـیـ طـرـفـدـنـ قـایـنـاـمـایـهـ بـاـشـلـاـرـسـهـ اوـ جـهـتـدـنـ بـرـ تـہـلـکـهـ کـلـهـجـکـ دـیـمـکـدـرـ . - وـیـاـخـودـ بـرـ حـرـبـهـ کـیـرـمـهـدـنـ اوـلـهـ

على العجله ياييلان بر چاتى يه قوللانيلاجق عموم سلاحلى دولدورولر والك اوستنه ده بر محاربه موصقايسىله بر محاربه صدفي وضع ايتىدىكىن صو كرا چاقىي صدف يره دوشونجه يه قادار صارصارلر . صدف دوشمانلر كويىنك طرفنه دوشديكى تقديرده بونى حربك ايى بىنتىجىه ويرەجكىنى دليل عدىد ايدەرلر . - محاربلر حرب يوروپىشى باشلامادن اول هېسى قوتلىرىنى توحيداً يردىن بر آغاج فدانى سو كەرلر . سو كولەن فدانك كوكارى قوپمادن تمام چيقدىيى تقديرده هجو ملرنىدە موفق اولا جقلرىنى ظن ايدەرلر . - مختلف احوالدە استعمال ايدىلەن بر باقيجىلىق اصولىدە شودر : اوستنه بر طوتام اوت باغانلىش اولان بىر دكىنى اىكى آدام طوتوب اوکا قوتلى بر ايدىرى و كىرى حركتى ويرىرلر . اوت قوبوب دوشئرسە طالع ايى در ، مقاومت ايدەرسە فنادر . - بر خاستالغە شفا اميد ايدىلوب ايدىلەجكى بىلەك اىچون او زونجه بر آغاج قابوغۇنە بر آفسون او قويوب خاستانك صيرته قورلر . قابوق صيرتىن يايىشىق ايمش كېيىمش كېيىمش كېيىمش كېيىمش كېيىمش داها بىر باد اولا جغنه دليل در . اخ ... »

پاپولرە جوار اولان جايم قىيەسى نزدندە « بر سفرە باشلامادن اول باشلا ياجغنى مشاهدىه قويولورلر . صو قايناما يا باشلامادن اول قابك آغزىنە قطرأ قىرمىزى بر چىزكى يايىلير . بو صورتله اىكى يه بولۇن قابك بو طرفى دوشمانه دىكىر طرفى قىيەلە يه عائد اولور . قىيەلە طرفى كوبوكله نەرك قابارما يا باشلا دىيىنى بىر زماندە مقالى طاشارسا يعنى قىيەنەك طرفى دىكىر طرفى اورتەجك بر وضعىت تحدث ايدەرسە فال او غورلودر . عكس ظھورايدەرسە وياخود قاب هر طرفىندىن مساوى صورتىدە طاشارسە فال او غورسزدر » سفر يايىلماز . » - كىذا يىنه يكى آلمان كىنەسىنە بوقاوا قىيەسىنە « سفر هيئىتى يولە چىقىمادن اول ، هجو مك زمانى اولوب اولما دىيىنى حقىنە بر تجربەدە بولۇر . كويىك ميدانلغىنە آتشك اوستنە ئاكشى و آجى نباتلرلە دولو بر قاب قورلر . صو قايناما يا باشلا دىيىنى وقت محاربلر قابك بر طرفى ديزىلوب دورولر وصو يك كوبورمه سىنى بىكلەرلر . كوبوكانىمە محاربلر كىنەمىنە ئاكشى و آجى طرفىندىن باشلا و طاشارسا ، بو حال دشمانك متىقىظ

اولدیغنه دلالت ایده : سفردن واز چملى» عکس تقدیرده مخاربلر ، کندیلرینه جسارت ویره جك اولان ، قابده کي مايىي اىچەرلر . »

ميسيونرلر داها بىچوق باقىجىلىق عملىرى ذكر ايدىيورلر . جملەسىنگ سحرى بىر ماھىتى وار . موضوع بىحث مخلوق ويا اشىا نه اولورسا اولسۇن ايشە دائما بىر آفسۇن اوقومقله باشلاپىر . بو ابتدائى بىر شرطدر كە بونسز عملىيە قىمتلى بىر نتىجه ويرمىز . بناءً عليه ايلك تشبىث ، باقىجىلىق عملىيەسىنگ و كىريشىلە جك ايشك موفقيتى اللرنده اولان ، كورونىز قوتلر عالمىلە تىمسە كلىكىدىن عبارتدر : بو سېيدىن يىلى بو اىكى شىئى بىر بىرندن آپىرماز . بويىلەجە « مقدس » ساھىيە داخل اولۇنىش اولۇنور . او زمان ، آنجاق او زمان ذهنى مشغول ايدەن سؤال صورىلپىر . و بىر جواب اميد ايدىلپىر .

برده جواب ، عمومىت اوزرە اىكى شىدىن بىرىنگ حصولى صورتىلە اوت ويا خاير طرزىنده ئىلە ايدىلپىر . اىكى يە بوكولەن كوك يا قىربلاجق ويا خود تمام قالاجق ، قايىنايان صو ياشو طرفدن ويا بىر طرقدن طاشاجق ؟ بىر طوتام اوت يا دوشە جك ويا خود باستونە باغلى قالەجق الخ ... كېي . بوقىيل اصوللرلە بىر فایداسى هىر دىلەن بىر طرف ايتەسىدە . بىر شكلدە استجواب ايدىلەن كورونىز قوتلەك مطالقا جواب ويره جكىنە وجوابىنگ صرىچ او لاچقنىه ابتدئى امينىدە : چونكە قوت عادتا اىكى شى اراسىنده محصوردر ، مجبوراً اىكىسىنەن بىرىنى انتخاب ايدە جكىدە . اونى بويىلە مجبور ايدەرلە كندىسىنە تجاوز ايدىلەن اىلمقىدىن قورقۇلىمۇرى ؟ - نە يىكى گىنە يىلىرى نەدە دىيکر ابتدائى انسانلر بىر جەتى اندىشە ايتىز كېي كورونىورلر . موضوع بىحث قوتلرلە معشرى تصوەرلەدە معين بىر شخصىتلىرى يوقدر ؟ آنجاق نزەدە اولدېغى مراجعتە بىلەنەمەن بىر قوت حقىنە شەدتلى بىر حسلە قارىشىق بىر فکر واردە . بوندۇن ياشقا ، اصل اشىخاç بىلە ، مىلا ئولولۇر موضوع بىحث اولسا (يىكى گىنەنگ پاپو قبىلەسى افرادى ، ميسيونەرلرلەك اىضاھاتىنە باقىجىلىق عملىرنىدە صورىلان سئواللرلە ئولولۇرە خطاب ايدىلە كىنە دائىر بىر قىد او لاما ماسىنە رغماً ، كندىلرینى ئولولۇرە دائىمى صورتىدە تىمسە حس ايدەرلر) عملىيە يى كشاد ايدىن سحرى منسىك بىر قورقۇنچ قوتلرلە مناسبىتى مشروع وضرۇرسز قىلىمشدە . حتى استجوابىدىن اجتناب ايدە مىھە جك و حاصل اولان نتىجه جواب تشكىل ايدە جك درجه دە اونلرلە او زرىنە فعلى بىر تأثير يا پاراق داها ايلرى كىتمىشدە .

باقىجىلىق اصوللارينك حتى ئىڭىمكىل بىر تعرىفى بىلە بونلرلە بوتون معناسىنى شامل او لمپور .

ابتدائی ذهنیت کندی بذینه‌سیندن کان اساس عنصر لری بالضروره کولکده براقیور. بزم تمثالی بر مناسبتدن باشقا برشی کوره مديکمز يرلرده او صمیمی بر اشتراك حس ایدیور. بو کیفیت بزم، ابتدائی انسانلردن داها چوق مفهومجی (conceptuel) اولان ذهنلریمزده و لسانلریمزده ير بولامیور. بو حالی الک آز فنا بر صورته ایضاح ایده‌جک تغیر «آنی بر اصل عینیتی Identité d' esseece monentanée» در. متلا یکی آمان گینه‌سینک بر چوق قبیله‌لرته مشترک اولان بر اصول، ایچنده بعضی سحرلی اوتلر بولونان بر قابده قاینایان صویک نه طرفدن طاشاجنی کیفیتندن عبارتدر. قابک صاغ طرقی دوشمنی صول طرفی ایسه بر تشبیه کیرپشه‌جک اولان قبیله‌یی «میل» ایتدیکنی ادعا‌ایتمک پک دوغر دکیلدر. مدرکه‌نک شیئیلش ۲۳ مديکی ولساناً افاده ایدیله‌مین مع‌مافیه داها آز شـآنی اولمايان بر صورته پاپولر = Papous هم کندیلرینی، هم‌ده دوشمنی جهت‌بریمه نظرآ عینیلشدیرلر. بو جهت، میسیونرلرک دیدیکی کبی، اونلره «عائددر» یعنی الاری، عضولری، باشری و اسماری ناصیل اونلرک ایسه جهت‌لرده اویله‌جه اونلرکدر. هم یالکز اونلرک‌دکل، حتی بالذات اونلردر. عملیه‌نک اجراسی مد‌تجه، حریص کوزلره، احتراصله حتی اکثريا خلیجانله عملیه‌یی تعقیب ایده‌رکن کندیلرینی شخصاً علاقه‌دار حس ایده‌رلر. اولاچق بر شیئی پشیدنا تصویر ایدن تمثالی تصوردن بوتون بوتون باشقا برشی موضوع بحثدر. بالذات محاربلر دوشمنک حضورنده‌در. و شاهد اولدقلری شی‌ده کندی ظفرلری ویا هزیمتلری در.

ابتدائی ذهنیت یوقاریده ذکر ایدیلن خصوصی ماهیتلری: یعنی تجربه‌سینک خصوصی شکلی ویا خصوصی زمان و علیت حقنده‌کی تصوری بو اشتراك کیفیته یاقلاشیدیریلارق بدقيق ایدیلیرسه نتیجه داها آز حیرتی موجب وداها آز قارانلق اولور. ابتدائی انسانلرک حادثاتک، سابقلری نتیجه‌لره قوتلیجه باغلایان بر معینیت ایله یکدیکرینه زینجیر لئش اولدیلغنی بر تعاقبده دوام ایتدیکنی ادرالک ایده‌مه‌ملری حسبیله زمانک اوکلرنده بر خط مستقیم کبی نهایتسز بر صورته اوزادیلغنی بزم کبی کوره مددکاری معلومدر. ایدی بو زمان خطنک اوزرینه کله‌جک حادثه‌لری صراحتله قویامازلر: اونلری آنجاق کله‌جک اولارق هن امرلر و اونلری ددکیش‌میز انتظامده و آنجاق بر بور کچیلمسی قابل اولان فاصله‌لرله آیریلش اولارق کوره مزلر. کله‌جک تصوری اونلر ایچون مهم قالیر. دیکر طرفدن کورونن عالمه دائماً مداخله ایده‌ن سری قوتلر-که کورونه‌ین عالمه منسوندرلر- تأثیرلرینی

دائماً بلا واسطه و در حال اجرا ایده‌رلر . اونلر یکانه و حقیقی سبیدرلر : کورونن عالمده حس و ادراك ایدیلن شیلر بزر آلت و یا خود تصا- فدر . بناءً عليه ابتدائی انسانلری سری قوتلرک بر حرکتی تصور ایده‌ر ایمز او حرکت و تدقیقه‌ن اعتباراً ، حتی تظاهری کیچ بیله اولسا ، نظر لرنده شائی اولور . ایدی حادثه‌ن عینی زمانده هم کله‌جکی و هم‌ده حالی متضمن اولاً بیلیرلر . بحوال ، یعنی عینی زمانده ایکی شیئک و قوی‌బولماسی ابتدائی ذهنیت ایچون صريح بر تعییر صورتنده تشکل ایمز ؟ آنجاق حس ایدیلر . قاینایان صویک حرکتلرینی فوران درجه‌سنه حیقان برهیجانله تدقیق ایده‌ن ، کندی طرفنه طاشدیغنى کوره‌ن ابتدائی آدام او آنده کندی مظفریتنده حاضر بولونیور دیگدر . بو ظفر هر نهقادار اونک دشمنله تصادفندن صوکرا تتحقق ایده‌جک ایسه‌ده اونک ایچون شیمیدیدن شائیندر . مغلوب ایده‌جکنیدن يالکز امین دکیل : شیمیدیدن فعلاً مغلوب ایتمشدز . بناءً عليه بو حالده دخی باقی‌جیلیق ، ابتدائی آداملرک تلقیسنه کوره بر دعایی یعنی کورونمه‌ین قوتلر او زرینه تأثیرلی بر حرکت یا پاجق بر مناجاتی متضمن در . شبهه سر باقی‌جیلیق اول امر ده موفقیت احتمالری حقنده معلومات ویریور . مثلاً صو دشمنه « عائد » اولان طرفدن طشارسه آکلایورلرکه او اشناهه کورونمه‌ین قوتلر دوشمانه مساعددر . بلکه دوشمان طرفنک بویوجیلرینک داهه قوتلی بر آفسونلری وار ، کندیلرینکنیدن داها مؤثر مناجات بیلیورلر بوسیدردن هر حالده ایله‌ری کیتمه‌مک ، هجومی تأخیر ایتمک ، یکی بویولری ده نه‌مک ، باقی‌جیلیق تجربه‌لرینی تکرار لامق وبکله‌دکلری موافق جوابی آمادن اول تشیئک تهلکه‌سنی کوزه آمامق لازم‌در . نهایت بوجواب آلینوبده نتیجه مساعد کوروندیمی ، بویالکز حرکته چمک اشارتی دکیل ، طبیقی روز کار فیریدا غنک وضعیتی ده کیشیدر درک روز کارک استقامتک دوزه‌ملسی حسیله درحال يالکلنلرک آچیلمسی لازمکلديکی قیلنیدن پرشیدر . بو بویله‌در ، عینی زمانده داها ده فضل‌هدر : اویله بر موفقیت وعدیدر که شیمیدیدن شائیندر . باقی‌جیلیغی ابتدائی آداملرک کوزینه غایت جاذب کوستن بحوالذر . کندیسنه موفقیت اولدن خبر ویره‌ن عالمیه نتیجه‌سنه کندیسنه آرتیق او اشناهه مظفر کوریور . هر نه بهاسنه اولورسه اولسون بورؤتی‌الده ایمک لازم کلیر . بو نتیجه‌نی بر رؤیاده کورمسنک ویا بر باقی‌جیلیق عملیه سیله الده ایمه‌سنه کندیسنه بیوک بر اهمیتی یوقدر . چونکه هر ایکی حالده‌ده نتیجه کندیسی ایچون عینی قیمتی حائز اولوب غالب کله‌جکنی بیلمک دکیل غالب کلک خصوصنده کی شدتلى آرزو سنه تطمین ایدیبور .

بوقیل اصوللر يکی كینه قبیله لرندن داها يو كىشك اجتماعى زمره لرده مشاهده ايديليور و سرى تلقينىك هنوز ماماً زائل او لمادىنى آكلاشىلىيور . غربى آفريقا ساحلندە ياشايىان زنجيلر حقنده بىكباشى ئالايس : « هر كس باقىجىلغىك كله جڭ حادته لرڭ جرياتى اتساج ايده بىلە جڭ برواسطه او لدېغىه قوتله ايانىيور . ناصىل او لدېنى حقنده بىر محىكمە يورو تىدن ، كله جڭ حادته لرڭ باقىجىلاق واسطه سىلە هر هانكى بىر صورتىدە ترسىم ايديلە بىلە جڭنى ظن ايدييورلر . » دىيور . بو تعېيرلر شايىان دقىدر . كله جىكى بىلدىرىلە جڭ فعلك درحال شائى او لدېغى چونكە عملىيەنك نتىجه سنك علاقەدار اىچۇن بوفعلك تا كىندىسى بولۇندىغۇڭ مشاهده جىنىڭ فرقە واردىغى كورىلىيور .

يوقارى قولنۇودە ساكن بانغala قبیله سى طرفىدن تطبقى ايديلن زىرده كى عملىيە شىبە سىز ئىنى صورتله اىضاح ايديلىر . « اىچىنده كى صوپى يابر باطاقلىقىن وياخود اورماندىن آلمىش بىر تىجرە تدارك ايديلىر و اىچىنە بىر علاج قولۇر . بو تىجرە آتش او زرىنە وضع ايديلىر ويانە باقىجىلەرن باشتقا كىمسە ياناشماز . مناسب بىر زمان كىدكىن صو كرا ليقا نو likato يە صورارلر : « حربىدە او نىز بىزدىن ئولدىرىھە جىكلارمى ؟ » سو قاينامايە باشلايوب تىخرەنك كىنارىنە كلىرسە في الحقيقة استىخارە ايده نىز طرفىدن ضايىعات او لا جىنه دليل عد ايديلىر و حربىدەن واز كېلىر . صو قابارمازسا شو سؤال صورىلىر : « حربىدە بىز او نىزدىن ئولدىرىھە جىكمى يىز ؟ » صو بواشنايدە قابارىرسا دوشماز طرفىدن ضايىعات او لا جىنى آكلاشىلىر و حرب دوام ايدهر . شايد صو قابارمازسا دوشمندىن ضايىعات او لمايا جىنى تتحقق ايدهر . بناء عليه حرب يا پىلماز . عملىيە بىر قاچ دفعە تىكرار ايديلىر ؟ عكىسى تقدىرده نتىجه مىنو يىتى موجب او ماز ». •

زولولر نزدىنە تطبقى ايديلن بعضى باقىجىلاق عملىلىرى يكى كینەنك پاپولرى نزدىنە كوردو كارىمىزى پك ياقىنندە آگدىرىر . قاللاوهى دىيور كە: « عملىيە بىر علاجى بىر صوقابىنە چالقا لامقىن عبارتىر . ايکى علاج انتخاب ايديلىر : بىر دوشمنى بىر ده استىخارە ايدهن قبىلەنك رئىسىنى تمىيل ايدهر . بىر علاجلىر مختلف قابلىرە قولۇلور . دوشمن تمىيل ايدهن قاب بىر دنبىرە قاينامايَا باشلايوب بىدە قبىلە رئىسىنى تمىيل ايدهن قاب قاينامازسا قافرلر بونى دوشمنىك ، درحال هجوم ايديلىرسە ، غلبە ايده جىكەنە بىر دليل عد ايدهرلر و اوردونك حربە كتمە سىنە مساعده ايتەزلىر . عملىيە بىر چوق دفعە وبعضاً آيلارجە حتى سىنە لرجە تىكرار ايدهرلر ؟ و فال دوئە يىجە يە قادار يەنى رئىسىك قابى قاينامايوب دىكىر قاب قاينامايىجە يە قادر اوردونك حربە كتمە سىنە

مساعدہ ائمہ زلر «یک گینہ ده اولدینی کی استخارہ جی کندینی بونسنہ ایله تمیل واستقبالی دص شائی اولاًرق حس ایدیور . مظفریت وعد اولنдинی آنده اکتساب ایدلشدرو . حرب باشلامشدرو : بمقرر برشیدر ، امافعلاً برقاچ هافتا ويا برقاچ آی صوکرا و قوعبو لا جقمش بو برصاصم مسئله سیدر . قاللاوهی بونی داها آچیق سویلیور : « برقیله رئیسی باقیجیلیق قبیله شویله معامله ایده ر : عمومیت اوزره یا پاجنی شی اولدن ایضاح ایده ر و شویله سویلہ ر ؟ » شویله بر حال اولاًرق شونی ويا بونی یا پاجقسکنر « براوردو حربه کیردیمی افراد رئیسلر ندن کله جک بوسوزک کندیلرینی تشویق ایتمه سی وجسارتلندیرمه سی بکله رلر و نه قیراطده کیمسه لره محاربه ایده جکلرینی بیلمک ایسته رلر (یعنی قورقو لا جق شیلرمی ويا د کیلرمی) علی العموم رئیسلری شونلری سویلہ ر « سزه دییودم : اوردو بیله کورمیه جکسکنر ... بن شمدیدن فلان وفلانی اولدوردم . موایی ایتمام ایتمه دن باشقا یا پاجفسکنر برشی یوق . آدامدہ قالمادی : قالانلر قادینلردن داها برباد . » رئیسک سوزلری عسکر لرینه اعتماد نلین ایده ر . و شویله سویلہ نیلر : « بو علی العاده بر کزینتی : نه اولاًرق شیلرمی رئیسمز کندی باقیجی قابنده شمدیدن کوردی . »

رئیسک و عسکر لرینک سوزلرندہ بر آز مبالغہ وارمی یوقی ؟ بو دوشونمه یه ده کر بر مسئله در . فقط محقق صورتده باشقا برشی ده واو . او ده شوکه مساعد بر فال تحقق ایتمه دن ، کورونمه دن اول حربه کیریشلمنز . قل ایسه کندینی چوق زمان نازه چکه بیلیر . فقط بر کره کوروندیمی هرشی قازانیلمشدرو . دشمن مغلوب امیره ملک دکیل مغلوب امیرشدر . رئیسی داها شمدیدن دوشمنک شو ويا بورئیسی اولدوزمشدرو . حضمی یره ووراچ مزراق ضربه سی شیمیدیدن شائی اولان حادثه یی آنامدن عبارتدر . « قاللاوهی » ک زولو قبیله سی رئیسنک لسانندن نقل ایتیکی سوزلر باقیجیلاغ ک رئیسی و قبیله سی ایچون . نه معنایه دلالت ایتیکنی قطعیته افاده ایده ر .

III

تناوب «Par alternative» اصولیه باقیجیلاغ مختلف شکلری وارد . مقصد اکثر یاعینی در . کورونمهین عالم قوتلرینه یا پیلان دعالر و سوریلان سؤالار له اداره و امنیت احتیاجنی تطمین ایتمک . بو قبیلدن پولینه زیاده مانغا یا آداسنده « مقدر کونک صبلحی قبیله رئیسی آری .

ترسمیه ایدیلان ایکی کوزل دکز حیوانی قابو غنی سه چدی، بری کندیسی بردی ده خصی قوتھ آته اورو Koteateoru یی تمیل ایدن قوتلرینه او ندری بر ایره صاقلاماری ایچون کیزلى تعلیمات ویریلدی. درین باطاققلر آراسنده کی کچی یوللری کسیلدی. بونلر یا پیلدقدن صو کرا رئیس قابو قلرک بولوندینی طرفه دوغر و کیتدی: بويوك بر منو نیتلہ کوزدی که دوشمنلرینی تمیل ایدهن قابو ق آلت اوست اویش. بو حال اونک ایچون دوشمنلرینک صورت قطعیه ده محو اولا جغنی بیلدیرن بر فال اولدی. « کذا یکی زه لانداده دخی « بر محاربەنک نتیجه سنی اولدن بیلمک ایچون بر کنج آدام محارب قبیله لرک عددینه مساوی مقدارده دکنکلر تدارک ایده ر، بر مقدار طوپ راغی دوزله رود کنکلری ایکی موازی صیرا اولمۇق اوزره دیکەر و بو صورتاه قارشی قارشی یه ایکی اوردوبی تمیل ایده ر، صو کرا بر آز اوز قلاش بیر و روز کارک یا پاجنی تأثیره انتظار ایده ر. دوشمنی تمیل ایدن دکنکلر آرقاسی اوستی دوشمنلرک دشمنلک تپه تافقاً اولا جغنه اوگه دوغری دوشمنلرک غالباً جکنە دلیل در؛ شاید دکنکلر مائلاً دوشەرسە ظفرک مشکوک اولا جغنی اکلاشیلیر. » سؤاللار بعضاً دوغریدن دوغری یه و داها صريح بر صورتده ایراد اولونور. موتو آداسنده حربه باشلانا جغنی آنده « قبیله رئیسی ناتو گو natuqu ترسمیه ایدیلان اورتا پارماغانی دیکر الیله یاقالا یوب طوتارق: « ناتو گو، ناتو گو کیتمەلی می یوقسا قالمالى می؟ » دیر و پارماغانی چکر. پارماق چیتلا رسه حربدن واژ چکر ورجعت ایده ر. عکسی تقدیرده ایله ریله ر « بوقیل واقعه لر هر حوالى ده پاک چو قدر.

با قیجیلیق هر نوع مستقبل و قوعات و حادثه لر حقنده جاریدر: بر خاستالغڭ ای اولوب اولمايا جغنی، دوغا جق بر چو جوغۇڭ ار ككمى و يا قىزمى اولا جغنی، مخصوصك مقدارینى، ياممورك كلوپ كلييە جکنی الخ... بیلمک ایچون ھې با قیجیلیغە باش وورولور. اکثر ياقاپ اولان برشىئى بولق و چىمش بر وقعة حقنده معلومات آلمۇق ایچون با قیجیلیغە مراجعت ایدیلیر. مثلاً چو قدنبرى کندیسندن خبر آليمان بر يولىنىك صحىدە اولوب اولمادىفخى بیلمک، قاپ اولان و يا چالىمان بىنسنەنک نزدە اولدیغى آكلامق، اجتماعى زمىنەنک دوچار اولدیغى مصیبتىڭ هانىكى فردى بر حرکتى نتیجه سى اولەرق و قوعە كلدیكىنى بیامك، قاپ اولان برسورونك نە طرفە اولدیغى كشف ایتك ایچون با قیجیلقدن استفادە ایدیلر. شوراسى دقتە شايىندر كه بوتون بوجالىرده و بونلرە ممائىل نەيتىز احوالدە تطبيق ایدیلن ادبیات فاكولته سى مجموعەسى — 11

اصولار استقبالي بىلەك و تائين ايتك خصوصىنده تطبيق ايدىان اصولاردىن اساسلى
برصورتىدە فرقلى دىكىلدر .

بۇ مشابىت اول امىردى، ابتدايی ذهنىتك بىر فالى ادرالك وياخود او كا مراجعت استدىكى،
استقبالى ئىنده طوتان سرى قوتىدە سؤالار صوردىنى وقت، كندىسىنە مخصوص زمان
ھفهومى تىسۈر ايتمەسى دىنلىن شىدىن ايلەرى كلىپور . بۇ قوتلىك حرکتى، كىلەنك بوتون
معناسىلە، او نىلە بەرۋاسە كورۇنىپور . بۇ حرکت تائىرى بالاۋاسە و بناءً عليه درەمالدر،
و اوندىن حاصل او لان كله جڭ حادىشىمىدىن اولمىش حس ايدىلىپور . بۇ بويلا او لونجاعىنى باقىجىلىق
اصوللىرى بىر محاربەنك تىيىچەسى بىلەك يېچون اولدىنى كېيىپ . بۇ كىچە اول قايپ او لان بىر آتك نزەدە
اولدىنى او كىرنەك اېچون ايشە يارىپور . بۇ نىن باشقۇقا كله جڭ حادىشلىرى بىلەك خصوصىنده كى
ياقىجىلىق عمللىرى بىر امداد واستنادى تضمن ايدىپور و كورۇنماين قوتلىدە قارشى بىر دعا، مناجات
شكىننە خطاب او لونپور . باقىجىلىغىك بۇ عنصرلىرى كچن و قعەلر ويا صاقلانمىش شىلر اېچون
دەخى حاضردر . انحاق بوندە بىر شىئىك اولماسى اېچون دعا، مناجات ايدىلە جڭ، يعنى
او ايشك يايپىلماسى كورۇنماين قوتلىدن طلب ابده جڭ يىردى، ابتدايی آدام، بۇ قوتلىك
كندىسىنە بەرۋاسە كشف ايدە بىلە جىكى قناعتىنده بولۇندىغىندەن مىلا قايپ او لان بىر نىنە يى
كۆستەمىنى ويا كندىسىنە شاهىد او لامادىنى كچمىش بروقۇھى بىلدىرمه سىنى ايسىتىپور .
بناءً عليه علاقەدار او لونان حادىنەنك كله جكە و كچمىشە تىلقىنەن كې اهمىتى يوقىدر :
اكلاشىلىپور كە ابتدايی ذهنىت اېچون كىزلى قوتلىك فعالىت صىخنهلىرى، بىزلى اېچون
حادىنەنك بىر صىرايە دىزلىش او لەقلەرى، زمان و مسافە يە حاكم شائى بىر مقولە Catégoerie durée
تشكىل ايدىپور . بوسېيدىندر كە تىجربەلىرى بىز مكىلىر قادار زىنگىن دىكىلسە بىلە داها كىنىشىدر .
ھەم دە داها فايدايدىر . او نىلەك تىجربەلىرىنە حدودلىرى داها آز سرتىر و بۇندىن دولايى
عىنى شائىت اېچنە كورۇتى و كورۇنماينى، يعنى بىز تعبيرى مىزە طبىعى و فوق الطبىعىي،
بىر كە ايلە بودنىيى و او بىردىيى بىرلىشىرىپورلر . بويلا جە بوتون باقىجىلىغىك مشترىك
بىر ماھىتلىرى او لوپور . اسىتەقىمال موضوع بىخت او لامادىنى وقت بىلە ابتدايی ذهنىتك
اصوللىرى يالكىز حال حاىىرده مجھول او لانى بىلەك مىل ايتىكە قالمىپور عىنى زمانىدە
ئاسرا او پرده سىنى قالدىرىپە بىلەن قوتلىدن ياردىم كورمكە غىرت ايدىپور .

بعضى مثاللار عىسەتە يى داها زىادە تنویر ايدىدر . يىكى آلمان كىنەسەنە « بىر خىرسزى

کشف ایمک ایچون برس‌حربازك معاونتىڭ خصوصى براهمىتى واردە . فاعلى مجھول بىخىزلىق و قوېبۇلدىنى تقدىرده بۇنى كشف ايدەبىلەمك آفسوتى حاڙز بىرىنگ نزدىنە كىتدىلر . بوسحرباز بالطاسنى آلير و بىرصارماشىق آغاچنە وورمايا باشلار ، وھر ووروشىدە براسم سوپىلەر . بالطا آغاچە اصابت ايدەرسە او اشنادە سوپىلەنيلن اسم بىر معصومك اسىمى در ؟ اصابت ايمەزسە او صىرادە اسىمى آنيلان آدام مجرمەر . وياخود سحرباز يا پراقلى بىرداڭ آلير و او زەرىنە بعضى آفسونلار او قور سوکرا بودالى صول قولى او زەرىنە وورور . بىر يا پراق دوشەرسە او آنده اسىمى ذكىر ابىلەش او لان آدام مجرم دكىلەر ؟ شايىد دالك قولك او زەرىنە وورولماستە رغماً يا پر تقولك هېسى دالك او ستنە قالىرسە او اشنادە اسىمى سوپىلەن آدام خرسزدر » او جواردە قای Kai تۈرك نزدندە دىخى « بىخىزلىق و قوېبۇلدىنى تقدىرده يىلى فالە مراجعت ايدەر . اصوللار پك مختلفدر . مثلا ایچى سو ايلە دولو بىر هندستان جويزى آغاچنىڭ بىر او جنە يرايپ باغانلىرى وجويزە دورى بىر حرڪت و يرىلر و بواشنادەدە كوى خلقنىڭ آدلرى سوپىلەنيلر . صوپىك دىشارى يە دو كولدىكى آنده اسىمى سوپىلەنيلن كىمسە مجرمەر . وياخود يە بىر دكىن ديكىلر و او ستنە برقاب قونور . كذا يە كوى خلقنىڭ اسمىلىرى بىر بىر سوپىلەنە يە باشلار . دكىنلەك او ستنەكى قاب خرسزك اسىمى سوپىلەنە دىكە صالالانىر و دوشەر كېي او لور ؟ خرسزك اسىمى سوپىلەنە تىجە موازنەسىن بولور و حرڪىسىز قالىر . » قای تۈرك قومشوسى او لان بوقا تۈرك نزدندە « بىخىزلىق اىمك ایچون يىلىلر آلتە قىرمىزى بىرچىزكى چىزىلەن بىر تىجە آليرلر . كويىك ميدانلغۇڭ او راتاسنە ، يىرىدە كذا او سەت سەطىحى قىرمىزى چىز كىلى و تىماماً دوز بىر دكىن ديكىرلر . كويىلىردىن يرىسى تىجە يى دكىنلەك او ستنە دوردورما يە او غراشىر و عىنى زماندە صىرا ايلە دىكە كويىلىر كەسىلىرى سوپىلەمكە باشلار . خرسزلىق دەن غىضىبە كەملىش او لان خلق تىجەنەك اطرافىنە او طورور و عملىيە نظارت ايدەر . تىجە بىر دورلو موازنەسىن بولماز و دوشە جىڭ كېي او لور : خرسزك اسىمى آنيلير آنيلماز درحال دورور و حرڪىسىز قالىر . هان مەظۇنەنڭ طوزاغنى وباشدن اشاغى او يى آرارلر . چالىنان شى بولۇنسۇن ويا بولۇنماسىن او آدام دائىما شېھەلى قالىر : مەظۇنەنڭ معروض قالدىنى خىجالت مەھىشىر . بىر آدام مۇبدىأ دكىلسە بىلە مىسئەنەنەن حس ايدىلەن بىر صورتىدە او نوتىلماستە قادار او زون بىر مەدت كۆيى تۈرك اىمكە مجبور او لور . »

بزم تحقیقات یا پدیده‌گذاری ایشلرده پاپو قبیله‌سی فاله باقار». فقط «فالک» او نلاچون «تصادف» او ملادینی معلوم در. بالعکس بوسیری قوت‌لردن براسته‌مانه‌در و عملیه‌نک سحرلی ماهیتی ده بوایشک یا کیلماز اولدیغنى تأمین ایده‌ر. عملیه دائماً، سحر باز لری حاضرونی و یا پیله‌جق هر شیئی کورونه‌ین عالم ایله تماسه کتیرن مناسک ایله باشلار. بناءً علیه بوصورتله مقدس حوالی‌یه انتقال ایدیلر والده ایدیله‌جك کشف‌ده بالضروره صحیح‌در. عملیه‌نک بونی تأیید ایدوب ایتمه‌مه‌سنک اهمیتی یوقدر. بوراده موضوع بحث او لان معشری تصویرلر تحلیل ایدیلیرسه کوریلورکه قول‌لار اصولار یرلیلرک ذهنیت‌دن طبیعی برصورت‌ده صادر او لیور و بناءً علیه او نلر بوایشلره صارصیلماز براعتماد بسله‌مکدن باشقا برشی یا پاماز‌لر. بونلر مجھول خرسز ایچون نه‌دن بویله حد تله‌نیورلر واونی کشف ایتمه‌یی نیچون بود رجه آرزو ایدییور؟ برحقه و قوع‌بولاں بر تعرضک جزا لاندیر مسنى ایسته‌ین اجتماعی بر عدالت نامه‌می حرکت ایدییورلر؟ یوقسـه اموال خصوصیه‌نک صیانتنی طلب ایدن هبرم بروح‌سه‌می تابع او لیورلر؟ فقط پاپو قبیله‌سنک منسوب اولدیغنى اجتماعی زمره‌لرده ملکیت، معلوم اولدیغنى وجهمه، بزده‌کی تلقی‌دن بوسیت‌ون باشقادره. صیرا ایله مختلف کیمسه‌لر طرف‌ندن تملک ایدیله‌بیان نسنه‌لرک مقداری پک آزدر. اجتماعی زمره‌نک ایچنده نه آليم صاتیم و نه‌ده تام معناییه اقتصادی بر حیات وارد. آوحوالیسی و امثالی قبیلن‌دن مشترک املاک بر طرف ایدیلیرسه هر شخص کنده‌نیه عائد بعضی نسنه‌یه مالکدر: فقط بونلر او کا سری بر معناده «عائد» در؟ و بو عائد کلبه‌سنک بزم ویردیکمنز معنادن داها درین بر معناده عائد. بونلر آز چوق او نک اصلنے اشتراک ایدرلر. او نسنه‌لر او کیمسه‌یه طیقی باشنک، زوجه‌سنک، چوجو قلرینک، طیرناق قیرتیلرینک، صاحلرینک، قیلرینک، یاغلرینک، نجاستلرینک عائدیتی کبی عائد. اور تو ندکاری پشمآل کندي ترلیله مشبوع اولدیغنى ایچون کنديلرین‌دن بر پارچادر. کذا عینی صورتله آوده قول‌لاندیغى حربه، بالیق آغى کبی هر شیئه دوقونونان بالذات او کا دوقونیور دیمکدر. بونلری آلمایه تشبت ایدن اک منفور نیتلرله مجھز اولدیغنى ظن آلتنده قالیر. و بویله بر کیمسه‌یی یاقلایان او کا ایسته‌دیکی فنالى پامایه ماذوندر، و حیاتنے ایسته‌دیکی شکله‌ده تصرف ایده‌ر. شخصنک بوجیقی پارچالری هانکی الـر دوشـه جـك؟ کیم بیلیر خرسز و یا شریکی او نی شمدیدن «محکوم» ایتمه‌دیمی؟

بو کبی اجتماعی زمره‌لرده بر خرسز او زمره‌نک یالـکـز «آرزو ایدلـین» بـر عـضـوـی

اکئریا تنبیل، صایقیسز، چالیشمادن باشقەلرینك چایشمالرینك مخصوصانی آلمق ایستعین بـرآدام تلقى ایدلنز اوخرسزدن باشقا بـردە سـحر باز، خصوصىلە پـك بـرباد بـرسـحر باز جـالـقوـه بـرجـانـی اوـلاـبـیـلـیرـ. بـونـدـن باـشـقا بلـكـه قـورـقـوـنـجـ شـیـلـرـدـ استـعـمـالـ اـیـدـهـ جـکـیـ نـسـنـهـ لـرـیـ الـدـهـ اـیـمـکـ اـیـچـوـنـ سـحـرـلـیـ اـصـوـلـلـارـهـ مـرـاجـعـتـ اـیـمـشـ اـولـمـسـیـ اـحـتـالـیـ دـهـ وـارـدـرـ. کـیـمـ بـیـلـیـرـ بلـكـهـ کـنـدـیـنـیـ کـوـرـوـنـزـ بـرـحـالـهـ کـتـیرـیـوـرـ، هـرـکـسـ اوـیـورـکـنـ قـوـلـهـلـرـ کـیـرـیـوـرـ، قـوـلـهـ سـاـکـنـلـرـینـکـ خـبـرـیـ اوـلـمـادـنـ اوـنـلـرـهـ تـجـاوـزـدـ بـولـوـنـیـوـرـ. اـخـ ...
— بـنـاءـ عـلـیـهـ بـوـتـهـلـکـلـیـ مـجـرـمـیـ مـیدـانـهـ چـیـقـارـمـقـ قـطـعـیـاـ الزـمـدـرـ. لاـ کـینـ اوـنـیـ یـاقـالـامـقـ خـصـوـصـنـدـهـ مـوـفـقـ اوـلـمـغـهـ، شـایـدـ اوـ، فـنـالـغـیـ سـرـیـ قـوـتـلـرـ کـیـارـدـیـمـدـلـهـ یـاـپـیـشـ اـیـسـهـ، اوـنـکـ قـوـلـلـانـدـیـنـیـ قـوـتـلـرـ کـیـارـدـهـسـنـدـنـ کـلـهـ بـیـاهـجـکـ دـاـھـاـ بـوـیـوـکـ باـشـقاـ قـوـتـلـرـهـ قـارـشـیـ قـوـیـقـلـهـ قـابـلـدـرـ.

ایمدى ابتدائى اداملىر آوروپالىلر اصولنده بـرتـحـقـيقـاتـ اـجـراـسـنـیـ دـوـشـوـنـزـلـرـ. اوـنـلـرـ بـوـیـلـهـ بـرـدوـشـوـنـجـهـدـنـ فـرـسـخـ فـرـسـخـ اوـزـاـقـدـدـرـلـرـ. بـوـیـلـهـ بـرـتـحـقـيقـاتـ یـاـپـیـلـمـاسـیـ تـکـلـیـفـ اـیـدـلـسـهـ بـیـلـهـ اوـنـیـ لـزـوـمـسـزـ تـلـقـیـ اـیـدـهـرـلـرـ. اوـنـلـرـ اـہـمـیـتـ وـرـدـکـلـرـیـ شـیـمـجـھـوـلـ خـرـسـزـکـ اوـزـرـیـنـهـ سـرـیـ بـرـ حـاـکـمـیـتـ الـدـهـ اـیـمـکـدـرـ. اـیـمـدـیـ خـرـسـزـ اوـنـلـرـکـ زـمـرـهـسـنـکـ اـعـضـاـسـنـدـنـ اـیـسـهـ اوـنـیـ الـدـهـ اـیـدـهـ بـیـلـلـرـلـ خـرـسـزـکـ آـدـیـنـیـ بـیـلـمـکـ اـیـچـوـنـ قـوـتـلـیـ سـحـرـ وـاسـطـهـلـرـیـنـهـ مـرـاجـعـتـ اـیـدـهـ بـیـلـلـرـ مـوـفـقـ اوـلـیـورـلـمـیـ؟ اوـیـلـهـ ظـنـ اـیـدـیـلـیـوـرـکـ خـرـسـزـ قـوـرـتـیـلـامـازـ. چـونـکـهـ اـبـتـدـائـیـ آـدـامـلـرـ اـیـچـوـنـ اـسـمـ یـاـلـکـزـ فـرـدـلـرـیـ اـرـائـهـ اـیـمـهـزـ. اـسـمـ اوـنـکـ شـخـصـنـکـ مـتـمـ بـرـجـزـئـیدـرـ، اـسـمـکـ شـخـصـهـ اـشـتـرـاـکـ وـارـدـرـ. اـسـمـ الـدـهـ اوـلـدـقـدـنـ صـوـکـرـاـ شـخـصـدـهـ الـدـهـ دـیـمـکـدـرـ. بـرـ کـیـمـسـهـنـکـ اـسـمـنـیـ وـیرـمـکـ شـخـصـنـیـ وـیرـمـکـلـهـ مـسـاـوـیـدـرـ. خـرـسـزـلـرـیـ کـشـفـ اـیـمـکـ اـیـچـوـنـ تـطـبـیـقـ اـیـدـیـلـنـ اـصـوـلـلـرـیـ بـونـدـنـ اـیـلـهـرـیـ کـلـیـوـرـ. سـرـیـ بـرـعـمـلـیـنـکـ اـجـراـسـنـدـهـ، مـثـلاـ اوـزـرـیـنـهـ آـفـسـونـ اوـقـوـنـمـشـ وـایـچـیـ بـرـمـایـعـلـهـ دـوـلـدـوـرـلـیـشـ بـرـ قـابـکـ صـالـلـانـدـیـنـیـ اـشـنـادـهـ، بـوـایـشـ اـیـچـوـنـ توـظـیـفـ اـیـدـلـمـشـ اوـلـانـ آـدـامـ اـجـتـمـاعـیـ زـمـرـهـنـکـ عـمـومـ اـعـضـاـسـنـکـ اـسـمـنـیـ بـرـ بـرـیـ مـتـعـاـقـبـ سـوـیـلـرـ. بـوـنـیـ یـاـپـقـدـنـ مـقـصـدـیـ اوـنـلـرـکـ هـیـسـنـیـ حـالـ فـعـالـیـتـدـهـ بـولـنـانـ سـرـیـ قـوـتـلـهـ قـاـچـینـاسـیـ قـابـلـ بـوـنـیـ یـاـپـقـدـنـ مـقـصـدـیـ اوـنـلـرـکـ هـیـسـنـیـ حـالـ فـعـالـیـتـدـهـ بـولـنـانـ سـرـیـ قـوـتـلـهـ قـاـچـینـاسـیـ قـابـلـ اوـلـمـایـانـ بـرـصـورـتـدـهـ تـمـاسـهـ کـتـیرـمـکـدـرـ. مـجـرـمـکـ اـسـمـیـ ذـکـرـ اـیـدـلـدـیـکـیـ وقتـ بـوـتـمـاسـ اـفـشاـ بـیـدـیـجـیـ بـرـمـاهـیـتـ آـلـیـرـ : قـابـ صـالـلـانـمـادـنـ وـازـ کـچـرـ وـحـرـ کـتـسـزـ قـالـیـرـ. خـرـسـزـ بـولـوـنـشـدـرـ. بـیـلـیـلـرـ نـتـیـجـهـنـکـ سـخـتـنـدـنـ اـصـلـاـ شـبـهـ اـیـمـزـلـرـ، وـبـوـتـیـجـهـیـ باـشـقاـ بـرـصـورـتـلـهـدـهـ تـحـقـیـقـ وـتـأـکـیدـهـ اـحـتـیـاجـ دـوـعـاـلـزـلـرـ.

بوقیل اصولار هر طرفده ، اوستالیاده ، وسطی ، جنوبی و غربی آفریقاده الخ ... مشاهده ایدیلر . بونلر ابتدائی ذهنیت آلدینی و جهه Orientation واسطه سیله تلقین او لونور دیمکدر . کیزلى قوتلرک مداخله سنه مدیون او لوندینی زعمیله - باقیجی آلتئنک - بکله نیلن بر وضعیته سویله نن بر اسمه عینی زمانده کلیسی ، طیقی او بجه بحث ایتدیکمنز تعاقب اصولیله باقیجیلیق کی رؤیاده حاصل اولان کشفنے معادلدر . اصولار نه قادر محتلف او لورسا او لسون اساس اعتباریله عملیه عینی در .

اکثريا باقیجیلیق مجرمک اسمی یرینه اونی هانگی طرفده آرامق لازم کلديکنی ، قایب اولان برشیلی . بولق ایچون نه طرفه کیتمک ایحاب ایتدیکنی الخ ... بیلدیریر و مثلا بوقیلدن شمالی کوئیسلاندده طبایتی تمیل ایدن بر آدام نیز نک (فنالق عاملی) نه جهتدن کلديکنی صحنه بولا بیلیر . چالیقلر آراسنے کیدر ، واودون کومورینه بکزین کوچوك کره لری باشلیجە درت جهته دوغرو هوایه آتار . کره لر آرانیلان جهتده او لانلر مستشنا او لق او زره هوا ده قالیلر ، دیکر لری یره دوشر لر . بو آدامک بو کوچوك کره لری مقدمابرو سیله ایله وجودنده امه رک چیقاردینی سویله دیلر . « جنوبی آفریقاده » ، « قافرلر باقیجیلیق ایچون بر بوجک قوللایلر . مواشی قایب اولمشسه ویا بر دوقتore احتیاجلری وارسە » الخ ... بوجکلرک بر دانه سنى براوتک او زرندن آلوب هر هانگی بیره قورلر . بوجک کندینه یکی برمجا آرامق او زره حرکتھ کلیر ، و باشنک توجه ایتدیکی طرف قایب اولان مواشینک ویا خود آرانیلان دوقتorek بولوندینی جهتی کوستیر الخ ... « کذا قومشو لری هو تانتو لرک نزدنده دخی باقیجیلیق آلتی بر قوطودن عبارتدر . تیره دن یا پیلەش برفیتیلی یاغه با تیریلر ، قاپالی قوطودن قاپالی قوطودن صارقان او جنی یاقارلر : و روز کاره آتارلر . دومانک توجه ایتدیکی طرف مشکل موقعده او لان هو تانتونک حیواننک کیتیدیکی و یا قایب اولان یول آرقاداشنک بولوندینی جهتی ارائه ایده ر . بو واقعه لر او قدار چوقدر که هیسنى ذ کر ایتمک لزو مسز دره هیسی ده براز اول ذ کر ایتدیکمنز باقیجیلیق اصولارنده آرانیلان اسمی بیلدیردیکی کی بونلرک جمله سی ده آرانیلان جهتی کوستیر . فقط اسم مسئله سندھ هیچ اولماز سه منشاندھ سری برسبب واردی : جهت آراما مسئله سندھ عجبا یوقى ؟

ابتدائیلر نظرنده هیچ برشی تصادف دکیلدر . بوجک ویا دومانک شو ویا بوجه توجه ایتمه سی ، یعنی برجھتی برا قوب باشقا برجھتی ترجیح ایتمه سی ، بركش ، صوریلان

سؤاله برجوابدر، اویرد که سؤال ایجاد ایتدیکی کی سحری بطرزده پایپلارق ایراد ایدلش اولسون، صوکرا مدام که برآدامک اسمی اونک شخصنک تمامیتنی تشکیل ایدهنه برشی اولدینی ایچون کندیسته مسئولیت توجهی موجب اولیور. اوحالده او آدامک دوغدو غی، اقامت ایتدیکی و منسوب اولدینی اجتماعی زمره نک یاشادینی حوالی نک ده عینی صورتله صمیمی بر اشتراکله کندینه «عائد» اولماسی و بناءً علیه عینی رولی اویناماسی ایجاد ایتمزی؟ اجتماعی بزرمره ایله اونی تشکیل ایدهنه فردلر آراسنده و مکانک برقطعه سی آراسنده سری رابطه یوقی؟ بوده اونلری طبیقی اسمبلری کی کشف ایتدیره منزی؟ ابتدائیلر ایچون زمان تصورنده اولدینی کی مکان تصورنده دخی، شاید بویله بر تعییر لری اولدینی فرض ایدلسه، بالخاسه کیفی Qualitatif در. اونلر مکانک قطعه لرینی نه ادراك نده تمامیله تصور ایده دلر، آنجاق مترکب مجموعه صورتنده حس ایده دلر، اویله مجموعه که هر برینک کندینی اشغال ایده ن شیدن آیریلاسی قابل دکیلر. ایچنده یاشایان اساطیری. ویا حقیقی حیوانلر یتیشن نباتلر، اقامت ایده ن قبیله لر، آسن روز کار و باقویان فیرطینالر الخ.. کی شیلره هر بری اشتراک ایده دلر. بزم آلیشمیش اولدینغمز متجانس بر مکان تصوری اونلرک تصورنده بزه اصلا برفکر ویرمز. بوفرقی، عربی آوسترالیاده کچن زیرده کی وقوعه داها متجانس بر شکله افراغ ایده بیلیر.

آوروپالیلدن ویرلیلدن مرکب برسفر هیئتی صوسز لقدن مضطرب اولدی. قویو اولوب اولمادینی آکلامق ایچون صو نقطه لرینی تدقیق ایدر، یرلیلر قومک ایچنده او جاق کی بر قازارلر و آلتنده برصو طبقه سی اولوب اولمادینی آکلامق ایچون بر باستونی نهایته قادر صو قارلر، برنجی قویوده برشی بولا مازلر. ایکننجی قویوده باستونک او جی ایصلاحنیر. یرلیلر یشه قویولورلر و آله یا پیشاچق قادر ایصلاح قوما واصل اولونجیه قادر قازارلر. « بوندن صوکرا کنیش بر قویو قازمایه احتیاج یوقدی؛ ذاتاً موجود قویونک دینه دار بر دلیک آچق کافی نیدی. فقط او اشناهه یرلیلرک عقلنه بزم هیچ آکلامادینغمز برمشكلات کلدي. اونلر ایجوره مسئله شو ایدی: شیمدی قویونک نه طرفی آچمالی که بولونماسی محقق اولسون؟ حالبو که بـ اونلر و ده داها آز خیالک تحت تأثیرنده اولدینغمز دن بونقطه به تماماً لا قید قالیوردق: شبهه سر قویونک سطحنه نره سی قازیلسه صوبولونه بیلیردی، چونکه رطوبت هر طرفه مساویدی. فقط زنجیلر تصادفه هیچ اعتماد ایمزلر، اونلری بـ توں حر کنلر نده اداره ایمک ایچین.

ای ویافنا برسیبه لزوم وارد ر. بناءً علیه ایشک بومشکل جهتنی در حال مناقشه یه قویولدیر. بری اول امرده قویونک غرب طرفندن قازیلماسنی امر ایتدی : چونکه دکز او طرفده اولدیغندن او طرفده بولونماسی محتملدی . فقط مادی بر دلیله استناد ایدن بو تکلیف در حال استحقارله رد و تکلیف ایدنله آلای ایدیلدی . شبهه سر بوجهته صوبولونه بیلیردی؛ فقط دکزدن کله جک اولان او صو طوزلو وبالنتیجه ایچیامز اولوردی . بر دیکری قویونک شرق طرفندن قازیلماسنی تکلیف ایتدی ، سبی ده بو طرفده چوق بواولیا *Boolia* یه (سحر قوتی) ملک اولان و ایسته دکلری وقت یاغمور یاغدیرمایی بیلوب هیچ بروقت صوسز قلمایان آنغا آردی لرک اقامت ایتمه سیدی . بو تکلیف مناقشه یه ختم ویره جک کبی اولدی . ویرلیلر ایشه باشلامق او زره ایدیلر . فقط او اشناده بر احتیاط بر شیدن قورقدینخی سویله دی : شاید بوقور قونج آنغا آردیلر کندی حقلرینه تجاوز ایدیلیکنی کوره رک غضیه کلوب انتقام آملق ایچون مدهش سحر قوتلرینی و اچاندی لر علیه نه چویرمه لری احتمالی واردی ؟ اونک او زرینه بوفکرده در حال ترک ایدیلدی . عقلاینک بری ده یاغمور دک داماشمال غربیدن کله سی حسیله او طرفی توصیه ایتدی . شاید دیکر بری لی بیاضلرک جنوب طرفندن کلدکلرینی ویولدی صوبولمش اولمالری احتمالنی ایلری سورمه سه ایدی بو تکلیف دخی قبول ایدیله جکدی ، نتیجه صویل مق ایچون جنوب طرفندن قازمایه قرار ویرلدی . بزم (یعنی بیاضلرک) عزت نفسی او قشايان بو تکلیف دیکر لرینه غلبه ایتدی » ابتدائی ذهنیت بزم هیچ اهمیت ویرمه دیکمز و ، بر نوع اشتراکه ، مخلوقاتی واشیایی دائمی ویا موقت ، بولوندقلری مکانک بر قطعه سنه ویا جهته یاغلايان مناسبتلره بويوك بر اهمیت ویرر . صو شرقده بولوناجق دینیور چونکه شرق طرفنده یاغمور یاغدیرمک قدرتی حائز بويوك سحر بازلر ، بويوك آنغاردي لر ساکن ؟ فقط بونلرده یعنی آنغارديلر شرقده بولونان هرشیدک کیفیته اشتراك ایدیبورلر . کذا صویک جنوبده بولوناجنی ادعا ایدیلیور چونکه بويوك برسحر قدرته مالک اولان بیاضلر جنوبیدن کلدیلر : بناءً علیه جنوب هوالیسی ایله بیاضلر آراسنده بر اشتراك وارو بواشتراك بعضاً بیاضر مخاص و جنوب هوالیسنه دوغر و اوزایان بر کیفیت بعضاده جنوب هوالیسنه بیاضلر کايد اولاچق اولان بر کیفیتی صورته تصور ایدیلیور . بو مناسبتلر ابتدائی ذهنیتلر کیک آیشین اولدینی شیلر اولماسنده رغم اوکا تفکر موضوعی تشکیل ایمزلر . ابتدائی ذهنیت اونلری نه عمومی ونده مجرد بر صورته اصلاً افاده ایمزر . اونبری دوشونمکدن زیاده حس ایده . بالخاصه چونکه اونلرک بلا واسطه اولدیغنى بر نوع

حدس ایله ادرالک ایدر . و ماهیتلری حقنده شعور ایدمیه لزوم کورمه‌دن حرکتلرینی اوکا کوره تنظیم ایلر . ابتدائی ذهنیت بویله‌جه کیفیتاً معین و خاصه‌لری اعتباری ایله بزم مکانزدن داها زنکین برمکان داخلنده حرکت ایدر : چونکه ابتدائی ذهنیت مکانک هندسی خاصه‌لرندن بی‌خبردر، فقط بوکا مقابل درحال قابل درک واچنده کیلرله اشتراك ایتدیکی کیفیتلرله دولودر .

اولدفیلد دیبورکه : « واچاندی قبیله‌سنک هر آدامی سنه‌ده اوچ دفعه دوغندینی محلی زیارت ایتمکله مکلفدر . - اصل سبدنک نیچون اولدیغنى اوکره‌نمدم » [1] موسیو سپه‌نسر و غیله‌هن دخی مرکزی اوسترالیا یرلیلرنده بوکا مشابه عادتلر اولدیغنى ذکر ایدیبورلر . بر چوق قبیله‌لرک ملاقاوه سوز ویردکلری بیرده طوپلاندینی وقت هر برینک سری برمکان ایله مالک اولدینی مناسبتلرک کندینه بخش ایتمش اولدینی برقطعه‌یه یراشدیکی معلومدر . بحوال اوسترالیادن داها باشقایردده مشاهده ایدلشددر . و چوق صریحدر . موسیو طوماس دیبورکه : « عمومی اجتماع زمانلرندن هر قبیله‌نک داعماً عینی موقعه یراشمک خصوصنده کی اعتنالری بر چوق دفعه نظر دققی جلب ایتدی . تام مملکتلرینک بولوندینی جهته کویا پوصله ایله تعین ایدلش کی بیله‌رک او طوریبورلر . اوکرندم که بواستناقبول ایمن برقاده قویونلری چوبان اولارق استخدام ایدیبورلردى . ابتدالری اووزون مدت اوئلری صاحبلری یرلیلری کندی اراضیلرندن غیری بردە او تلامایه اقناع ایمه‌نک قابل اولامادینی بکا دفعاتله سویلدیلر . (کندی اراضیلرندن مقصد منسوب اولدینی قبیله‌نک اراضیسی) .

« بر آدام باشقاب رزمه‌نک تابعینه چمک ویا اورایه قبول اولونق ایچون کندی زمره‌سنی قطعیاً ترک ایده منز . بولوندینی قطعه ناصل کندیستک ایسه کندیسی ده او قطعه‌نک در . شاید قطعه‌یی ترک ایده رسه کیتیدیکی قطعه‌نک آداملری ایسته‌ر مسافر ایسته‌ر دوشمن اولسون ، او بر اجنبی تلقی ایدیلردى . بوکون مملکت بیاضلرک مالی ویرلیلرک نرده جانلری ایسته‌رسه اوراده یاشامالری ایحاب ایدیبور . فقط حتی شیمدی بیله بر ادامک

زمره سنگ قطعه سنه مربوطی قایب او لم امشدر . اکثری یولیلر ارثاً کندیلرینه عائد اولان آو اراضی سنده ئولمك واورایه کومولمك آرزوسنی اظهار ایدیسیورلر . »

بو صورتله بواوسترالیالیلرک اجتماعی زمره تصویرلرینه يالكىز ئولولر و دیریلر ده كيل، فقط كذلك ، جزء متمم اولارق ، اقامت ايتدىلرى ير ، اجدادك ياشامش اولدقلرى ، واليوم ئولو اولهرق ، وموسيو سېھنسىر و گىللەن طرفىدن تصویر ايدىلەن توتهم حيوانلىك بولوندىغى مركىزىلدە اليوم موجود اجتماعی زمرەنىڭ برعصوی اولارق تكرار دوغمايە انتظار ايدىلرک ياشامقده اولدقلرى يرلر دخى داخلدر . يكى انكليز كينه سنده برمىسيونز ئولوللە ديرىلرک و طوپراغىڭ بوصيقى رابطه سنى داها اي قاورامشدر . « آلاندقلرى و باليق طوتىقلرى يerde ئى آلانايىلمك و ئى باليق طوتايىلمك اىچون ئولولرى ياد ایدیسیورلر . قونى kuni لرى اجدادك اسىملىرىنى دىندارانه بردقتە او نۇئامايمە سوق ايدەن شىئىڭ ده بو اولدىغى اكلاشىليبور . علم انساب ايلە مشغالم حسىبىلە بعضاً يرلىردىن بويوك باباسنىڭ ويا اجدادىنىڭ اسمىنى صوردقلىرنىن جواب ويرەمەنلە حاضر اولان دىكىر يرلىلر : « اوحالدە ناصىل آلانىيورسک ؟ » ديرلىرى «

اجتماعی زمره ايلە قطعه اراضى اراسىنده كى اشتراك يالكىز اراضى واوراده موجود آو حيواناتە انحصار ايتهز بوتون سرى قوتلىر ، جسم لطيفلىر ، اوراده اقامت ايتدىلرى اشاغى يوقارى صراحتةً تخيل ايدىلەن قوتلىر زمره ايلە عىنى صيقى مناسباتى حائزدرلر . زمرەنىڭ اعضا سىنەن هر بى اوقوتلىك كندىسى اىچون نه اولدىغىنى و كندىسىنىڭ او قوتلى اىچون نه اولدىغىنى حس ايدەر . بويىلەجە هانكى سرى تەملەتكەلرک كندىسىنى تەديد ايتدىكىنى و هانكى سرى استناد كاھلەرە اعتەد ايدەجىكى بىلەر . بوقطەنىڭ خارجىنە كندىسى اىچون استناد كاھ يوقدر . بىرندىن مدهش مجھول تەملەتكەلر كندىنى هر طرفىن احاطە ايتمىشدر .

تنفس ايتدىكى هو كىمىي هواسى ، اىچدىكى صو كىمىي صوپى ، طوبىلا دىغىنى و يىدىكى ميوه كىمىي ميوه سى ، اونى احاطە ايدەن داغلىر كىمىي داغلىرى ، يورىدىكى يولار كىمىي يوللىرى دىكىلەر : هەشى كندىنە يابانچى در ، چونكە يىشىمىش او لىدىغى اشتراك يوقدر . يرلىنىڭ كندى طوپراغىنى ولو موقتاً او لىسون ترک ايتمە خصوصىنە كى فوق العادە احترازى بوندن ايلرى كلىيور . ميسىونز نىوتون دىسۈر كە: « يرلىرك تداوى ايدىلەك اىچون باشقۇما منطقە يە كوندرلىرىنە قارشى ايراز ايتدىكارى خصوصىت احتمال او رادە اجنبىلرک مواصىلتە ممانعت ايدىن رواح خېيش نىڭ موجودىتىندىن قورقدقلرىندىن ايلەردى كلىيور و چىكىدەلرک اضطرابى ترجىح ايدىسیورلر . جسم

لطیفلرک یا پدقلری یکانه اییلک مملکته اجنبی صوقولماسنہ ممانت ایتمه می او لدینی آکلاشیلیور، بحوال یرلیلرک اسکیدن مملکتترندن اوzac یرلره نیاحت ایتمه ملرینک سبینی ایضاح ایدیور. او نله جسم لطیفلره عینی حسیاتی اسناد ایتدیرمه یه سبب اولان اجنبی قورقوسی بویرلیلرک محافظه کارلق سوق طبیعیلریمی یو قسه بومحافظه کارلق سوق طبیسی بوقورقونک الهامی میدر؟ سبب هانکیسی نتیجه هانکیسی؟ ایشته یرلی عرقفرله تماسه کلن واونلرک دوشونوشلرینک روح و طرزلری آکلامیان بیاضلرک معروض قالدقفری شیلر بونوع معمالاردر. »

یکی آمان گینه سنده «ایکی سنه اول بون گوده بولونان میسیونر هانکه نزدینه بیلی بیلی دن برآدام کلوب کندی کویندن اولوب رایلرک نزدینه قاچش اولانلرک نامنه مراجعت ایتدی: او نلرک تکرار بیلی بیلی یه عودتلرینه مساعده اولونماسی ایچون حکومت نزدینه توسطده بولونماسی طلب ایتدی. طلبنامه سنی تأکیدآده شونلری سویله دی: «اجدادیزک جسم لطیفلری بزی کلدیلر رای ده بولدیلر؟ چوق حدتلی ایدیلر، تکدیر ایدیورلر و بوتون جسم لطیفلریزک ساکن او لدینی یرلری ناصیل خالی برا قابیلیور سکن؟ شیمدی یزمله مشغول اولاچق کیم وار؟ دیبورلر دی. بونک او زرینه جسم لطیفلر هنوز تمامًا یا پیلمامش چو ملکر او زرینه استحقارا یله توکور دیلر و چو ملکلرک هپسی قیریلدی. بویله جه بز شیمدی رایلرک یاننده اجنبی کبی یاشیورز، تارلالریز یوق، داها فناسی چو ملک ده یا پامیورز براقک بزی اسکی یرلیزه کیده لمده جسم لطیفلرک غضبندن قورتولام. »

ایمدى آکلاشیلیور که ابتدائی آداملرک، تعبیر جائزه، اجتماعی زمره لرینک برجزئی اولان طوپراقدن باشقا بزیرده یاشامالری مشکلدر. باشقا بزده محاربه ایتمک ده مشکلدر. مثلا یکی زه لانداده بر قبیله نک جساری کندی اراضی سننه نه قدار ای او لو رسه او لسون کندی طوپراقلرینی ترک ایتدیکی وقت بو جسارت زائل او لیور. قبیله افرایده بونک بویله او لدینی اعترافده اصلا ترددایمزلر... هر طرفدن آنی و قعه لردن هجو ملردن قورقارلر... بواقعه عمومی در. و بوکا بکزهین مشاهده لر حسابسزدر.

عینی اشتراك موجنجه اجتماعی زمره سنک یاشادیغی اراضی دن دائمی صورتده او زاقلاشان آدام آرتق او زمره نک جزئی او لمقدن صرفنظر ایده ر. او، او زمره ایچون ئولشدیر،

معتاد مر اسمه نائل اولان حقيقى ئولومدن داها قوتلى بىر صورتىدە ئولىشىدر . حربىدە قورتىلوب دە اسیر اولان واسىرى اوادقلرى قىيلە طرفدىن قبول ايدىلنىڭ اىچوندە مسبىئە عىنى در . مۇبىد نفى جزاسى دە ئولومە معادلدر . (صالح مۇن آداسىندە) وورادە « بىر خristian حدت انسانىندە قارىسنه اوقادار قوتلى بىرضىرى بىر خristian شهادتىيەدە قىرىلادى ؟ بىر قاج ساعت صو كرادە وفات ايتىدى . كىندىنە طرفدار اولانلىك شهادتىيەدە ثابت اولىشىدە كە بوقادىن قوجەسنسە قارشى مەمادىيا حقسز آتھاملىرى يپارق اونى اغضاب اىتمىشدى . بىوكار غىماً اسىكى عادت اوزرە خصوصى بىرسورتىدە انتقام آلمائى وقاتلى اولدورمە يى ايستەدىلر فقط قىيلە رئىسلرى مداخلە ايتىدىلر . و مۇبىد نفى جزاسىنە مەحکوم اولدى . بىوحكم افكار عمومىيە ئىمامىلە تىطمین ايتىدى : چونكە آرتىق بىآدام كىندى ئظرار مە أرطىمە اوليموردى . اراضى ايلە اورادە ياشايان اجتماعى زمرە اراسىندە كى مناسبتى آچىقىن آچىغە كۆسترن تمثالي بىر منسىكى دە ذكر ايدەم . « بىرونغا كىيمېرلەي دن اورادە ازدواج اىتمىش اولدىنى زوجەسىلە بىرابر كىلى ، تۈرك ايتىدكلىرى يردىن آلمىش اولدقلىرى آز بىر مقدار طوپراڭى دە بىرابر كىتىرىدىلر ، قادىن يىكى اقامتكاهنە آلىشىق اىچون بى طوپراقدن هەكون بى آزىنى چوربا اىچىنده يىكە مجبوردر . بى طوپراق اىكى اقامتكاه آراسىندە كى انتقال وظيفەسى كورىيور . »

ياقىجىلغەك بعض احوالدە مکاندە جەتىن ويا بى آدامك اسمندىن استفادە ايدىلىسى بىتون بوشىلەر اىضاح ايلر . چونكە موسبو بىراونىڭ تعىيرى وجەلە مادامكە او كىندى قطعەسنسە، كىندى قطعەسى او كا ئائىددىر ، بناءً عليه اونك بولۇندىنى جەت، اقامت ايتىدىكى مکان دخى كىلەنک تام معناسىلە طېقى عضولرى و روھى كى « اوزكىدر ». بوبولىلە اولدىچە بى آدامك نزەدە اولدىنى بولۇندىنى ساھەنک جەتىلە كىشى ايدىلە بىلدىكى كى اياقلرىنىڭ اىزىندىن دخى بولۇنابىلir . بىحال او آدامك شخصىنىڭ ، ھىچ اولمازسە منسوب اولدىغى زمرەنک مىيز بى وصفى در .

زمانلە بى اصول اصل معناسىنى قايب ايدەبىلir . مىخانىكى بى حالە صىرورت ايدىر ، و نتىجەدە ابتدائى معناسىلە ھىچ بىاشتراكى اولمايان شىلەر دە دخى قوللانيلا بىلir . هو تانتونك او كوزلرى كىچە قايب اولدىغى وقت بى بوجىڭ كۆستىدىكى طرفات دلاتىلە اونلىرى تىرار بولمايا چالىشىور ، كورىلە ئەنلىك بىشكىلدە يوقارىدە تدقق ايدىلەن

هموقوع *Eoïncidence* و یا تناوب Alternatif اصولاریله یا پیلان باقیجیلگه تماماً بکزیورد. کیم بیلیر بلکه هو تانتونك روحندده اوستالیالیلرک *معشری تصویرلرندہ* اوقدار جانلى برصورتده کورديکمز اشتراك کیفیتندن مبهم برحس وارددر.

اشبو تدقیقدن مقصد اشاغى جمعیتلرده مستعمل باقیجیلق اصولارینك هیئت مجموعه سنى کوزدن چیزمک اولسا ایدى، چوق نقصان اولوردى. موضوع بحث ایتدکلریمۇز انجاق ضعیف برقسمى ارائه ایدەر. فقط مقصدم باقیجیلق عملارینك و یا بو تعبیرلە تو صیف اولونان شیلرک ابتدائیلرک نظرنده نېھ دلالت ایتدىكىنى، اونلرک بوندردن نېبکەدکلرینى، عینى معشرى تصویرلرک اونلرى مختلف اصوللره ناصل سوق ایتدىكىنى تحلیل ایتمکدره بونك ایچون ده بزجه معلوم اولان وداها آز ایلریلەش جمعیتلردن مثاللار آلمق كافى ایدى. اورالرده، بحث ایتمەدیکم، برقوق باقیجیلق اصوللرى استعمال ایدملکدەدر. اونلرده عینى عمده لرلە تحلیل ایدیلەبیلیر. مثلا ابتدائیلر کورونمەين عالمە تماسە كەلەپیلمک ایچون مەديوملردن استفادە ایتمەسنى بیلیورلر و اونلرى «تنويم état second» حالى قويیورلر. هریر و هرزمان اسپیرتیزمه جیلرک آليسمنس اولدیغى حادىلرک هان ھیچ برى مجھوللرى دكىل. مەيەرسك Phantasms of the living ياشایانلرک خیالى اسملى اصوللرى اونلرک تعیجىنى موجب شیلر دكىلدر. ارواح ايله خصوصىلە اولولرک آليسى ويرىشى اونلرک هر كونكى تجربەلرینى تشکىل ایدر. بعضًا اونلردن قورقسالر بىلە يىنە لزومى اولان تدبیرلریده آلاقق اونلرى آرامق تەركەسنه قاتلانىرلر، كندى آرالىندن، کورونمەين عنصرلرک نفوذىنە قارشى داها حساس و ماورانك افشا آتى قبولە داها قابلیتلى اولاتى يعنى «سوژه» يى آيرماسىنى بیلیلر. بو سوژەلر، كىلەنك آچىق معناسىلە، باقىجي، قايىدىن خبر ويرىجى، سحر بازا اولورلر. خصوصى بىلەك احتىاجلىرى اولدیغى زمان اونلره مراجعت ایدەرلر. اسکيمولر نزدندە باقیجیلق عملیلەلری «حکم - man Medecine» لرە محلى تعبیرلە آنکە قوچى *Angekok* لرە تخصىض ايدىلشىدر. بو آدام او ايسلرى يامق ایچون كندىنى تنويمى او يقوو ياخود قان طو تماسى، طونوب قالمە ويأوجد حالى قور يعنى کورونمەين قوتلر حوالىسىنە انتقال ایدەر و اونلرلە تماسە كلىر. ئولولرى کورور اونلرلە قونوشور بىر آندە و کورونمەدن ھوا اىخ... طريقيلەڭ بويوك مسافەلرى طى ایدەر. بو تجربە استجلاب ايدىلەن بر رؤيا يعنى ياكىلماز و امتيازلى بر رؤيته Vision مشابەدر. ابتدائیلر يوقارىدە آكلاتدىغىمىز باقیجیلق اصولنە چوق ياقىن اولان و (بولقدلى

وقت) آینا ایله ، او مادینی تقدیرده مایع برسطح اخ کی بالوری اشیا ایله دخی باقیجیلیق اصولنی بیلیرلر . بیکلر جهسی آراسنده موسیو فرانچ ک غروئه نلاندہ عائد اولارق آکلا تدیغنى ذ کر ایدهم : « دکز طریقیله کلمسی بکله نیلن بر آدام کلنزه او نک حیاتدہ اولوب او مادینی کشف ایتدکلرینی ادعا ایدرلر . قایب اولانک اک یاقین اقرباستدن بیرینک باشنى بر دکنکله ایچی صو دلو بر کردە لک حذاسنه کتیریرلر و صویک مجل سطحندہ عاقبیتی بیلینمک ایسته نیلن آدامک یا صندالی دوریلش صویک دیپنده یا تقدہ ، ياخود صندالنک ایچنده و ياخود کوردک چکمکدہ اولدیغنى کوریرلر . »

دو قتورلر و سحر بازلر عمومیت او زره خصوصی بر « فراستله » مجھز درلر . باشقالرینک کوره مدیکنی او نلرک کوزلری کورور . بو سیدن حیاتلرندہ و بعضاده اولدو کدن صو کراده « انساندن فضلہ » بر ماهیت اکتساب ایدرلر .

بعضاً مجرملری حال و طورلرندن اکلامق قدرتی حائزدرلر، واونلرک سویله دکلرینه قطعیاً اعتماد ایدیلر . موسیو دیکسون Dison دیبورکه : « شاستالرک اعتقادینه کوره شامانلرک هر هانکی بر صورتله فنا بر حرکت یا پان بر کیمسه بی در حال سویله لری شایان دقتدر . چونکه بر خرسزلق ویا فنالق ایدن بر آدامه با قدقلری وقت او نک شامانه، کندي تعییرلری وجهله ، « قارانلقلره بورونمیش » اولدیغى حالدہ کوررن دیکنندن طانیرلر . »

باقیجیلیق عمللرندہ مهم رول اوینایان بو فراستک کندينه مخصوص وضعی بلا واسطه وحدسی intuitif اولماسی در . صوریلان سؤالاک جوابی باقیجی یه ویا شامانه تک بر حرکتده و ناقابل تحیزی بسیط بر رؤیتده منکشف اولمی لازمدر . قاللاوهی بونقطه او زرندہ عاقلانه بر صورتده اصرار ایتمشدرو . « قیمتلی برشی قایب اولدیغى وقت او شیی در حال آرائیز . بولونمادینی تقدیرده هر کس ایچندن باقیجیلیغه باشلار و قایب اولان شیئک نزدہ اولدیغنى حس ایته یه او غراشیر ؟ چونکه او نی کوره مدیکی جهته ایچندن بر شیئک کنديسنے فلان یره کیده رسه آرادیغنى اوراده بولا جغنى سویله دیکنی حس ایده ر .. نهایت او نی کورور ، کنديسنی او کا یاقلاشیر کورور ؟ بولونمادینی یری ترک ایتمدن او قادر صريح کورور که آرتیق ھیچ شبھسی قلماز .. بو کوروشی او قادر عیاندرکه ایچندن بر رؤیت دکیل حقیقته او شیئک نزدہ اولدیغنى کوریورمیش کی او لور ؟ بر دنبه قالقار واو یره کیده ر . اورایی کیزلى بیرسە کویا کندينى زوزکاردن داها سرعاتلى کیمتك ایچون ایتمن برشی

وارمش کی آتیلیر . اکر ایچندن حقیقی بر باقیجیلوق یا پمشسے قایب اولان شیئی حقیقة^۱ کورور . فقط علی العاده اصولارله ، محاکمه ایله ، شورایه بورایه کیدوب آرادی ایسه و قایب اولان شی ده باشقا طرفده بولونیورسه ، عمومیت اوزره هدفی قایب ایدر . »

بو تعریف فایدلی در . ابتدائی ذهنیتك پك آایشیق اولدینی بر عملیه يه و اونك استدلال ، محاکمه اصوللرندن چکینه رک بلا واسطه و حدسی برادرانکی ترجیح ایتدیکی بر حاله دوغرو دن دوغرويه تماس ایدیبور . استدلالی عملیه لر ابتدائی ایچین يالکز زحمتلى و اوصاندیریجی دکلدر . اونك بو اصوللردن قاچینماسی ایچین داها مهم بر سبب وار : او بونلره اینانبور . بو اصوللرده مراجعت فرصتی ظهور ایدرسه - بو فرصت نادردر ، چونکه ابتدائی بونی دوشونمز بیله - اونی قایب اولان اشیایی بولدیراجق یکانه چاره اولان روؤیتی قارا کلیقلاشدیران و منع ایدن برشی تلقی ایددرک بر طرف ایددر . بزه غایت بسیط و آچیق کورون محاکمه ایله بلا واسطه روایت آراسنده ابتدائی ذهنیت

هیچ تردد ایتمهز . اونی هر آن مختلف باقیجیلوق عمللرینه مراجعت ایتدیرمه يه سائق سبیلردن بری ده بودر . کورونمز عالمه توجه ایتمش و سری اشتراکلرله تما . مشغول اولان ابتدائی ذهنیت ، عینی زمانده یاخود ایحباب حاله کوره بر رؤیت ، تمنی اولنمش بر فال ویا دعا ویاخود کورونمز قوتلرک وضعیتلرینه دوقونان بر کشف ، ونهایت شمدیدن موجود بر استقیاله تصرف تلقی ایدیلن باقیجیلوق روحلرک تجسسنه و حرکتلرک احتجاجنه هیچ بر محاکمه مک یا پامیه جغندن داها ایی بر صورتده مقابله ایدیبور .

- 8 -

اشکنجه

باقیجیلقله پك یاقین علاقه سی اولان و « حکم الھی » یاخود اشکنجه دنیلن اصولی قرون وسطی تاریخی بزه او کره تمشددر . موسیو غلوچ Glotz ک اثبات ایتدیکی وجهمه بو اصول اسکی یونانستانده دخی معلوم دی . درجه سی آشاغی بر چوق جمعیتلرده کورولور . معما فيه بو اشکنجه اصولنک بربندن چوق فرقی جمعیتلرده عینی واقعه لر اولدینی شیمیدیدن قبول ایتمه مک احتیاطلی بر حرکتدر . ابتدائیلرک تطبیق ایتدکلری اشکنجه اصوللرینک نه (اسکی یونانستانده اولدینی کی) معصومیتی محتمل بر محکومک

قورتولماسى الھلره ترک ایدن و نده (قرон وسطى ده اولدېغى كى) بىر محا له نك قرارىنى ويرمه يىالله حواله ايدن بىر نوع اصول محا كە اولدېغى هنوز قبول اىتمەجىكم. بناءً عليه بروجە پشىن تعریفاتى بىر طرفه براقةھرق اول امر ده واقعەلرى تحليل ايلەا كىتفا اىدەجىكم و مثاللىرى ده، سائر طرفن مقايىسەلى تعبيرلرى آمادن كىندىمى منع اىتمەمكە برابر، بو نوع اشڪنجه لرک اهمىتىه بىر موقع آلدېغى آفریقا جمعىتلەندن انتخاب اىدەجىكم.

مشاهده جىلرک هر طرفە نظر دقتىنە چارپان شى : ابتدائىلرک بو اشڪنجه اصولنە تام، يكىلەن بىر صورتىدە اعتماد، دينه بىلەر كە صاصىلماز بىر صورتىدە ايمان اىتمەلرى در. قونغۇدەكى ايتالىيان مىسيونزلىرى بو خصوصىدە داها اوڭ يىنجى عصردە اصرار اىتمىشلەردىم « نە قادر قويو جاھل اولورلۇسە اولسۇنلۇ بىر آداملىك بو قادر بىدەرى حىلەلرە بويىلە بىر اعتماد بىسەھەلرىنى و بو خصوصىدە هر كۈن مىدوئىلرک كىندىلەرىنە تلقىن اىتدىكى بىر چوق معقول فكىرلەرنى بىر قاچ دانەسىنى اولسۇن قبول اىتمەلرىنى عقلم آمیور و حىرتىن دۇنا قالىورم .. دە كىل حقى تسلىم اىتك او موزلەرىنى سىلىكوب : بىرم تىجرەلەرىمىزك بىزى آلداتماسى امکانى يوقدر . اولاماز ، اولاماز ! دىيورلەرى . »

عىنى قوتلى ايمان بوكۇنى مىسيونزلىر و سياحلەر طرفىن دىخى تصدقىق اىدىيلىمۇر . « يىلى اشڪنجه نك تأثيرلى اولدېغىنە بوتۇن قوتىلە اينانىيور . حماللارم اك اھمىتسىز اتهام اىچون بىلە كىندىلەرىنى حبس اشڪنجه سنە وضع اىتمەيى مەدادياً تكاليف اىدىيورلەرى . » ماقدۇنالىد دىيوركە : « بوتۇن يىليلر ماۋى Muvi تسمىيە اىتدىكلىرى زەرك ياكىلەماز اولدېغىنە ايناندىقلرى حالدە ھمشەرلىرىنىڭ شەhadلىرىنە اعتماد اىتىيورلۇ ... بىحال قېيلەلەر عنەندە موجود قناعتلىك اك كوكاشمى قارشىسىنە بولۇندىغىمىزى كۆسترىيور . ايناندىقلرى يكانەشى اشڪنجه در . بىر كۈن شەراسولودە قومپانىيە صوردم : « شايد آدامك بىرى فيل دىشى چالماش اولسە و ماۋىلى (زەرك) اىچد كەن سو كرا اونى قو صارصو كراچالدىغى فيل دىشنى صاتاز كەن كورولسىنە ياپارسکىز ؟ قومپاناجواب ويردى : - شايد او آدام فيل دىشى چالماش اىسەماۋى يى قو صاماز، ماۋى اونى ئولدورور . » يىليلرک يانىندا بويىلە بىر چوق فرضىيەلرى ايلەردى سوردم . مصادره على المطلوب استعمال اىتكىدە اولدېغىمى اھتماملى كىزىلەدم ؟ فقط نافلە چونكە ھىچ بروقت واقع اولىماجق شىلىرى فرض اىتدىكىمى سوپىليورلەرى . » - زىنجىلر زەرك يوتىمايا دائما حاضردرلر، بو اشڪنجه دن قاچوب قورتىلان مەمم پك نازىدر .

معصومیتلرینه و جدا نا قانع اولدقلرندن زهر اشکنجه سی او نله هیچ بر قورقوویر میور.» —
 « زنجیلر قباحتسز بر آدمک می بامبو *Bambu*, *M*, دینلین زهری مستریخ اولا رق
 ایچه بیله جکنه چونکه اونک زهردن ئولمیه جکنه قوتله اینانیورلر. مثلا بر کون بر کزینتی
 انسانندە قوناقلا دینمۇز يerde بر بیچاغىز قایب اولدى. بیچاغىك اطرافزدە يرە چومەلش
 بر چوق يرلىرك برى طرفندن چالىش اولدېغنى ظن ايتىك. در حال حتى داها اتهام سرد
 ايدى، دن ھېسى معصومیتلریني اىبات ایچون بامبويي ایچمه يه حاسىر اولدقلرینى سوپىلەدىلر.
 شېھە سىز موافقت ايمەدك و دقتلى بر آر مادن صو كرا بیچاق بولۇندى.» باسىسو قىلەسىندەن «برقادىن
 دون صباح كىلدى و بويوجولك مسئلەسىندەن دولايى قاينار صو اشکنجه سىنە تابع اولا جغنى
 سوپىلەدى. قومشوشى اولان فنا برقادىن كىنىسىنى بويوجولوكه اتهام ايدى يورىش، بواهام
 حيانى آيلرجه زهرلەمش : نهايت تحملى قىلاماش قاينار صو اشکنجه سىنە تكليف اىتمش
 (يعنى الارىنى قاينار صو يك ایچنە باطيراجق). قومشوم معروض قالە جغنى اشکنجه دن هیچ
 قورقىوردى. چونكە كىنىسىنىك بويوجو اولما دېغى بىلدىكىندىن الارىنىڭ خاشلانمايا جغىندىن
 امین ايدى »

شرقى آفرىقادە دخى مسئلە باشقا تورلو دكىلدر. مىسىونر شومان دىبوركە: «قۇود
 قىلەسى افرادى اشکنجه ناك ياكىلماز اولدېغىنە تمامًا قانعدر. زهر ایچوبىدە قوشانلىر
 ایچون حرمتلىرى و ودرر، اونى تبجىل ايدەرلر. هر كىس بويوك كوجوك قادىن ارکك
 مارى زهرىنى ایچىرلىرى يالكىز رئىسلرى ایچمه يوب باشقالارىنى تو كىل ايدەرلر. [بواحال رئىسلر ك
 اشکنجه ناك نتىجەسىندەن قورقدقلرى ایچون دكىل شخصلىرىنىڭ قدسىتلەرنىڭ ايلەرى
 كلىور].» — مەردنسىكى دخى دىبوركە: «قۇود قىلەسى افرادى كىنىنى اشکنجه يە وضۇع ايمە يە دا ئاما
 حاضردر. ماوى يى ایچمك بورادە اوقادار تعمىم اىتمش براشکنجه در كەر كىشك آغىزىدە حقلى
 اولدېغى اىبات ایچون «ماوى ایچە جكم!» سوزى دولاشىر. حتى كنج چو جوقلىرى بولسانى
 قوللانىرلر. ماوى يى يالكىز معصومىت ويا مجرىت قىرى ويرمك ایچون دكىل عىنى
 زمانىدە قارىشىق بىر حق مسئلە سىنى تنویر ایچوندە برو سطه اولا رق ایچەرلر. بىرقداح ماوى
 ايلە مسئلە ناك ماھىتى آكلامق دوروركىن نىچون مشقتلى تدقىقات و تحرىياتله يورولمالى ؟!»
 مع مافىيە يرلىرك حتى جتايىتە تىلىقى او مليان شىلدە بىلە اشکنجه يە مراجعتلىرى، بىر آز صو كرا
 اىضاح ايدە جكمىز وجھە، تېبلەكىدىن دكىلدر.

موسیو وینته بو طومک آکلا تدیغنه کوره بويوجولوکه اتهام ایدیان بر کنج قادین کندیسنى بکله بعاقبی بىلدیکنندن مسئله بی اعتراف ایته بی داها معقول بولمش. حامله اولدیغندن در حال اسیر اولارق صاتمادیغندن قاچوب بیاضلرک نزدینه التجا ایتمش. « بو قادینك، مخصوصیتى بىلدیکی حالده، قورتولق ایچون بولیله برجیله وخیانته باش ووروب « غری - غری = Grigi » لر یعنی بر نوع موصغا، فنا دیمه سنه اینانیورلر و حقیقةً مخصوص یولونمش اولسا ایدی « قیرمزی » مایھی ایچمکدن باشقابرشی یامازدی ظن ایدییورلر. بودرجه جاهلدرلر. « آشاغى نیزه رده « يالکز مجرملرک ئوله جى و مخصوصملرک قورتولا جنى قفاعتی وار. » بوتون بوعتقادر سائقه سیله بزرئیسک وفاتنده ویاخود رئیس اولدینی زمان احتیاطى بر تدبیر او لمق او زرده برقوق اشکنجه عملیه لری یا پیلیر بعضاً یوزلر جه ئولەن بولونور.

آوروپالی یه غریب کلن بوعموسى و قوتلى اعتقاد نرددن کلیور؟ ناصیل اولیورده هنفعتی موضوع بحث اولونجە اوقدار آچیق کوز و حتی قورناظ اولان زنجى اشکنجه ایله حیاتنک تھلکە یه معروض قالدینی وقت کورلەشیور؟ بواشکنجه بی قبول ایده رکن ناصیل اولیورده کندیسنىڭ ألى ایاغى باغلى اولارق رئیسک براالتى اولان وزھرى حاضرلايان دوقتوره و یاخود اونى تشویق ایدەن کندى دوشمانلارینه تسایم ایدلەیکى کورمیور؟ برقوق آچیق کیفیت کندینه بىلدیرلەیکى وقت یا او موزلرینی سیلکیور و یاخود جانی حیقىلیور. بو اصولك صاحجا اولدینی حقنده اصرار ایدیلیرسە ایشتمە من لکدن کلیور. هېچ بر دلیل تأییر ایتیور.

بو صاحجا و آکلا شیلماز اصرار او زرنده داها فضلە توقف ایته دن ابتدائی ذهنیتىڭ مخالى برعقادى آکدیران دیکر تشبیلرینه چەلم؛ بلکە اونى داها آز غریب بولورز. عەڭلا تمساحلردن برىنڭ معده سىنده بولونان ایکى قادین یوزوکى بوجیوانلرە كوستەلەیکى وقت انسانلرە قارشى ضررسز اولدینى وھیچ بىتجاؤزدە بولۇنمادینى یولوندە برقۇنغو زنجىسىنىڭ موسیو بەنتلەيە قارشى مدافعاً ایتدىکى ادعایى؛ - و یاخود رونغا قىيلەسى افرادینك بىخاستا يە علاج یا پىلماسى لازمکە جىكنى بىلەك ایچون كىك پارچالىلە استخارە ایتدىکى خاطرلايم. ابتدائى آداملرک بزم كى محىكمە ایتدىکى یعنى سبب و نتىجەلرک رابطەلرینى بزم كى تصور ایتدىكلرى فرضیه سیله ایشە باشلامق بو آداملىرى آکلامقىدىن شىمىدىدىن واز چىمك دىمکدر. چونكە بوقىدىرده يا پىدقلىرى و دوشوندكارى

بزه کولونج کورونمکدن باشقا برايشه ياراما. فقط اونلرده کندیزه خاص روحی اعتیادلری فرض ایده جک یerde اک بسیط سبی رابطه لره لاقد قالارق و منحصراً سری و کورونمهین قوتله مشغول اولارق اونلرک ذهنی وضعیتلرینه رجوع ایدرسه ک کوروروز که اونلرک دوشونمه و حرکت ایمه طرزلری او ذهنیتک طبیعی و حتی تزویلی بر نتیجه سی در.

آوروپالی هر شیدن اول زهرک فیزیولوژیک نتیجه لرینی دوشونمدهن کندیتی منع ایده من. بناءً علیه اونک ایچون اشکنجه نک نتیجه سی عضویته ادخال ایدیلن علاجک شدت، تأثیر و مقدارینه تابعدر. علاج کافی مقدارده قوتلی اولورسا ایچه نک قباحتی و یاقباتی اولسوون دائم حقندن کلیر؛ مقداری آز ایسه اک مدھش جانی یه بیله بر شی یا پماز. یرلیلرک بولیله آپ آچیق بر حقیقته قارشی کوز یوممالرینی بیاض عرق فوق العاده بولیور.

فقط زنجیلرک مسئله یی محاکه ایتدکلری نقطه نظر بوسیتون باشقادر. بزم زهر تسمیه ایتدیکمنز شی اونلرک نفسلرندہ هنوز قطعی بر تعریفی بولماشدر. شبهه سر بعضی مطبوعخلرک ایچه نکیمیه یی اولدوردیکنی تجربه ایله بیلیورلر. معما فیه زهر لنه مقانیزمه سندن خبرلری یوق، اونی بیلمه یی بیله ایسته میورلر. حتی اولیه بر شیدک موجودیتندن بیله معلوماتلری یوقدر. اونلرک کوره بو مطبوعخلر خاستالقلره قارشی قولالاندققری و تأثیری زیرده ایضاح ایدیلن علاجلر کی سری قوتلرک برواسطه سی اولارق مؤثر و موتی موجب اولورلر. موسیو ناسسودیورکه: «علاجلری تأثیرینی زمکیلر کی بعضی کیمیوی خاصه اولورلر. موسیو ناسسودیورکه: «علاجلری تر جیحاً واسطه اتخاذ ایدهن جسم لطیفک موجودیتی ایله اولور.»

لریله دکیل اونلری ترجیحاً واسطه اتخاذ ایدهن جسم لطیفک موجودیتی ایله اولور.» میس کینگس لهی ده دیوکه: «هر فعلده برجسم لطیف دیکر جسم لطیفک اوزرینه تأثیر ایده ر: ایدمی علاجک جسم لطیفی حاستالگک جسم لطیفی اوزرینه تأثیر ایدیور». اشکنجه بزه ری ایچون ده مسئله عیناً بولیهدور. زنجیلر زهرک مثبت خاصه لرینی ادراك ایده میورلر.

انجاق اونک سری و بلا واسطه اولان فضیلتی دوشونیورلر. موسیو ونیته ر بوطوم حقلی اولارق دیوکه: «اونلر اونی بزره اولارق تلقی ایتمیورلر، چونکه ایچه نک آدام معصوم ده اولسا اولدوره جکنی دوشونیولر.» بو بر نوع سری بر عاکس العمل Réactif در، بناءً علیه یا کیلماز. یرلی بونک بولیله اولدینگندن اوقدار امین که اکثر یامعروض قلاجنی

اشکنجه‌دن اول تدبرده آمیور . مثلا زهرلە حاضرلاماسى ، چوق ويأخذود قويواولوب او لمادىغنى تدقىق خصوصىنە اصولاً حائز او لدىغى نظارت حقى استعمال ايمپور . مادام كە ايچەجكى شى مادة دكىل معناً تأثيرايدە جىك نىچىن زحمت ايتسىن ؟ براز فضله براز ا كسيك اولسون نه اهمىتىوار ؟ نتيجه مقدارە تابع دكىل كە . « مظنونك زهرىنى حاضرلا ياجق اولانى اتخابىدە رأىي وار دىيورلر . فقط بو اشکنجه اصولنە اعتقاد او درجه صاغلامكە زهرى شونك ويا بونك حاضرلاماسى اهمىتسىز بر تفرقات تلقى ايدىيورلر . »

II

بورايە قادر اشکنجه بىر مظنونك مجرم اولوب او لمادىغنى شېرىسىز بىر صورتىدە بىلەمە يە مخصوص بىر سحر اصولى اولارق كورىلىپور . بعضى جمعىتلەدە بىر اصولك متادياً استعمال ايدىسى ا كثر مشاهىدە جىلىرك نظر دقنى جلب ايمشدەر . حىرت و نفترلىنى كىزلەمېرك منحصراً بوندن بحث ايدىيورلر . فقط بو اشکنجه اصولى ، محا كە اصولى ايلە علاقەدار او لميان دىكىر احوالىدە دخى قوللانيلىمقدەدر . بىتلەپ دىيوركە : « باشقۇ شىلىر حقىندە دخى قرار ويرمڭىز اچىرون يېلىرك زهر اشکنجه سەنە مراجعت ايدىكلەرى نادر دكىدر . اليم واتەن استاسىيونىزك ياقىنندە اقامت ايدىن بىر كىنجقادىن بىرقاچ سەنە اول خاستا اولان عموجاسىنىڭ اي اولوب او لمىاجىنى بىلەمك اچچون *Nikasa* دىنلىن زهرى اچمىشدەر . او زمان هنوز اون ايکى ياشىنە ايدى . » عىنى حوالىدە قاينار سو اشکنجهسى طبى تفآل اچچون استعمال اولونور . « دوقتور آتشك او زرىنە سو و سائر اجزىرلە دولو بىر تىجرە قور » قايناما يە باشلادىنى زمان ئىنى يىچىنە صوقار و هېبچ بىر شى او لمادن چىقارىر ، بىر صورتىدە شخصىنە مخصوص امتيازى كوسترمىش اولور ؟ سو كرا بىر سوپىك او زرىنە لعنتلى افسونلىنى او قور ، و كويىا سو كندىسىنە اطاعت ايدە جىكىش كې خاستانك اولوب او لمىه جىكىنى سوپىلە مەسىنى اىرى ؟ بونى متعاقب يىكىدىن سو يە ئىنى صوقار ، يانارسى فال خاستانك محقق او له جىكى بىلدۈرمشەر ، بىر شى او لمازسە اي اولا جىنى شېرىسىز دىكىدر . » بىر ايکى مشاهىدە يە كورە اشکنجه كەن فصلە كورولان باقىجىلىق اصوللارينك بىر شىكلى دكلى و او يە تلقى ايدىسى اىھاب ايمزى ؟

موآرى *Muavi* . اشکنجهسى دخى ، باقىجىلىق عممالارى كې آنى بىر مشكلاتك

حیقینیتیسندن قورتارمایه یارار . مثلا هیچ کورولمه‌مش بر آدام ، بر بیاض کلیر : کیم بیلیر نه یا پاچق ، نه کی سحرلی قوتله‌هملک ، نه فلاکتلر کتیره جک ؟ مملکت طوپ راغنه آیاق با صماسته مساعده ایتمیمی ؟» لوکه‌لغو بویوک بر عالمه مجلسی قوردورمش و متعاقباً بویوک بر خلق اکترینک معاونتیله ، بر خوروسه ایوسمه ipomme دنیلن زهرک ایچلمه‌سنی امر ایتمشده : خودوس زهری قوصارسه بنم دوست اولارق کلديکم ، ئولورسە دوشمن اولدیغمه و اویله بر معامله‌یه تابع خطو تیمام لازم کله جک آکلاشیلاجقدی . » — قرال لهوانیقا میسییونر قوییاره شو سوزلری ســویله مشدر : « اوون سنه اول ایلک دفعه کلديکل وقت باروتسلر مقصدلر کدن شبهه ایده‌رک در حال کمیکلرله استیخاره ایتدیلر ، بر چوق طاووغه و آنى muati (شدتلى بر زهر) ایچیردیلر . حیوانلرک بعضیلری ئولدی بعضیلری ئولمه‌دی . سزه کوندریلن وايکی معنايه‌ده کله‌بیلن خبرلر بوندن نشأت ایدیبوردی . سزی مملکتیه کیرمه‌دن آچیقدن آچیغه منعه جسارت ایده میورلردى . فقط کیرمکزدن ده قورقیورلردى . بوسیدن هر نوع قورنازلق ایله يولکزی کسمه‌یه وجسارتکزی قیرمایه چالیشیورلردى . بکا کوندرمش اولدیغکن مانطو و هدیه‌لری اصلا کورمدم . اوئلری بویولى تلقی ایتدکلرندن يولده توقيف ایتمشلردى . » هندستانده میریس قبیله‌سی نزدنده جریان ایده‌ن زیرده‌کی وقعده‌ده بوکا یاقیندر . « بوداغلرده اوزمانه قادر هنوز هیچ کورولمه‌مش اولان انکلیز ضابطی ایلک دفعه کوردکلری وقت فالجیلر بر چوق کومس حیواتی ئولدوروب کلن آدامک فلاکتی سعادتی کتیردیکنخی اوکرنمک ایچون با غیر صاقلرندن استیخاره ایتدیلر . » بو وقده‌نک ، قوللانيلان اصوللرک مادیلـکـنـدـن باشقا ، اولکی وقعده‌لردن فرقى نه ؟ با قیجیلاق عملیه‌لرندن مقصد ، کورولدیکی وجهه ، کوروئین قوتلردن یاردیم و حمایه ایسته‌مک و عینی زمانده بواش اثناسته ذاتاً شیمیدیدن تحقق ایتمش اولان کله جک برحادره‌ی کورمک ایسه نتیجه اعتباریله عینی قاپی‌یه چیقان اشکنیجه اصولنی ده عینی صورتله تلقی ایتمک لازم کلزی ؟ بیلیورز که بورنه‌ئونك دایاقلری انتخاب ایتدکلری تارلاالرک یرلری مساعد فاللرک تصوییندن چمزرسە او تارلاالری سورمه‌یه باشلامازلر . واقوندلرده « کندینه برأو یا یاق ایسته‌ین بر آدام اولا کهانته مراجعت ایده . بر خوروسه ویا بر کوپکه موای mwai ایچیر . حیوان ایچدیکنی قوصارسه یر اوغورلودر ، هان کال اعتمادله ایشه باشلار . »

میسیونه ر شومانک بو جمله ده اشکنجه‌یی کو ستر مک ایچین قوللاندیغی کهافت کله سنده مقصد مستجلب برفال اولدیغی بدیهیدر.

هندستانده قولندرک نزدنه مشاهده ایدلش اولان قاراقته ریستیک بر وقعي داهاذ کر ایده‌م : « طاوق یمنی (اشکنجه‌سی) ». بو بويوك بر یمن یامايا محل اولوب اولمادیغی بیلمک ایچون کوچوک بر یمن در . مثلا فرض ایده‌م که برآدمی قاپلان ویا ده میر یمنی یامايا مجبورا بتمک ایسته نیور . بو آدام نه یا پاجق ؟ . بر طاوق آلاجق آیاقلرنی « آشاغی بورا بیوقاری بورا ، یری یاراتدک ، یا پراقلری ، اغاظلری ، اینكلری اخ ... وجوده کتيردک ، بو کون بر یمن ایدیورم : مجرم ایسم طاوق غل با جاقلری یانسین » دیه اوچ دفعه قاینار صویه باطیروب چیقارا جق ، حیوانک ایاقلری یانارسه فی الحقيقة کندیجی مجرم عد ایدوب منازع فیه اولان شیئی ترک ایده جک ، یانمازسه کندیجی حقی بیلوب قاپلان یمنی (اشکنجه‌سنسی) قبول ایده جک « بولیله جه ، مهلك اولماسی محتمل بولونان بر اشکنجه‌یه (مثلا بوتون کیجه‌یی کویک دیشاریسنده قاپلان هجومه معروض اوله رق چیرمک) تابع اولمادن اول یرلی کندیسی بر اشکنجه یا پوب قراری اونک نتیجه‌سنه کوره ویرر : بو هیچ شبهه سز بسیط و تعاقب اصولیه بر باقیجیلیق عملی در . فقط اونک نظر نده « بويوك یمن » ده طیقی « کوچوک یمن » کبی یاقین اولان تهلكه‌یه کوره عینی ماهیتی حائز د کیلمی ؟ بوبولیه اولماس ایدی یرلی بويوك یمنیک نتیجه‌سی حقنده کوچوک یمنه کوره ترددسز اولدن ناصل حکم ویرد بیله جکدی ؟

موسیو به نتاهی طرفندن قونغولسانی ایچون پاپیلان لغت کتابنده (زهرله ، قیزغین دمیرله ، کوزک بر کوشه سنه صوقولان اینجی ایله اخ ...) یا پیلان اشکنجه لره نقا سام نکاسا ^{Nkasa} تسمیه ایدیلیور و هر هانکی بر اصول ایله طالع حقنده استخاره ایتمه‌یه دخی کذا نقادی نوب صوکه استخاره‌یی یا پمچ ایچون قوللانیلان آلتک اسمی علاوه ایدیلیور . مثلا نقادا زانغا ^{Nkaas za nianga} تسمیه ایدیلین اوت ایله یا پیلان استخاره نک اسمی در . ایدی عینی کله هم باقیجیلیق همده اشکنجه‌یی افاده ایتمک ایچون استعمال ایدیلیور . ایکی عملیه آراسنده کی فرق یرلی ایچون هیچ اولمازسه ماهیتی اعتباریله بردر . اصولارک مادیتی مختلف اولا بیلیز : - اساساً دوغرودن دوغرویه باقیجیلیق تسمیه ایدیان شی ده چوق چشیدلی در ؟ - فقط تعقیب ایدیلین نتیجه عینی در .

مع مافیه باقیجیلەك کل اولان بر جنس *Genre* اوlobe اشکنجه نك اونك بر نوعی اولدیغنى سویله مك پك دوغرو اولاماز . بو تصنیف طرزی هیچده مفهومىي *Espece* اوليميان ابتدائى ذهنیت شکاللىرىنەايى ياقىشمىور . باقیجیلەق واشکنجه هر ايکىسى ده ابتدائى ذهنیتك كورونمەين قوتىرلە تماسە كلوب اوئىرك عىنى زماندە قرار و ياردىغى . اىستەين بر نوع دوشۇنە و يامانك عىنى انمۇذخە ئائدر .

بو بويىلە اولدیغى تقدیردە اشکنجه اك مختلف اختلافلىرى كىسوب آتمايد ياراد . مثلا بورنه ئودە داياقلىر نزدىنە « ايکى كنج بىرینك رقىيى ايدىلر . ايکىسى ده بر كنج قىزە مالاڭ اولقى اىچون مجادله ايدىيورلاردى : متقابلاً ميدان اوقدىلر . صوپك آلتىدە اك چوق كېم قالىرسە او غالب كله جىكدى . بو توحاف دوئلماو يالكىز فاتودا ياقە مخصوص دكىدر ، باتونغلىر ، لوپارلىر ، سەرىپالر و سارراواقك دىكىر باشقىا قىيلەلرى نزدىنە دىخى تطبق اولونور . ايکى رقىيدن بىرندە بوغولىمەنك ايلك علامتى كورولدىكى وقت اورادە پك ياقىنده بولۇنان ياردېجىلەر ايکىسى ده صودن چىقارىرلر . عمومىت اوزرە هىچ بىرى دە كىندىلەكىندىن صوپك يوزىنە چىقمۇ اىستەمن ، مغلوبىتى اعتراف ايتىكىدىنسە بوغولمايى ترجىح ايدەرلر : بوقىل براشکنجه دە مغلوب اولماق اوئىرالاچون بىر شرف مسئلەسى در . » بىر چوق حاللارده بو چاردىي باش وورولور و عمومىت اوزرە باشقىا دورلو حل ايدىلەمەين اختلافىردا بىرلاسقىيە مراجعت ايدىلر . « بو اشکنجه دەن اول اكتىريا مسئلەي خروس دو كوشدورماكلە حل ايتىھىي تىشتىت ايدەرلر ؟ مطلوب نتىجەيى آلامادقلرى تقدیردە داھا آغير اولان صوپك دالما اشکنجه سىنە صىراڭلير . »

بوايىكىنجى اشکنجه ، قرار اوچىن بىلەن بىلەن دو كوشوندىن بىلەن بىلەن اولدىغى ، كورە ، نۇعما استىناف محاكمەسى كېيىرىشى اولىيور . خروس دو كوشنى يامىدىن مقصد كورونىز قوتىرلەك هانىكى طرفە اولدىغى ميدانە چىقا مقدر . خروسلىرى رقىيلىرى تىشىل ايدەر ئىچىن ئىچىن و غالب خروس دىكىرينى انجاق كورونىز قوتىرلەك ياردىم و موافقىي ايلە و دائىمىي براشتاراڭ موجىنجىھە غلبە ايدەر . كورىليوركە بىحال هرجەتىن تعاقيبى باقیجىلغە قىاس ايدىلەيلىر ئەستىنافا مراجعت ايدىيان صوپك دالما اشکنجه سىدە عىنى نوعدىندر .

ايىشىتىنە بر نوعى داھا كە « بىر چوق منازعەيى صىلحاً حل ايدەر . بال مومندىن مساوى او زونلىق و مساوى قالىنلىقىدە ايکى كوچوك شامدان ياپىلىر . ايکىسى ده عىنى زماندە

یاقلییر، برخی مدعی برخی ده مدعایه طوتار. کیمک شامدانی داها اول سونه رسه او حقسزدر، بوتون کوردکار مده بوصور تله حقسز چیقان طرف حکمی دائمًا اعتراضز قبول ایدیور. سیر سپه نسهر سهنت جون دخی بویله براشکنجه شکای ذکر ایدیور، رابله نک یارا تدیغی زارله محکم ایده ن برید او وازن Brid'oison اسمنده کی نوعی دوشونه مک قابل دکلدر. [۰] فقط بو نوعک اصولی ابتدائیلره کولونج کورونگدن چوق او زاقدر. بالعکس اوندره کوره اک طبیعی، اک بسیط و همده اک امین بر اصولدر. «طالع حقنده استخاره» ایدیلن بو بو سملیه سی، او عملیه ایچون ایحاب ایدن آلت نه اولورسه اولسون، شامدان، زار، کمک پارچالری، خروسلر اخنه رویاده کورولن روئیته ویا خود مراجعت ایدیلریکی وقت اجدادک ویردکاری جوابله معادلدر. ایکی انسان آراسنده مجادله و قوع بولدینی تقدیرده هانکیسنه مظفر و هانکیسنه مغلوب اولدینی بر کله ایله بیلدیریور. شامه رس حکمک دائمًا مشکلاتر قبول اولوندینی آچیجه سویلیور. پارتی یی قایب ایده ن طالعنه انقیاد ایدیور. صريح حق نامنه پروتستو ایتمیور. ذاتاً یاپیلان شی صريح حق با لخاصه هانکی طرفده اولدینی بیلمک ایچون یاپیلیور. نیجه یی رد ایتمک، یاپیلان عملیه واسمه سیله رأیی ویرمش اولان، کورونهین قوتله قارشی عصیان ایتمک دیکدر. یرلی عناد ایتمکدن چکینیز؟ چونکه عناد کندیسنه یکی فلاکتار جلب ایتمه دن باشقا برایشه باراما ز. بزه غریب کورون بورو حی حالت حقنده برفکر پیدا ایده بیلمک ایچون دقت ایده مک که بو، قومار باز لرک رو حی حالته پک یا بانجی دکیلدر. اوندره زارک ویا خود قارنک حکمنی بکله یورلر. شاید او یونه حیله قاریشم ایسه قایب ایده مکدر، مأیوس وحدتی اولور، فقط زارک و باقارانک ویردیکی حکمک اعتراف ایتمز. مسئله یی یکیدن وضع ایتمک ایچین بیلدیکی یکانه چاره، قابل اولورسا اونی تکرار ایتمک و طالعی برکره داها دنه مکدر. بونک کی بعضی احوالده برنجی اشکنجه دن دیکرینه مراجعت ایدیلیر.

بورج ویا بوکا مائل على العاده اختلافلر موضوع بحث اولورسا بورنه نهوده اکثر ما غیرده کی اشکنجه لر تطبيق اولونور:

* Brid'oison بو مارشنه نک Mariage de Figaro عنوانلى اثرنده یارا تمش اولدینی کولونج مر حکم تیپیدر. مؤلفک بونی رابله یه عطف ایتمه سی هر حالده بر سهو نتیجه سی اولسه کرک. مترجم

۱. — بريسي تيزلىش و پارلاتيمش اولان مساوى يويوكلاکده ايکي معدنى پارا
جال مومى ايله قاپلاندقدن صوکرا سوکول دلو برقابك اچنه آتيلير. بوندن صوکرا
ظرفينك هر بري قابك اچندن پارانك بريني آلير و مانير Mandirs (حکملى) لره ويرلر.
بونلدە پارلاق پارايى قابدن كيم آمشسە اونك دوغروپى سوپيش اولدىغنى بيان ايدەرلر.

۲. — ظرفين صويه دالار و اوراده باشلىرىنك اوزدىرينه افقى برصورتىدە قونولان
باستون واسطە سىلە دورىرلر. صودن برنجى دفعە چيقانك مجرم اولدىغنى اعلان ايدەرلر.

۳. — ظرفين، يكدىكىرندن يدى قولاج مسافە يە موضوع وقادشى قارشى يە
بولونان حجرەلدە دوردىريلير؛ تاحتادن يايپىلمش اولان بوجرەلر كوكس يوكسلكىنده در.
صوکرا هر برينه برمزراق اوزوناغىنده واوجى سىورى بىر بامبو ويريلير؛ ايکى طرف
ويرىلەجك بىشارتى متعاقب بونلىرى بىبرلىرىنك اوزرىنه آتارلر. كيم يارالاينرسە
او مجرم عد اولونور.

۴. — بىبرىندن ايکى قولاج مسافەدە و آلتىش يدى قولاج اوزوناغىنده موازى
ايکى يول چيزيلير. بويوللارك نهائىنده يە تام اورتا يە عموداً برمزراق ديكىلir. ويريلان بى
اشارت اوزرىنه قوشما يە باشلارلر. هدفه ايلك واصل اولوب مزراغە طوقونان معصومدر.

۵. — ظرفينى تمىيل ايتىك اوزره عينى بوى و عينى رنگىدە ايکى طاواقق انتخاب
ايدىلir، هر بري ظرفىندن برينىڭ حقنى تمىيل ايدىر. اونلىرى باشلىرى موازى اولىق
و برينىڭ باشى ديكىرىنىڭ او موزىنە دوقۇنق اوزره دوردىرلر. صوکرا ايکىسىنگىدە
باشلىرىنى بىآنده و برووروشىدە كىسرلر. ايلك أولەن طاۋوغلۇ تمىيل ايتدىكى آدام بىھى
قاىب ايدەر الخ.

بوقىيل اشكنىجه ايله تفألى ليستەسىنی او زاتىق قولايىدەر: ذكر ايتدىكارىمىز بونلرك
نه قادر چشىدىلى و ماھىيە نە قادر عينى او لدىغنى كوسىرەتكە كافىدر. مقصد دائماً «معصوم»
ايله « مجرمى » ميدانە چىقارىمقدەر، طېقى قومارجىلرلە « قازانان » ايله « قاىب ايدەن »
تعىيرلىرىنە معادلەر. اشكنىجه لە طرزى نە اولورسا اولسۇن، مادمكە باقىجىلىق عمللىرىنە
او لدىغى كى كورۇنۇز قوتلرك قرارىنى افسا ايدىيور، سرى ماھىتلىرى اونلرك ياكىلماز
اولماسىنى تامىن ايدىر.

مثلا رقىيلردىن برينىڭ قوشۇپى قازانماسى اونك او تە كىندن داها فضلە قوشما استخدىدى

اولدیغندن دکیل اونى التزام ایدن قوتلرک رقیدىنگىڭلر داها غالب بولوندیغندندر . بورادىدە بزم « طبىعى تسمىه اىتدىكىمىز سبب و نتىجەلرى تطبيق ايدرسەك يىنه ابتدائى ذهنیتك تعقىب ايمش اولدېيى يولدن آيرلىش اولورز . بناءً عليه بو ذهنیت بزه صاجاً كورونور . فقط مادام كه ايكنجى سېيلرە اهمىت عطف ايمكىسىزىن او ذهنیت منحصراً سرى قوتلرە باعلى قالىور . او حالدە كندىلىكىنىن منتج Consequente در . اشكنىجەدە باقىجىلىق كى بو قوتلرک تظاهرىنى استهداف ايدر .

بناءً عليه بر چوق آشاغى جمعىتلرده بورنەئودە مشاهىدە ايدىلەنلر كى اشكنىجەلر بولۇنابىلir . مىلا قونغۇدە « ايكى كىمسە اختلاف حالىدە بولۇنوبدە هر كىس كىنىي ادعاسىندە ثابت اولوب مسئلە تنویر ايدىلەمنىسە حاكم بونلىرى حضورىنە جلب ايدر . باشلىرىنىڭ اوزىرىنە بر نوع توزە بولانىش ايكى عدد قاپلو مباعە قابوغۇ قور ، و ايكىسىنەدە عىنى زمانىدە باشلىرىنى اكەملىنى امر ايدر . قابوغۇ ايمىك دفعە دوشورمك بدېختىلغەنە معروض قالان ئاك يالانجى تلقى اولونور »

III

جنائى مسئلەلرde تطبيق ايدىلەن اشكنىجەلرە كەنجه بونلر دىكىرلىلە اوقادار عىنى در كە هەمنەن باشقاتورلو تفسير ايدىلەمن . ذاتاً جنائى ايشلىر مفھومى دخى مېھمەد . شەھەسز بوجمعىتلرde بزم مدنى حقلر دىدىكىمىز اختلافلىرى بىلەرلر . بونلرde عمومىت اوزرد طوپلانوب مناقشە اىتمە صورتىلە Polarabse حل اولونور ، علاقەدارلرک هر بىرى دعواسىنى بالذات و اوزون اوزون مدافعە و شاهد اقامە ايدر ؟ حكىمە ، اكثريا ياشلى آداملىك معاونتىلە قىيلە رئىسى طرفىن ويرىلەر . فقط بو دعوارىدە اشكنىجە اصولىلە فصل ايجاب ايدىلە ، وھەن دائماً طرفىن بونى طلب ايدىلەلەر . براز اول بىح ايتدىكىم « مجرم » ايلە « قايب » آراسىندە كى التباس كىفيتى كافى مقدارىدە كوسىتىريور كە بزه تمامًا بسيط كورونى عدى فرقىلر ابتدائى ذهنیت اىچون يابانجىدر .

بر كىمسە جنايتلە اتهام ايدىلوبدە اسناد ايدىيان شىلر پك صريح دكىلسە مەمم بىرىنلە (يعنى براشكنىجە)، تمىزە چىقمايە مجبوردر: بونلرددېلىش مختلف طرزىدە اجر اولونور، يىردىن دوردە قادر اولانى خىفە حقوق ايشلىرى بشنجىسى ايسە خيانىت، قرالاڭ شىخىنى

سۋۆقىد وياخود بوقىيلدن بويوك جنایتلر اىچوندۇر. بوصوك يىنى يامق اىچون انجاق ممتاز كىمسەلەر و قرالاڭ موافقىتىه مساعده ايدىلير.

1. — مظنۇنى راهبى حضورىنە كوتورورلار، راهب بىراووق توي آلىر واىجە ياغلاقدىن صو كرا او نكلە مظنۇنك دىلنى دەلەر: توى دىلى قولايچە دەلەرسە بومعصومىت علامتى در، و دىلەر آچىلان دەلىك چاپق أبى اولور و قاپانىر. فقط مظنۇن مجرم ايسە توى كېھمن وavnى درحال مەحکوم ايدەرلر.

2. — راهب بىر پارچا طويراق آلىر؛ اىچنە يدى ويا دوقۇز عدد طاووق توى قور؟ مظنۇن بونلىرى بىر بىر چىكمە يە مجبوردر. تويلىر قولايقلە چىقارلرسە معصومىت علامتى در، كوچلكلە چىقارسە مظنۇنك جانى اولدىغىنە دليل در.

3. — مظنۇنك كوزلرىنە بعضى او تىرك عصارەسى آقىتىرلر؟ كوزلرىنە بىرىشى او لمازسە اكلاشىلىرى كە معصومدر؟ شايد كوزلرى قىزار بىر ويانارسە مەحکوم اولدىغى تىدى جزاىي ويرمە يە مجبوردر.

4. — راهب باقىردىن معمول قىزغان بىلەزىك آلىر وavnى اوچ دفعە مظنۇنك دىلنە سورەر. نتىجەدە دىلىك آجيوب آجمادىغىنە كورە مەحکومىتىه ويا عفوينە حكم ايدەرلر.

« اورادە بولۇندىغى مەتىجە بو درت اشكنىجەنەك تطبق ايدىلەيىكىنى كوردم. فقط ھېسىنەدە اشكنىجە يە معروض قالانلار مجرم عد ايدىلدى... بىشنجى و صوك اشكنىجە يە كانىجە اونى كورمەدم. چونكە آنجاق يىكىرىمى سىنەدە بىر واقع اولور؟ او خصوصىدە كى مەعلوماتىم مسمووات قىيلىنдерدەر. »

بو اشكنىجەلرگە او تەكىلر كى تناوب ايلە باقىجىلىق عمللىرى تىپىنە اولدىغى درحال كورولور. سرى قوتلىر حوالىسىنە كىدىن يوللىرى آچمايە مخصوص مناسكى اجرا ايتىدەن صو كرا « راهب » سۋالى او شىكلە صورىيور كە حادىھ برأوب ويا خايير ايلە تىجلى ايدەجك. فقط بو اشكنىجەلرگە بى آز اولىكى ذكر ايدىلەنلىرىنەن فرقى شو كە (ايكنىجى مستتا) جملەسى مظنۇنك شخصى او زىرنە اجرا او لوئىيور. مظنۇنك مجرم ويا معصوم اولدىغىنى تظاهر ايدىن عكىس العمل - يارالانوب يارالانمامىسى، يارانك سرعتىلە ويا بطائىلە اي او لماسى الخ... - تعىين ايدىيور. اشكنىجەنەك مظنۇنك شخصى او زىرنە يامانك اهمىتى يوق،

چونکه بعض آکوریورز که بو ایش و کالتله دخی او لا بیلیور : بو تقدیرده مظنون یرینه باشقا سنی اقامه ایدوب کندیسنی تمثیل ایتدیرمکده مختاردر .

بعض احوالده ده بو کا مساعده ایدلمز، اشکنجه نک مظنونک بالذات شخصنده تطبیق ایدلسی مجبوریدر. بو حاللر هانکیلریدر؟ مسئله نک بوجهتدن تدقیقی بو اشکنجه لرک ما هیتلری براز داها آچایه بلکه یار دیم ایده ر .

موسیو ماقدونالد دیبورکه : « خفیف جرم‌لر ایچون آلینان زهر و کالتله دخی او لا بیلیور، زهر بر کوپکه، بر کومس حیوانه و یاخود مظنونی تمثیل ایده جک اولان هر هانکی بر حیوانه ویریله بیلیور . بو تقدیرده حیوان مظنونه برایله با غلی در . » (بو تدبیر شبہ سز آرالرنده کی اشتراکی جسماده تأیید ایچوندر) .

واغوغولر نزدنه « آز آغیر اولان و قعه لرده موآوی اشکنجه‌سی بالذات مظنون مظنون او زرنده دکیل فقط او نک طومه‌یه مجبور اولدینی طاووغه تطبیق ایدیلیردی . » یوقاری نیزه رده « قتل و خیرسز لغک جزاسی اعدامدر، زنانک جزاسی یا آغیر بر نقدی جزا، مال مصادره‌سی و یاخود اسارت صورتیله در، زهر اشکنجه‌سی ایسه یالان سویله‌ین ویا افترا ایده ن آداملر حقنده تطبیق او لونور . معما فیه بو زهرک بالوکاله ایچیلمه سنه مساعده ایدلسی نادر دکیلر، زهره قارشی تدیرلری بیلوب هیچ برشی اولمادن ایچه ن و بناءً علیه معصومیتی تأمین ایده ن آداملر تدارکی ده قابلدر . حتی کوپکلرک بیله مظنونی تمثیل ایمه سنه مساعده ایدیبورلر ؟ فقط کوپکلر ئولور سه تمثیل ایتدیکی آدام مجرم عد ایدیلر . و آغیر بر جزای نقدی ویر . . » - (یوقاری قونغو) ده بالغاللر نزدنه اوچ کنج چو جوق خیرسز لقله اتهام ایدلشلر در، چو جوقلر بو اتهامی نفر تله رد ایتمشلر . « هر بری چو جوقلردن برینی تمثیل ایتمک او زره اوچ موز فدانی کس迪لر ؟ و طوپراقده قالان موز فدانی کوتولکلر ندن هر برینک اور تاسنه مو قونکو Mukungu عصاره‌سی دو کولور . عمومیت او زره بویله کسیلن موز آغازلری بر قاج ساعت صو کرا اور تالرندن یکیدن سورمه‌یه باشلارلر . بناءً علیه بو اوچ کوتوكدن بری ایرتسی صباحه قادر سوره‌یه باشلاماز سه تمثیل ایتدیکی چو جوق قباحتی در؛ شاید ایکیسی ویا اوچی سورمز سه چو جوقلرک ایکیسی ویا اوچی ده مجرم تاقی ایدیلیر . . . مو قونکو عصاره‌سی کوزلری تخریب ایتدیکندن: مرحمتاً آغانجک کوتوكنک اور تاسنده کی « کوزی » یعنی دلیکی چو جوقلرک کوزی یرینه استعمال ایده لر . . - « صونغو

ذنجیری نزدنده خیر سر لق ایشلر ند زهر اشکنجه سی تطبیق ایدیلر، زهر علی الاکثر کوپکلر و چو جوقلره ویریلر. رقیلر (مدعی، مدعاعلیه و دوستلر) طرفیندن هر برینه مساوی مقدارده می باهی ویره جک او لان بی طرف بر «دو قتورک» حضورینه کیده رلر. علاقه دارلر ایکی قامپ تشکیل ایده رلر؟ «مخاصلر» اور تایه دوغر و ایلر یاه رلر، قارشی قارشی به کلیرلر زهر ویریلر، و ایجاد بنده جبراً ایچیر رلر. ایکی قامپده بـریکنلر بر آغزدن «نم کوپکم صاغ، سنکی ئولیور!» ویا خود «سنک چو جوغك ئولیور، بـنکی ياشایور!» دیه با غیر ما يه باشلارلر. مدھش بر کورولتو يا پان بـوقونسـر زهر تأثیرینـی کو سـترـنـجـهـیـهـ قـادـار دـوـامـ اـیـدـهـرـ. زـهـرـ تـأـثـیرـینـیـ يـاـپـمـادـیـغـنـیـ تـقـدـیرـدـهـ مـقـدـارـ بـرـ وـیـاـ اـیـکـیـ کـرـهـ دـهـ تـکـرـارـ اـیـدـیـلـیـلـرـ. زـهـرـیـ اـیـلـکـ قـوـصـانـ قـازـانـیـرـ. مـخـاـصـمـلـرـدـنـ بـرـیـ اـیـلـکـ اوـجـهـ اـخـتـلاـجـلـ اـیـچـنـدـهـ دـوـشـرـسـهـ قـاـیـبـ اـیـدـهـرـ. بـوـ حـادـثـلـرـ هـیـچـ بـرـوـقـتـ ئـولـمـلـهـ نـیـجـهـ لـمـزـ، چـونـکـهـ زـهـرـکـ مـقـدـارـیـ چـوـقـ خـفـیـفـ يـاـپـیـلـمـشـدـرـ.»

آفریقا و دیگر یـرـلـکـ جـعـیـتـلـرـنـدـهـ بـوـقـیـلـ بـرـ چـوـقـ مـثـالـلـرـ ذـکـرـ اـیـدـیـلـیـلـرـ مـسـتـشـالـرـدـنـ صـرـفـنـظـرـ (ـبـاـخـصـوـصـ قـبـیـلـهـ رـئـیـسـیـ مـوـضـعـ بـحـثـ اـولـدـیـغـنـیـ زـمـانـ)ـ وـکـالـتـهـ آـنـجـاـقـ اـهـمـیـتـسـرـ خـرـسـرـلـقـلـرـ، غـیـتـ، اـنـ کـیـ آـغـیرـ اوـلـیـانـ جـرـمـلـدـهـ وـیـاـ خـوـدـ ئـولـمـیـ مـوـجـبـ اـشـکـنـجـهـ لـرـکـ تـطـبـیـقـنـهـ مـحـلـ اوـلـوـبـ اوـلـمـادـیـغـنـیـ بـیـلـمـکـ اـیـچـونـ مـقـدـمـهـ قـبـیـلـنـدـنـ يـاـپـیـلـانـ اـشـکـنـجـهـ لـرـدـهـ مـسـاعـدـهـ اـیـدـیـلـیـلـرـ. مـثـلاـ بـارـوـتـسـلـرـ نـزـدـنـدـهـ: «ـبـاـقـیـکـزـ بـرـ بـوـبـیـوـجـیـ نـاـصـلـ کـشـفـ اـیـدـلـدـیـ. اوـچـهـافـتاـ اـوـلـ بـرـ کـوـیدـهـ بـرـ آـدـامـ ئـولـمـشـدـیـ. اـیـمـدـیـ اـعـتـقـادـلـرـینـهـ کـوـرـهـ بـرـ کـیـمـسـهـ ئـولـمـکـ اـیـچـینـ اوـنـیـ يـاـوـلـدـیـرـمـهـلـیـ، وـیـاـ خـوـدـ بـوـبـیـوـلـمـهـلـیـ. ئـولـهـنـکـ قـارـدـهـ شـلـرـنـدـنـ بـرـیـ «ـکـیـمـکـ اوـلـدـوـرـدـیـکـنـیـ بـیـلـهـ جـکـمـ، بـوـهـ حـالـدـ بـوـبـیـوـکـ قـارـدـهـ شـمـ اوـلـمـالـیـ درـ»ـ دـیدـیـ. دـورـتـ وـیـاـبـشـ طـاوـوـقـ آـلـدـیـ، اوـنـلـهـ زـهـرـ وـیرـدـیـ وـشـوـیـلـهـ خـطـابـ اـیـتـیـ: «ـطـاوـوـقـلـرـ سـرـ ئـولـرـسـهـ کـزـ بـوـبـیـوـکـ قـارـدـهـ شـمـ معـصـوـمـدـرـ. وـ دـیـگـرـ قـارـدـهـ شـمـدـهـ کـنـدـیـلـکـنـدـنـ ئـولـمـشـدـرـ...»ـ طـبـیـعـیـ طـاوـوـقـلـرـکـ هـپـیـ ئـولـدـیـلـرـ وـ مـظـنوـنـلـرـدـهـ قـبـیـلـهـ رـئـیـسـلـرـینـکـ حـضـورـینـهـ کـوـتـورـوـلـدـیـ.»ـ بـوـنـلـرـ اوـکـاـ وـلـتـلـهـ اـجـرـاسـنـهـ مـسـاعـدـهـ اـیـدـلـیـنـ بـرـ اـشـکـنـجـهـ تـطـبـیـقـ اـیـتـدـیـلـرـ.

مع مـافـیـهـ باـقـیـجـیـلـنـیـ مـتـضـمـنـ اوـلـانـ اـشـکـنـجـهـ کـرـکـ دـوـغـرـوـدـنـ دـوـغـرـوـیـهـ مـظـنوـنـکـ شـخـصـیـ اوـزـنـدـهـ کـرـکـسـهـ کـنـدـیـسـنـیـ تمـیـلـ اـیـدـهـنـ بـرـ کـوـلـهـ، بـرـ چـوـجـوقـ بـرـ خـرـوـسـ اوـزـنـدـهـ اوـلـسـونـ، وـکـیـلـ اـیـلـهـ کـنـدـیـسـیـ آـرـاسـنـدـهـ کـیـ لـمـشـتـرـاـکـ حـسـبـیـلـهـ عـنـیـ قـیـمـتـیـ حـائزـدـرـ. بـنـاءـ عـلـیـهـ وـکـالتـ

مساعده ایدلکسزین تطبیق ایدیلن اشکنجه نک باقیجیلوق ماهیتندن باشقا ، وبالذات مظنو نک شخصنک اوزرنده تطبیق ایدلکدجکه تأثیرینی کوسترمیں برخاصہ سی اولسا کرک .

فی الحقيقة وکالتله اشکنجه یه معروض قلاماسنے مساعده ایدیلن کیمسہ لر همان منحصراً بویوجوللک شبهہ سی آلتندہ قلان کیمسہ لردر . یونلرک اشکنجه یی بالذات چکمه لری لازمدر . ایدی بوحالدہ برقوق کیمسہ لرک قطعی شہادتلرینه نظرآ بو اشکنجه یالکز مظنو نک مجرم ویا معصوم اولدینی بیلمه یه معطوف دکیلدر . برنجی دن داها آز اهمیتی اولمايان ایکنجه بروظیفہ سی و ردر : اشکنجه عینی زمانده بویوجینک وجودنده یرلشمیش اولان و بوتون جنایتلرینک سبی بولونان فنالق عمدہ سی امحا یه محبوردر . بوسیلدن بویوجی باشقا بر صورتله میدانه چیسا و حتی اعتراف اینسہ اشکنجه نک اجراسنے ینه لزوم کوریا یور .

مسئله یالکز بر شیئک صحنتی بیلمکدن و عملیه باقیجیلقدن عبارت اولسا ایدی اشکنجه تطبیقنه برسب قلمازدی . بوکا رغمماً اشکنجه یی لزومی کوریورلر : ایدی آکلاشیلیور که یالکز بویوجوی کشف ایتمک کاکی دکیل بناءً علیه مظنو نک آلت اولدینی مضر عمدہ یی یاقلامق و امحا ایتمک مظنو نی کشف ایتمک کیفیتندن فضلہ دکیلسہ ده اونک قادر اهمیتیلیدر . میس کینگس لهی بو لزومی آچیچیجه مشاهده ایتمشدرا : « اعدامک اجراسندن مقدم بو اشکنجه نک یا پیلماسنی قانون طلب ایدیبور . بونک آلتندہ غریب بر معنا واردرا : اشکنجه جسم لطیفنک بویوجیلرک اولوم ایشلری ایچون آلیشدیرمش اولدقلری ارواح خیشه یی ضبط و امحا ایتمک قابلیتی واردرا . علی العاده انسانلر بر بویوجونک یاقاسندن طوتوب اونی عبرت اولارق ٹولدوره بیلیرلر . فقط بویوجونک ایچنده او طوران جسم لطیف یاقلامق ایچون معنوی بر یارديعه لزوم واردرا ، عکسی تقدیرده او جسم لطیف او زاقله کیدوب صاحبنک وفاتندن صوکراده خباتنی اجرایه دوام ایده ر . » بو معنوی یارديعی اشکنجه تأمین ایدیبور . اونک اویله برسری فضیلتی وارکه بویوجونک وجودینه یرلشمیش اولان و فنالق یاپان عمدہ او زه رینه تأثیر ایدیبور ، واونی ضرر ویره میه جک بر حاله کتیریبور . میس کینگس لهیک تدقیق ایتیکی چونغو حوالیسنده چوق یاشاہش اولان موسیو ناسساو دیبور که : « حتی ایچیریلن مطبوخک ادرالک قوتی بیله اولدینی فرض ایدیلیور . وجودک مختلف اقسامنده طیقی بر پولیس مأموری کبی دولاشوب اورالرده کزدیکی فرض ایدیلن بویوجو روحی تعقیب ایتمک ، بولق وأولدورمک قوتی حائز اولدینی فرض اولونیور . » ذاتاً اون یدنچی عصرک میسیونرلری ده هرشیئک کویا زهرک کندیسنه صورت

خصوصیه‌ده تودیع ایدلش بروظیفه‌سی وار ایمش کبی جربان ایتدیکنی سویله‌یورلر . « راهب ، کویا برفوقالبشر قوتی حائز ایمش کبی ، بوایچکی‌یه ، مظنون ای برادام ایسه بعده‌ستنده توقف ایمه‌یوب و برفنالق یامادن درحال چیقماسنی ؟ شاید مجرم ایسه اونی ئولدیرمه‌سنی امر ایدیبور . »

بوفنالق یاپدیران عمدنه‌نک برکیمسه‌ده موجودیتی اطرافنده کیلره و متسوب اولدینگی جمعیته مدھش و دائمی بر تهدیددر . برکیمسه‌نک کندنده اویله بروح بولوندینگی شەھە ایدیلسه او آدام نهقادار خاطرلى اولورسە اولسون ، حقنده کی سەوکی نه درجه بولونورسە بولونسون زھرى ایچمە‌یه مجبوردر . بو برسلامت عمومیه مسئه‌سی در . تاڭرە تحملی يوقدر . بوسیدن بعضاً خیع وضعیتلر تحدث ایده‌ر . « بررئیس قادینلرندن برى ئولمشدی . برمدت صوکرا دیکر بر قاریسنک اوغلۇ کیچىھە یاریسى سوقاغە چیقديغىندن بريپارس تجاوز ایدوب اوک قابیسنک اوکنده ایچەری‌یه کىرمك اوزره ایکن آیاغىندن ياقالار . چوجوق آغىرجه یارالاندی و آنەسی ده ماتوپی (رئیسک اسمى) بویوجویو كشف ایتمك ایچون معتاد اصوللرک اجراسنە سوق ایتدى : نتیجەدە مانوپك آنەسی بویوجو اولارق ئاظاهر ایتدى ! بوزاوالى قادینه چوق آجىدق . اوغلانك کويندن بر دەرە ایله آيرلش اولان باشتقا برکويده ياشايوردى ... کولمەبى ، آلاى ایمه‌بى سویوردى ، فقط بوحكم اونی قورقىلان و نفترت ایدیلن بىنسنەحالنى قويدى . بوتون يرلىلر اوىندن قاچيوردى ، حیاتى کندىنە بىریوك اولدى . اوئىک ایچون المزدن کانى یاپدق ؟ هدىھەلرويردك ، بزى کورمە‌یه کلىسى سویله‌دك وزھرى ایچمە‌مسى سە يله‌دك . کوينك رئیسنه کندىسنه زھر ويرمەجىكنى وعد ایتديردك و بويله‌جە برمەلت الده ایتدى . بوأئىناده بو ايش ایچون قادینك قارددشى اولان ومەلکتك رئیسى بولونان قاپه اوئى ایله قونوشىق ایچون استفادە ایتدى ، بو آدام بوتون تقوذىنى لهنده اسـتعمال ایدەجىكنى وعد ایتدى . قادینك اوغلۇ ماھر براۋىجى ايدى . بوتون بو توقف مدتى ئظرفندە آوه کىتمەسی امکانسز اولدى اوئى خرافە پېستىلىكى چوق قوتلى اولدى . عىنى زماندە آنە اوعلنى معطل براقان آفسونى قىرمق اىستيوردى : معصومىتىندن اوقادار اميندی ! زھرى ایچدى وئولدى . حریتنك بوقادار آغىر بىرها ایله صاتون آلماسنە رغماً اوغلۇ شىمىدى ينه او پىشىنده قوشمايە كىتدى . »

بو رئیسک آنەسی اوغلانك قاریسى اولدىرمشن و کندى طوروتى ده اوپارەتسلىم

ایتمش اولماسی نه مناسبت دیز ؟ — فقط یرلی ، احتمالاری بزم کی تصور ایتمه ز او نک ایچون . رئیسک معروض قالدینی بوقدار قیصه بر زمانده ایکی قاتلی فلا کت تصادفی اولا ماز . ذاتاً کنج قادینک اولومی شبهه لی ایدی . چو جوغه تجاوز ایددن پارس علی العاده بر حیوان دکیل : بوا بربو یوجونک امر لرینه تابع یاخوداونک رو حیله جانلانمیش برپارس ویا خودده آرالرندم هر هانکی صمیمی بر اشتراک حسیله برندن تفرقه ایدیله مین بر بوبوجی پارس در . بوبوجو یو آرامایی ایستر کن قادین عمومی حسیاته تابع اولمقدن باشقا بر شی یا پمادی . بر اشکنجه تطبیق ایدلدی : بالذات رئیسک آنه سی میدانه چیقدی . اتهام بزم دوشوندیکمزر قادر اصلیسز ده کیلدر . بوجمعیتلرده اول امرده بوبوجو یه معروض قالانلرک اک یاقیننده بولونانلر اتهام ایدلیلر . (نیته کیم برآز اول ایتالیان میسیونزی چاللایه عطفاً نقل ایتدیکمزر متالده کورولدیکی وجهمه ٹوله نک قارده شی اتهام ایدلشدتر .) محتمل اولماسه ده اتهامه اینانیلیلر . چونکه اشکنجه یا کیلماز ، وفالق یاپان عمدنه نک موجودتی اونی وجودنده طاشیانه بیله معلوم اولما یا بیلیلر . او آندن اعتباراً زوالای قادین لعنتی اولدی . او ندن ساری برخاستالقدن قاچینیر کی خشیله قاچارلر . او غلی قاریسنه و چو جوغه کلدیکی کی کندینه بر فلا کت کلمه سندن قورقارق آوه کیده من اولدی . بناءً علیه اشکنجه بی تطبیق ایتمک لازم ، و میسیونزلرک بوتون غیرته رغمًا تطبیق ایده رلر . متهم اشکنجه دن سالم قورتولسه ایدی بوبوجو یو باشقا یرده آرایا جقلر دی . قادین ٹولدی . بو حاده شبهه لرک دوغرولغی اثبات ایتدیکی کی کوی خلقنی ده دوچار اولدینی صیقینتیدن خلاص ایتدی . اشکنجه فنالق یاپان عمدنه بی بولدی و محظوظ ایتدی قادینی ده عینی ضربه ایله ٹولدوردی ، باشقا تورلو یاپا بیلیلر می ایدی ؟

مع مافیه بوعده بی باخصوص بونی طاشیان بیلمیه رک وغیر شعوری اولارق طاشیورسه اونی طاشیانی اولدورمه دن بر طرف ایتمه نک چاره لری اولا بیله جکی ادرالک ایدلیلیور . موسيو ويقس بال غالاق بیله سی نزدنده کی شو فکری قید ایدیبور . او نلر کیمسه نک وجودنده بولونان فنالق یاپان عنصردن قورتولق و فقط عینی زمانده اونی طاشیانک حیانی با غسل الامق اشکنجه فنالق یاپان عنصردن قورتولق و فقط عینی زمانده اونی طاشیانک حیانی با غسل الامق غایه سنه معطوفدر . بر قارده شک ویا بابانک وفاتندن کیم مستفید اولور ؟ او غلی ویا دیکر بر قارده شی . بناءً علیه بابا خاستا اولدینی وقت شبهه لر او غل او زرینه توجه ایده ر ، خاستالی دفع ایتمک ایچون بوتون چاره لره باش وورولقدن صوکرا صوک بر چازه اولمقدن

اوزرده بابا اوغلانی او نی ئولدورمیه جك قادر آزمقدارده اولان زهر اشکنجه سنہ تابع طوتارم شاید او علی زھری قوصرسە معصومدر : دلیل قطعی اولدیغى ایچین برشی يامازلر . قوصهازسە ، سرسیم و آبدال اولورسە اونك ، باباسنک اوزرینه تأثیر ایتمک ایستهين ارواحك قولاندقلرى بر مهديوم اولدیني آكلاشىلير ؟ زھر مقدارى عضويتني بو قوتلدن تميزايمك ، واونى بر داها مهديوم اولارق قوللاناميماجقلر وباباده ئىنى او له جقا . اشکنجه نك تأثیرلری زائل اولونجىيە قادر چوجوغه چوق اعتنا ايدەرلر و صوکرا كنديسنە وجودىنک بر داها بويله شيلرده استعمال ايدىلەمسىنى تېبىه ايدەرلر . او كا حريتى اعاده ايدەرلر ؟ آرقاداشلىرى او كا طېقى بزدە چوجوقلىك مكتب آرقاداشلىرنىن باجاغى قىريلان بىرىنک خاستاخانە دن چىقىمىسىنە ناصىل بىتجىسىن و علاقە ايله باقيورلرسە او يله جە باقارلر . كىنجىك معذرتى - و بومعذرلىرى هر كس قبول ايدەر - فنالق يامان عمده (انگلېزجە Wite esaft) طرفىدىن جىرى اولمادن تملک ايدىلش او لماسى در . »

موسیو ويقس شوکا قادر سوپليور : « مجرم اولارق تظاهر ايدەن آدام هيچ بر لعنته معروض قىلماز . چونكە فنالق يامان عمده يە غير شعورى اولارق تملک ايدىلير . »

مع ما فيه بو عمده نك الھام ايتدىكى دھشتىك او نى مسافر ايدەن تشمیل ايدىلەمسى مشكلدر . لعنتك بوزوالى يەدە تشمیل ايدىلەدىكى نادر و قعەلرده بىلە او بر قورقو و بالجبورىه بر كىن هدفي تشکىيل ايدەر . بر آز اول بحث ايتدىكىمىز مشاهىدە كنج آدامك حياتى با غىشلاڭىلە برابر او كا تەدىدە پك بىكىزەين جدى بىتىيەدە بولۇنیورلر . باباسى يكىدىن خاستا اولسۇن ، علاجلر تأثيرسىز قالسىن او غلى يكىدىن اشکنجه يە تابع طوتلاجق ، و بوسفر زھرك مقدارى قطعى اولا جق .

بانغala قېيلەسى بىشىخىدىن اخراج ايدىلش او لان فنالق يامان عمده نك او شىخىشك آرزو سىلە وانكىنجه تأثیرلە بر دىكىر شخصە كىرە بىلمەسنە اينانىيور . شو و قعە بونى اىيات ايدەر . موسیو ويقس دىيوركە : « شىشىكىن يىنالى ياراماز بر چوجوق طانىردىم ، بر كون عموجاسى او كا بر توقات ووردى . چوجوق دوندى و دىدى : « سى بويولە يە جكم » . بىمدەت صوکرا عموجا خاستا اولادى . علاجلە و نغانغا يە (دوقتور) رغماً اىيلەشە مەدى . نهایت چوجوغى زھر اشکنجه سنە تابع طوتى . چوجوق زھری قوصىدارى و عموجاسى . بويولەمش او مقلەت اتهام ايدىلدى و جدى بر صورتە جزاينىرلە . (زھر مقدارى ادبىات فاكولتەسى مجموعەسى — 13

چوجونغى تەركىيە قوياجق قادر چوق دكىلىدى . بوندن باشقا چوجوغۇك باباسىندن زەرى حاضرلایان نغانغانك اجرتى اولمۇق و چوجوغۇه بىرداها هر كسى راحت براڭماسى او كرتمك اىچون اىكى يوز باقىر چوبوق مقدارنده ضرر وزبان ايسىتەدى . بو آدام يكى بىرقادىتى أولىنىدى : قادىنڭ كنج بىرقارنەشى وار ايدى كە مكتىبە دوام ايدىسوردى . بىرگۈن مغەود خوجا كلدى و چوجونغى اشکىنچە تطبيق اىتمك اىچون اىستەدى . بويىلە بىر مقصىد اىچون چوجونغى تسلیم ايدەمە جىكى بيان و علاوه ايتىم : « ذاتاً اوسزك ئاعئە كىزدىن دكىل . » (أولىنىدىكىندىن خېرم يوقدى) - أۇت، دىدى، بن اوپك قىز قاردەشىلە أولىندىم . زوجەم اولان قىز قاردەشى واسطەسىلە بىي بويولەك اوززەدر . بىرمىت اول زەرى اىچەن يكىنم فنالق ياپان عمەدىي قائىن بىرادرىيە كېرىدىكىنى سوپەللىيور . » اكلاشىلىيور كە بىياراماز چوجوق بويوجولكىنى باشقا بىركنج آدامە كېرىدىكىنى سوپەلەيوب اونك باشنى جلايە صوقابىلىر . »

بىلۇبۇرك اقامت اىتىدىكى جوار بىرحوالىدە بىر بويوجونك وجودىنده فنالق ياپان عمەدە بولۇنوب بولۇنمادىغى فتح مىت يياپارق آكلازىلر . مىسىز نزەرن قەلدىيور كە : « بويوجولك جناتى اىچون ئولدىرىيلن آدامى چوق اىي طانىوردق ... ئولدىكىن صوڭرە تعلقاتى تعلقاتى چوق باغىردىيلر ؟ چونكە اتهامى ياپان آدام باغىر صاقىلردا اكثىريا كورولۇن فضله بويومش اولان بىرقىسى كە اونك موجودىتى ياكىلماز بىرصورتىدە معەھۇد فنالق يايان عمەدىي افشا اىدەر ، بولمايا موفق اولامادى . بى شىدىن ھېچ برايز بولۇنامامسى زوالى آدامك بويوجولكىنى تېرىئەسىنى موجب اولدى . »

بەستەرى يىرلىلر كە متوفانك صاغىلغىنده بويوجى اولوب اولمادىغىنى بىلەك اىچون معەھۇد عضوى آراماق اوزىز بىرجىسى پارچا پارچا اىتىدكلىرىنى بالذات كورمىشدەر . بوايش اولدىچە تىعمە اىتىشدەر . اونى مىسى كېنگىس لەىدە مشاھىدە اىتىشدەر . « وسەطى قولغۇنك غرب جنوبى ساحلنىڭ بىر چوق يىرلىنده بىر كىمسەنک اولۇمنك سابى اىضاھ ايدىلە منسە ، يعنى او آدام قان دو كولمەدىن ئولورسە ، فتح مىت يايىق عادتىر . فتح مىت عملىياتى بعضاً فنالق عەمەدەسىنک ئولەنک وجودىنده تعقىب اىتىدىكى يولى كۆستىر ؟ - بىكا آكلا تىدقلىرىنە كورە عەمۇمەت اوزىز جىڭىزلىرى يىر - بعضاً دەفالق ياپان عمەدىي بالذات میدانە چىقىارىر ، و متوفانك چو عمەدىي وجودىنده بىلەدىكىنى بىناءً عليه بويوجى اولمادىغىنى اثبات اىدەر »

شېھەسز بۇ فتح مىت عملىيەلرى اشکىنجىھى متعاقب دىكىلدر . فقط شېھەلى شرائط آلتىنده وقوع بولان ئولو مىلدە ، باخصوص صوك ذكر ايدىلەن وقۇھەلردىه اولدىيىنى كى هوسيو بەنتلەئىك مشاھىدەسىنە كورە ، يرلىلرك آرادقلرىنى مىدانە چىقارىر . - تەسماڭ ك سوپىلەدىكىنە نظاراً كىدا « پانغ وە » لر بىزىمىدە بىنخاڭ بروجودە حتى بىر شخصىدىن باشقا يىرصورتىه تصوّر ايمىزلىر : *Evvu* تسمىه ايتىكلىرى فنالق عىمەسى بىر حیوان شىكلەندەدر . بناءً علیه بوقناعت دولا يىسىلە بىر كىمسەنىك بويوجى اولوب اولمادىيغى آكلامق اىچون علمى برواسطە بولىشىلەدر . بويوجى ايسەنە وو موجوددر ؟ دىكىلسە موجود دىكىلدر . يۇنېيجە يە على الاصول بىر فتح مىت عملىيەسىلە واصل اولورلىر . » بالغالاردىه (موسىو وو يىقس ك اىچلىرنىدە ياشادىيغى قىيلە) *ikoundou* ترجمەسى كوج بىر كىلەدر . يۇبركىمسەنىك مالىك اولدىيى بىنوع كىزلى برقوتدر ؟ و توحافى شوکە ، صاحبى ئولدەكدىن صو كرا بونك مادى اىزىنى بولىق قابىلدر . بويىلە بىر عىمەتىدە هىچ حاضر بولۇنمادىيغىمدىن يرلىلرى ايقونىدونك مادى ماھىتى حقىنە استىجواب ايتىم . بونك مىثانە ، بوبىرەك و ياسافرا طاشلىرىندىن عبارت اولدىيغى ظن ايدىيورم . »

بلىچىقا قونغۇسىنە آزاندلرك نزىنە موسىو هوته رو فنالق ياپان عىمە نظرىيەسى دىينىلە بىلەن شى ايلە اونى تمىيل ايدەن و فرق ايدىلىسى پك قابىل اوليمان مادى اشاراتى بولىشىدە . « مانغىر *Mango* يە مالىك اولان هر يرلى كەل مانغۇ *Elmango* در . هر عضوا سئۇ تشىكلەنە مانغو تسمىه ايدىلير . خصوصىلە مەعەدىنىك سئۇ تشىكلەنە مانغونك موجودىتىنىك يىردىلىلى تلىقى اولونور . بويىلە جە يرلىلر كەۋىش كتىرەن يېرىتىجى حيوانلىرك اىكىنجى مەعەدە ، قىرق باير باغىر صاغى ، و شىردىن كېي اقسامنە مانغو دىرلىر . عمومىت اوزرە مانغونك مەعەدىنىك ياقىنە ، باغىر صاغىك باشلاڭىجىنە بولۇندىيغى و بونك اوزامش بىرأت پارچاسى اولدىيغى وبعض كىمسەلردىه اىكى دانە بولۇندىيغى يرلىلر سوپىلەرلە .

« مانغو صاحبىنە بويى يايە اقتدارىنى وىرر . بوندىن دولا بى ئەل مانغو اولان كىمسەلر فنالق ياپان بى موجود كېي تلىقى اولونور . آزاند قىيلەسىنە كورە كورە ئەل مانغو فوق الطبيعە براقىدارە مالكىدە ؛ طالعى تعىين ايدەر ، ئولدورور ، قىصالى اىجاد ايدەر ... مانغويە مالك اولانلىر ئىقارانلىق كېچەلردىه كورورلىر ، كورولتو يامقسىزىن ئاولرە كىروب ساكنلىرىنى دەرىن اوقيويە دالدىرى بىلەرلىر ... اونلىك ئولمىنى كورمەنى

آرزوایستدکاری کیمسه‌لری ای ایده‌رک فنالقلرینه دخی منع او لا بیلیرلر. اونلری بو صلاحیتلرینک استعمالنه مجبور ایتمک ایچین خاستا ئولورسە کندیلرینک درحال اعدام ایدیله جکنى سویله‌رک تهدید ایده‌رلر. والحاصل بونلر بویوجودرلر. مالک اولدقلرینی صایدیغمز اقتدارلر یریلرک عشرى تصورلرینک بو فناق یاپان کیمسه‌لره عطف ایستدکاری شیلردر. «ئەل مانغو اولدینى شبهه ایدیلن هریرلى بەنگەت *beispiel* اشکنجه‌سەنە تابع اولمالى در. بەنگەت زهرلى بر آغاچك کو کندن چیقاریلان زهردر. استحصال ایدیلن محلول پیلیچلرە وانسانلرە ویریلر. بوبىر کهانىدر، بواولقىسىزىن قبىلە رئىسى نە کندى، نە عائلەسى و نەده خلقى نامنە بىرتىشىھ كېرىشمىز. دىنەبىلر كە بەنگەت آزاندالرک عمومى و خصوصى بوتون ايشلىنى تسویه ایده‌ر: حرب اعلانى، سوقياتك جەتى، صلح عقدى، كوى و آغازلۇق تأسىسى، كويىلر اراسىنده كى مناسبات، سياحت، تبديل موقع، حتى اولنە، دوغوم، وفات، اسیر آليم و صاتىمى، قره وصو آوى اخى.. كې شىلدە بەنگەت دن استخاره ایدیلیر. بەنگەت بوتون مشكلاتى كسوب آتار و هر كس كهانىك هر خصوصىدە ياكىلماز اولدېغىنە قانع اونك قرارلرینك تصادفنه تابع اولور.»

بناءً عليه بەنگەت ئەل مانغونك وجودنده موجود اولان مانغويي ميدانه چیقارابىلر وحتى اونى ضبط دخى ایده بىلر. موسىو هو ترو علاوة دىبوركە: «پېليجە تطبق ایدیلن اشکنجه بىرچوق حاللار ایچون كافى در؟ فقط بىرلى ئەل مانغو اولارق اتهام ایدیلسە معصومىتى اثبات ایتمك ایچين زهرى بالذات ایچمەسى لازمەر.» زهرك تأثيرىنى اول امردە بىرطاووغىك ويا كۆپكڭ اوزرنده تجربە ایده‌رلر؟ حيوان ئۆملى در. صوڭرا مظنون طلب ایدیلن مقدارى ایچەر، وا كثريادە اتهام ایدەن آدامدە اسناداتنى دوغى و اولدېغى اثبات ایچين عىنى زماندە زهر ایچەر. ايکىسىنەن هانكىسى ئولورسە مجرمەر. مظنون ئولورسە اتهام ايدىلەتكى شىدن دولايى ئولور، اتهام ايدن ئولورسە اوده افترا ايتدىكى ایچين ئولور.

«ئەل مانغو اولارق اتهام ایدیلن يرلى بەنگەت اشکنجه‌سەنە مانع اولمايى رد ایده‌رسە كندىنک مجرم اولدېغى اعتراف ایتمش دىمکدر. بوتون كوى خلاقى اونى كهانىك ياكىلماز اولدېغى ادعا ایده‌رک، زهرى ایچمەيە تشويق ایده‌رلر. اكئىيا مظنونلار اتهام ایده‌نلرە قارشى پروتستو ایده‌ر و اتهام ایده‌نلرده درحال اسنادلىرىنى كىرى آلماسە اشکنجه يە تابع اولمايى كندىلەكلەرنەن اىستەرلر.

» مانغو اتهاملری ایچون مظنوتك زهری ایچدکدن صوکرا اولمهسى کافى دىكىدر، متوفانك وجودنده مانغو أولديغى فتح ميت عملياتى دخى اثبات ايمهلى در. فتح ميت عملياتىندن صوکرا مانغو بولونماز سه اتهام ايديان آدام متوفانك تعلقاتنه جزا اولارق بىقادىن و بىر مقدارده ميزراق ويرمه يه مجبوردر. «

اكلاشىلدىغىه كوره اتهام ايدەن كندىنى، زهرك مظنونى ئولدوردىكىنى سوپىلەرك مدافعه ايدەبىلىر. مادامكە بېنگەت يا كىلماز اوحالدە آدام نەدن أولى؟ بو آدام يالاندىن ععصوم اولا بىلىر: آكلاشىلاميان بىسىدىن دولايى مظنوتك عدم موجودىتى بېنگەتنى شېرىي موجب اولماز. - ايمىت اتهام ايدەن كندىنى بو يىلە مدافعه ايمىز. حقسز أولدىغى قبول ايدەر. كورىلەر كە مظنوتك ئولۇمى اوڭى مجرم اولماسى ایچون بىسبىب دىكىدر. ازاندۇرۇ جوددە مانغونك موجودىتى او لمىسىزىن بويوجولڭ تصور ايمىزلىر. مانغو يالكىز بىشارات دىكىل. بىر شائىت و بىر جوھردر. [ُ]

آزاندۇرک نزدىنە اشـكـنـجـهـ وـكـالـتـ طـرـيـقـيـهـ دـخـىـ اـولـورـ. اـنـجـاقـ اوـغـلىـ بـابـاـيـهـ، قـىـزـ آـنـهـ يـهـ وـكـالـتـ اـيدـەـبـىـلىـرـ. سـبـىـدـهـ بـوـاشـكـنـجـهـ دـنـ مـقـصـدـ كـنـدـنـدـهـ بـولـونـانـ اـنـسـانـىـ ئـولـدـىـرـمـكـ دـكـىـلىـ فـالـقـ يـاـپـانـ عـمـدـەـيـىـ اـزـالـهـ اـيـتـكـدـرـ. مـانـغـوـيـهـ مـالـكـ اـولـدـىـيـ اـتـهـامـنـهـ مـعـرـوـضـ قـالـانـ يـرـىـلـىـ بـهـ تـكـهـتـىـ بـالـذـاتـ اـيـچـمـهـ يـهـ مـجـبـورـ دـكـلـدـرـ كـنـدـىـنىـ اوـغـلىـ وـاسـطـهـسـىـلـهـ، آـنـهـدـهـ قـىـزـيـلـ اـيـتـدـىـرـهـ بـىـلـرـ، چـونـكـهـ مـانـغـوـ جـنـسـيـتـ اـعـتـبـارـيـلـهـ اـرـثـىـدـرـ، بـعـضـ بـاـبـادـنـ اوـغـلـهـ، قـىـزـدـنـ آـنـهـ يـهـ اـنـتـقـالـ اـيدـەـرـ. ئـەـلـ مـانـغـوـ اـيـلـهـ اـتـهـامـ اـيـدـىـلـشـ اوـلـانـ يـرـلىـرـكـ اـشـكـنـجـهـنـكـ تـطـيـقـ زـمـاـتـىـ بـكـلـهـ مـهـ يـوبـ حدـتـلـهـ چـوـجوـقـلـرىـنـيـ ئـولـدـىـرـوـبـ فـتـحـ مـيـتـلـهـ مـعـصـوـمـيـتـلـىـرـىـنـيـ اـثـبـاتـ اـيـمـهـ يـهـ قـالـقـىـشـمـاـلـرىـ وـاقـعـدـرـ. «

هـمانـ جـوارـدـهـ آـبـابـوـ آـلـرـكـ نـزـدـنـدـهـ «ـآـبـابـوـ آـلـرـكـ مـلـيمـباـ elimbaـسـىـ آـزانـدـۇـرـكـ مـانـغـوـسـنـكـ عـىـنـىـدـرـ»ـ عـىـنـىـ اـتـهـامـ، عـىـنـىـ اـشـكـنـجـهـلـرـ، فـتـحـ مـيـتـلـهـ عـىـنـىـ تـحـقـيقـ وـعـىـنـىـ وـرـاثـتـ. «ـشـاـيدـ فـتـحـ مـيـتـ اـشـكـنـجـهـيـ مـتـعـاقـبـ ئـولـهـنـكـ وـجـودـنـدـهـ ئـەـلـيـمانـكـ مـوـجـودـىـتـىـ كـوـسـتـرـمـسـهـ مـتـوـفـانـكـ

[*] مع ما فيه ازاندالرە مجاور اولان قىيىلەر دە مەجە و مانغە تولىدە نۇنۇ Notu نك (نۇ تو آزاندۇرک مانغوسنە معادلەر) موجودىتى فتح ميت ايلە تحقىق ايمە يە لزوم يوتىر. اشـكـنـجـهـ دـنـ صـوـكـراـ ئـولـهـنـ هـرـ مـظـنـوـنـكـ آـدـىـ قـبـاـحتـلـىـ دـبـهـ آـكـىـلـىـرـ. شـاـيدـ اوـزـنـدـهـ نـوـتوـ بـولـونـامـشـ اـيـسـهـ مـحـقـقـ باـشـقاـ تـورـلـوـ بـوـيـوـرـ تـيـيـاتـىـ حـائـزـدـرـ. بـونـىـدـهـ بـىـلـمـكـ اـيـچـونـ ماـيـنـغـوـ Mapingoـ يـىـ (ـبـاتـيـجـيـاـقـ آـتـىـ)ـ اـسـتـعـمـالـ اـيـدـەـرـلـرـ، بـوـ كـهـانـتـ مـنـقـىـ جـوـابـ وـيـرـسـهـ اـتـهـامـ اـيـدـەـنـ آـدـامـ اـوـلـومـ اـيـچـىـنـ مـعـتـادـ اوـلـانـ جـزاـيـ وـيـرـمـهـ يـهـ مـجـبـورـدرـ.

دوستلری سلاحه صاریلیرلرو اقرباً ده اتهام ایده‌نی ئولدورور . فقط اکثریاً اتهام ایده‌ن
اولوم ایچوم ویرلمه‌سی معتاد جزایی و فضله او لارق یا کلش اتهام ایچون دیکر بر جزاده
ویره‌رک حیاتی قورتاریر . » آبابو آللر قومش‌ولرندن داها ایله‌ری کیدیپورلر . اونلرده
« هر ئوله‌نک قارنى آچیلوب کندىنک بناءً علیه کچمشندن کله جکىندن کیمسه‌لرک ئەليمیاسی او لمادیغى،
هر کسە تشهیر ایدیپور . » بو تد بېرک، هیچ اولماز سەفتیج میت عمالیه سەنک منفی نتیجه ویردیکی حاللرده
بعض اشکنجه‌لری فایدا سىز عدا يتىرىمى لازم در . فقط متوفانک وجودنده ئەليمیابولوندىغى
زمان يكى اشکنجه‌لری حتی چوق مقدارده اشکنجه‌لری استجلاپ ایدیپور .

قامه رون ده موسیو مانسفة‌لد عینى شکلده اشکنجه‌لر کورمشدەر . مقصدك هم
بو يوجوي كشف ايتك هم ده اونى تحرىك ايدن فنالق ياپان عمده‌ي ضرر ويرميه جك برحالة
كىتمك اولدىغى يالخاصه سوپيلپور . بويرلىرك عندنده فنالق ياپان عمده معده‌نک ويا
باغير صاعك بر فضله بو يومه‌سی دكىل ؟ او بر قوشدر . « قالابار باقلاسىندن چيقارتىلان
وشېھ سىز پك تەلکەلى اولان زهر بو اشکنجه‌ده قوللانيلىر . اونى بىرىسىنک وجودنده
قوش شكلنده بىر « روح خىث » بولوندىغى وبو واسطه ايله هم جنسى ئولدوردىكى ويا
ويا ئولدورمه‌يە نىت ايتدىكى شىوع بولوبده اتهام آلتىنده قالدىغى زمان استعمال يدەرلر .
بو قوش بر بايقوشدر و قلبك ایچنده او طورور . كىجه‌لری چيقب كيدوب بر آدامك
قاتى اىمك اقتدارنى حائزدر . او جونق قلبىنده بىر بويوجى روح ، يعنى فنالق ياپان قوش،
صالايدىغى اتهامنە معروض قالىرسە و آجوق ك ئولومنىڭ فاعلى اولدىعىدن شېھ ايدىپور سە
طۇپلانان بوتون كوي خلقنىڭ حضورنده قالابار باقلاسىندن چيكان زهرى ایچمه‌سی لازم در .
زهرى قوصارسە معصومدر ، قوصمازسە او نك تأثيريلە كندى ده ، عينى زماندە مالك
اولدىغى فنالق ياپان قوش ده اولور . »

IV

بو واقعه‌لرک بىلەن شو نتیجه چيقارىلاپىلير :

آفرىقانك بىرچوق جمعىتلرندە صيق صيق كورىلەن و بويوجولك مسئلە لرنده استعمال
اولونان زهر اشکنجه‌سی ، بويويى ميدانه چيقارمۇق و عينى زماندە بويوجو ايله ایچنده
يرلىشمىش اولان و فنالق ياپان عمده‌ي ئولدورمه‌يە يارايان باقىچىلغە مشابه سرى بىر عمالىيە در .
ايمىدى « الاهىك حكمى » دىنلىن شىلە بىرمشىرك نقطەسی يوقدر . موسیو مائىن هوپ بوجەتى

شویله اشارت ایدیور : « بیلدر دیکم یرلرک هیچ برنده آفریقالی اشکنجه نک تأثیرینه دو غریدن دو غر ویه الله تعلق ایتديرمز ؟ استعمال ایدیلن آفسونک سحر قوقلرینه عطفه ایده ر ، بو قوت تأثیری آلتنده مجرم ئولور . معصوم سالماً قورتولور . » محرر شونی ده علاوه ایدیور : « شبهه ستر اشکنجه ده هر شیده اولدینی کی صیقی بر تحلیل نتیجه سندمه الهی بر موبهه یه منجر اولور ، فقط بالذات ، مستقلان (*sebständig*) ، مثلاً بر علاج کی اللهڭ مداخله سی دوشونله دن ، تأثیر ایده ر . » - مساعده ایدیلسە ، يوقارى قونغۇ قىیله لرى و حتى آفریقالك خط استوا و جنوب حوالىسىنده ياشایان قىیله موضوع بحث اولونجىدە الله دن بو شكلده بحث ایتمك مناسب اولدینی علاوه ایده جىكم . ایضاح بولىه اولدقدن صوکرا بواشکنجه مفهومى ، بوقىيەلرک معاشرى تصویرلرندە بويوك بر موقعى اولان بويوجولكى تنوير ایدیور . اوقدار قورقو و دهشت ويرەن بو بويوجولرک فنالغات زرەدن كلدىكىنى بزە كۆستريور . معلوم اولدینى اوزرە بولىه بىنەن اوقدار شدتلى كە اوافق بر بويوجولك شبهه سی ايله صىميمى دوستىلرک ، قارى قوجانك بى قارده شلرک ، ابوينله چو جو قىلرک آرالىنده كى اڭ قوتلى شفقت و محبت رابطه لرى بىردىنە . و تاماً قريايىور . بعضاً ، شبهه آلتىنده قالان كىمسە اقرباسى طرفىندن محا كەسز ، اشکنجه لرلە مخو ايدىلەك اىستەنلىيور . ميسىوزىلرک نقل ايتدىكى بولىه قىيل واقعەلرە انسانك هان هان ايانىما جىنى كلىيور . بر چو قىلرى اراسىنده بىنې ذكر ايدەلم : « (قافرەرى) قوق داغى . جوارنده اقامت ايدەن برا آدام و زوجه سى و قو عبولان بر بويوجولك اسنادى اوزىزىنە او آدادك قارده شى طرفىندى تعمداً و صغوق قانلىقلە ئولدورولىشىر . صباح ايركىن ئظلۇملىك بىرى دىشاريده قافر قىیله سىنەن بىش كىشى ايله بىلەن قارده شى طرفىندى أوندىن دىشبارى چاغىرلدى . قاپىسىنڭ اشىكىنى كچمك اوزرە يىكىن بويىنە بر قايش آتدىلر و بىر آز او زاغە س سورە كله يەرك باستونە ئولدوردىلر . صوکرا كوجوک مفرزە متوفانك باخچە سىنە عودت ايتدىلر وزوجه سى بولوب اونى دخى عىنى عاقبته دوچار ايتدىلر . أوى ياقىلدى ، يىكانە چو جو قىلرى قاچىرلدى ، مواشىسى قاتلائى قرا آللە كوتورولدى . » بويوجولك مظنو نلىرى اكثىر يا ئولدورولە دن اول استجواب ايدىلىلر ، و اعتراف ايتديرمك اىچون اشکنجه یه تابع طوتولورلر . بر قارده شى ويا بر دوستى بولىه حر كتلە سوق . ايدەن حدتك عربى و بونى اجتماعى زمرەنک تصویبى ناصىل ایضاح ایتمەلى ؟ « بويوجى » طرفىندى توليد ايدىلن و حشتك عادتا نامحدود اولىسى نە دن ايلرى كلىيور ؟

موسیو ماقدونالد دیسور که: « بویوجو کله سنده ایکی مفهوم مندرج . بو اسمه تسمیه ایدیلن کیمسه او لا : کیزلى ایشلر یا پمپ اقتدار و یا معلومانه مالک در ، ثانیاً: یام یامدر . اک زیاده حاکم اولان ایکننجی معنادر ... بویوجی مظلومنی یک ایچون ئولدیریسور . ھوسیو ژونوده دیسور که: « بویوجولك انسانك یا پایله جکی جنایتلرک اک بویوكلرندن بیدر . قتل ایله مساوی در ؟ حتی قتلدن داها فنادر ، چونکه بونده مبهم بر صورتده یام یاملق علی العاده قتل اتهامی او زرینه علاوه ایدیلیسور بر بویوجو انسانلری اتلری خی ییک ایچون ئولدیریسور . ھ

بوراده قصد ایدیلن یام یاملق بر آزسری در . مصادبل خبرلری اولادن بویوجو طرفندن یعنیور . اونلر ئوادکدن صوکرا بویوجونك غداسنی تشکیل ایتیورلر : بالعکس ئولیورلر ، چونکه ئولدورولمه دن اول « ینش » اولویورلر . موسیو ژونو بوعتقادی شویله ایضاح ایدیسور : « بویوجو قرا الله کیره ر ؟ قوله بیه قاپیدن کیرمه بیه تشبیث ایده ر ، اونی قاپالی بولور ... قوله بیک تپه سنه او چار واورادن حاصرینك اوستنده راحتیجه او بیوان دشمنک یاننه اینه ر . سحر بازلغنه باشلار . وزوالی آدام بویولنمش و ئولمه بیه محکوم ارلشدەر . » کندیسندە کولکه سندن باشقا برشی قلاماشدر « ویا خرد : « جسدی يالکىز قالمشدەر ، حقیقی بىلکى چالنمش و ینشدەر » دیرلر . (روز کار طرفندن صاوھ رولان بري پراق کې) « آشىرلمشدەر ». ایرتسی کون قالقاچق ، و برقاچ کون صوکرا ئولەجڭ ؟ فقط اولەجڭ اولان آنجاق کندی کولکه سی در : بالذات كىرى او مدهش کىچەدە ئولدورولمشدر ، و چوقدن ینشدەر ده بوراده انسان شیخیتىنىڭ ایکیلکی فکرینى بولیورز . کونلرجە حتی آيلرجە داها ياشاباچق اولان بر آدام ناصىل اولوبىدە تماماً ینش تلقى اولونیور ؛ بونى ایضاح ایدەم . فقط هەحالدە يېلیلرک فيکرى بودر . بومىئە حقىنە ایضاھات آلدقلەمدەن بىي بویوجىنک وجودك اخشى داخليه سى ، باغير صاقلىرى يىدىكىنى و انحاجق خارجى قابك قالدىغنى اونك دە چوق كچە دن ئولەجڭى سوپا بىرلەرك مشكلاتى حل ایتك ایستەدى . فکرلىرىنک صاچما اولىدىغنى ایضاھ ایتدىكىز يېلیلرک اكىرىسى كولمە بیه باشلا بىرلر ؛ ایشته بوقادار در . »

فکر يېلر ماچون صاچما اولىقىن او زاھىر داخلى عضولرک فيز يۈلۈزىك رولنى بىلەميوىرلر او كاھىچ بىر اھميٽ ويرميوىرلر . اونلرک نظرنده حيات دە ئولوم دە هەشىدىن اول سرى شىر طەرە تابعدر . اونلرک معاشرى تصورلرندە ئولولرک ياشادقلەرنى بىلەميوىرمىز ؟ یام یام

بويوجونك سحرلى تأثيريله شيمديدن بويوك برقسمى ئولش اولان كيمسه لرك ياشايالنلوك خارحى كورونىشنى برقاج كون داها حافظه ايتمەسى نەدن امکانسز اولسۇن ؟

فقط يرليرى اك زياده قوروقوتان جهت بلتكه شودر . شرلندن قورو نماسى كوج و موسىو ژونونك افادەسنه كوره « هر قىله ده عددى چوق اولان » و ميدانه چىقارىلامادن سنه لرجه جنایتلر ايشلەين بو بويوجىلرلە بالذات كندىلىرىنە (بويوجىلر) بىلە مجھول او لماسى در . اوحالدە او نلرده يرلشمىش اولان عىمدىنڭ شعورسىز بر آلتى او لارق حركت ايدىيورلر . « بى ، دىكىرلىرى كېيىن انسان او لارق ياشادقلرى كوندوز حيانى ، دىكىرى دە بويوجولك ايشلىنى كوردىكارى كېيىجە حاتى او لمق او زىرە ايىچە جەھەلى بىرحيات ياشىيورلر . كېيىجە يياپدىقلەرنىن كوندوز خىردار او لىيورلرمى ؟ بوسؤالە جواب ويرمك كۈچدر ، چونكە يرلىلىرى كۈچ بىلە خصوصىدە صرىچ بر فەتكەلىرى او لمادىنى كورىلىيور . مع ما فيه عنعنەوى و حقىقى فەتك بويوجونك نە يايىلغى حتى كندىسىنىڭ بويوجو او لارق ميدانه چىقارىلامادن بويوجو او لىدېغى بىلەمىسى در . بناءً عليه شعورسىز حركت ايدەر . هر كونكى معتاد حيانىنە عودت ايتدىكى وقت كېيىجە فەاليتى مجھول او لىيور . مثلا معلوماتىنە مراجعت ايتدىكىم كيمسىلر بىر بويوجونك بر آدامى ئولدورمك اىچون بىر تمساح كوندرە بىلە جىكى اىرتىسى كوندە او يارالى آدامە يىلەك آجيان و مؤسف حادثى يە جانى صيقىلانلردىن او لا جغنى تامىن ايتدىلر . باقىجى كندىسىنى او ئولومك كندى خېرى او لمادن بويوجولكى واسطەسىلە و قوبۇلدېغى اشاعە ايتدىكى وقت شاشىرىوب قالىر . مع ما فيه قورقۇنجۇ عمللىرىنى او زۇن زماندىنى اجرا اىتمىكىدە اولان بويوجولرلە يياپدىقلەرىنىڭ فرقىدە او لىدقلرى و حتى غرور حس ايتدىكارى بناءً عليه ايىچە جەھەلى حيانلىرىنە و قوفلىرى بولۇندىغى آكلاشىلىيور . داها ايلەرى كىدىنلىرى دە وار : كندى جنایتلرىنى انكار ايدىلر ، و (كىلمەنلىك على العاده معناسىلە) سحر باز او لورلر و اكتساب اىتمىش او لىدقلرى معلوماتى دىكىر بويوجولرلە افسونلىرىنى بوزمۇق اىچون قوللانا رق استقادە ايدەرلر » . - يوقارىدە كورولدىكى كېيىنما ماشىل فەتكەلىر آفرىقانىك خطاستوا حوالىسىنە دىخى رواجىدە در . مثلا « بوشۇنگولر ، شىخىصلارك ، حتى خېرى او لمادن ، خىيث ، بىر روح طرفىدىن تصاحب ايدىلە بىلە جىكى و باشقا شىخىصلارك ئولومنى موجب او لا جغنى حقىندە كى افرىقادە يو كىك بىر درجه دە حاكم اولان اعتقادە اشتراك ايدەرلر . آشكار بىرىسىيە استناد اىمەن ئولەن كيمسىلرلەك ئولومنى بىر چوق جەتىدىن « نظر » و معادل اولان بويىلە بىر فنا تأثيرە عطف

ایده‌رلر . - خیث بر روحه تصاحب ایتمش اولان شیخصلری زهر اشکنجه‌سنہ تابع طوئارلر . »

یاپدقرینی بیلمه‌ملری بویوجولری داها زیاده فنا یاپار. موسیو طورددی و جویس بر آز اول زه‌تاتوری [*] لرله مقایسه ایدیبوردی. موسیو ژونو دخی بر قاج دفعه دفعه : « بالوبی *baloyi* یاخود فنا کوزلی، نظر صاحبی کیمسه‌لر . » دیبور. فی الحقيقة ایچلرنده بولونان فنا یاپان عمدہ درکه اکثر فتح میت ایله مادہ تیت ایدیلر - بالخاصه فنا کوز، نظر اولارق تأثیر ایده‌ر. اجتماعی زمره داخلنده اطرافنه فلا کت‌صاچار. اکثری قوربانلرده بویوجونک اک یاقین اقرباسی یعنی کندینه اک قیمتلی، اک مقدس اولماسی ایحاب. ایدن کیمسه‌لردر .

شاید آرزو ایدیلر سه بو احوالدە « اتهام » « محکم » « معصوم » و « مجرم ». اولارق نتیجه ویره‌ن « مظنون » کلمه‌لری آوروپاده ویریلن معنادن چوق اوzac اوزارق قوللانیله بیلیر .

بوراده بزم بیلديکم عدالت هیچ موضوع بحث اولماز، و اشکنجه‌دن مقصد بر جزانک مستحق اولوب اولمادیغنى میدانه چیقارمۇ اصلا دکىلدر. يرلیلرک ذهنتی اشغال ایده‌ن شى بوسېتون باشقادر. اونلر دائما آرالىنده ظاھراً دیکرلرندن فرقىز فقط اک مدھش سحر قوتلىنە صاحب اولوب اوقوتلرى، كورونمه‌دن ياقلانمادن و حتى بالذات كندىلرى و حتى بیلمه‌دن، اک برباد جنایتلرى ایقاع ایچون استعمال ایده‌ن انسانلرک ياشادىغى دوشونجە و قورقوسىلە ذهنلری مشبوعدر. بو بليه‌يە قارشى يكانه مؤثر مدافعه اشکنجه‌در .

بناءً عليه آشاغى جمعىتلرک بو « بویوجولرینی » بزم قانون جرامزك تعقیب ایتدیکی مجرملرە بکىزە تەجڭ يرده بونلىرى بوسېتون باشقا برصورتله تصنیف ایتك، ژه‌تاتورى لرە قیاس ایتك مناسبىدر. بونلرده غير طبىعىلكلارى ئاظاهر ایده‌ر ایتمەز موجب فلاكت اولور دىه اجتماعى زمرەنک چىكىندىكى غير طبىعى موجودلرە چوق ياقىندر. مثلا: دوغوم اشنانىدە وضعىتلرى يچىمىز اولان، دىشلىرى چېقىمش اولارق دوغان و یاخود ابتدا اوست ات

[*] *jettatori* ایتالیانجە بر کلمه اولوب اشاغى يوقارى بویوجى معناسىنە كلىر. ناپولى فالجليل يىنه دخى بو اسم ویریلیر .

دیشلری چیقان الخ»... چو جو قولر کی او ندره موجود اولان فنالق یا پان عمدہ موجودی دولا یسیله مشئوم عدایدیلرلر، و کذا بوجیلر کی ازاله لری و یاضر ویره میه جک بر حاله افراغلر لازم در. شبهه سز بو *monstra* جاناوارلر بلکه انجاق ایله ریده فنا کیمسه لر اولا جق، حالبو که بوجونک ایچنه بر لشمش اولان فنالق عمدہ سی شیمیدیدن چوق تخریبات یا پایلمشد. فقط ابتدائی ذهنیت بو فرقه آلدیریش ایتمهز. استقبالی قولایجه حال اولارق تصور ایده ر، خصوصیله استقبال او کا تمامًا صحیح اولارق کورونور، و قوتلی بر هیجان جلب ایده رسه. بناءً علیه غیر طبیعی اولارق دوغمش اولان چو جو قولردن صدور ایده جک فنالق خصوصیله هیچ برشبهه سی یوقدور. بونلر شمیدیدن «بالقوه» بوجودورلر. یرلیر بونی آچیقدن اعتراف ایدیورلر واونلره یا پدقنلری معامله نک سبینی بو صورته ایضاح ایدیورلر.

شبهه سز بوجولرک هپسی غیر طبیعی اولارق دوغمش اولوب قصورو لری میدانه چیقمان. و ماہیتلری معلوم اولادن بوجومش دکیلرلر. بولیه دوغمایان بر آدام دخی شیطانی بر طرزده یتیشدیریله بیلوب اوستاسنندن دا مدھش اولا بیلیر. غربی آفریقانک بعض حوالیسنده، خصوصیله غابون ده اویله کیزلى جمعیتلر وارد رکه اعضا سی قتل و یام یام ملقله مشغول اولور و بولیه اولدیغنه نظر آده بوجودرلر: بوجمعیتلر کاعضا سی بوجومش آداملر آراسنندن انتخاب اولونور. بعضی قیله لردده یرلیلر بوجولک اکثریا بابادن او غله انتقال ایدن ارثی بر حال اولدیغنه ادعا ایده رلر.

مع مافیه مشئوم برعناصی اولان بعض سؤ تشكالر دوغوم انسان سده و یاخود چو جو قولق دوره سنده آشکار او لساده بعضیلری ده کیزلى قالیر و حیاتک دوامی مدت تجھ هیچ برشی اونی میدانه چیقارماز. بر آنه نه قدار جسور اولورسه اولسون چو جو غنک ابلک دفعه آوست ات دیشلری چیقاردیغنى اطرافنده کیلردن صاقلا یاما ز. فقط بر آدامک قارتی آچادن مشئوم با غیر صاق فصله لغنى ناصیل بیلیرز؟ ایشته اشکنیجە نک بالفعل مداخاه ایتدیکی یر بوراسی در. بریسنده بوجولک شبهه ایدلديکی وقت زهر حکم ویر. زهرک فنالق عمدہ سنی میدانه چیقارمۇق واونکله مجادله ایتمک؛ یاقلا یوب احـا ایتمک کی ایکی خاصه سی وارد ر. «مطنون» ئولورسـه هر کس کنیش بر نفس آلیر. چونکه بلانک او کنه کچیلمش و تخریباتنه مانع اولونمشد. محتمل اولدیغنى او زره شاید ذیکر لری ده وارسـه ایلک شبهه او زرینه او نک ده عینی صورته چاره سنه باقیلیر.

V

آندامان آداری یرلیلری حننده موسیو مان شونی یازیور : « هر هانکی شکلده برمحا کمه یه و حتی بر مجرمی میدانه چیقارمق ایچون اشکنجه نک مؤثر اولدیغنه اعتقاده ییله صاحب اولیاچق درجه ده پک فضلہ ابتدائیدولر ؟ بونوع عمللارک هیچ برسنک او نلر تزدنده تطبیق ایدلملدیکی آکلاشیلیور . » فی الحقيقة یکی کینه ده اوسترالیاده و جنوبی آمریقاده طانیدیغمز قیله تیپلرندن داها آشاغی سویه ده بولونان جمعیتلرده شیمدی یه قادر تدقیق ایتدیکمنز اشکنجه عمللارینه مشابه برشی مشاهده ایدله مشدر . بو نوع امتحانلر داها زیاده بودرجه یه قادر سیاسی برشکل آمش اولان اجتماعی زمره لرده انکشاف ایتمش کبی کورونیور . مثلا : بانطور، غربی آفریقا زنجیلری، ماله لر اخ... کبی . اشکنجه بر نوع باقیجیلک اولدینگی مدتجه دیکر باقیجیلک عمللارینک ده یرینی طوتار . قونغو زنجیلری کبی « طبیعی » ئولومی قبول ایتمه ن و ئولدوره ن بويوه یو یعنی کندیلرندن یرینی « محکوم » (doomed) ایده نی الدە ایتمک غیرتندە بولونان اوسترالیالیلر ویکی آلمان گینه سی یرلیلری نزدنده بحوال واقعدر . بو کبی احوالدە استعمال ایتدکلری باقیجیلک اصوللارینی یوقاریده تدقیق ایتدک . فقط اشکنجه داها باشقا مقصدلرده خدمت ایده ر : مثلا مجادله ایدلسی ایحاب ایده ن برفنالق عمدە سنه سری بو تأثیر اجرا ایتمک ایچون بو احتیاج شبهه سز تمامآ آشاغی جمعیتلرده دخی موجوددر . او نلرک نزدنده بو احتیاجی تطمین ایده جک برشی بولونمیورمی ؟

جنوبی اوسترالیا یرلیلری حننده تاپلهن شویله دیبور : « تاپتارا قیله سندە برمجرم اوزرینه مزراقلرینی آتىق ایسته یتلرە هدف وضعیتە دور مالی در ؟ اصابت واقع اولمازدە قور تولورسە کناھنی اوده دیمکدر . » تاپلهن شونی ده علاوه ایدیبور : « بوجیقی اشکنجه در . یرلیلرک فکرینه کوره بر آدام مزراقلری هدفندن چه ویره ن یو کسک بر روحک معاوته مظهردر ؟ او ادام شاید مجرم ایسه اوروخ کندی اوزرینه تأثیر ایده ن دیکر بر کورونمیز بر روحک قوتیله مزراقلری هدفندن چه ویره میه جک برحاله قور . موسیو تاپلهن یرلیلرک بر حرکتک براشکنجه اشکنجه اولدینگی حننده کی مطالعه سندە حقلی در . فقط بونو بلکه اونک کبی تفسیر ایتمه ملی . او بو ایشده اسکی یونانستانک ویا خود قرون وسطا آوروپاسنک « الله حکمی » تیپنده برشی کوریبور . شبهه سز تایرارلرک

دوشونجه سنه کوره يالکز کورونهين قوتلرائ معاوته اشكنجه يه معروض قالان آدامك او زرينه مزراقلرک اصابتنى منع ايديبور . بوقوتلرله آراسى اي او لازسه کندىسى نه قadar بچىرىكلى اولورسە اولسۇن کندىي قورتاراماز . فقط بواسكنجىدەن مقصد بر آدامك مجرىتى ويا معصـومىتى اثبات اولدىغى ادعا ايتك دوغرو دىكىلدر . چونكە بر چوق احوالدە بواسكنجىه مجرىت موضوع بحث او لمادن تطبق ايديلىر . اكثريا برجنایتك ويا بر خير سىز لغك فاعلى معلومدر . فعلنى انكار ايتهز ، و منسوبلرى ده فنالغه معروض قالان طرفك آقر باسيله بوخصوصىدە اختلاف حالنده دىكىلدەلر . معما فيه بوتون بونلرک اشكنجەنك يايلىمىسىه مانع او لاز . بناء عليه بوجرمىتى ويا معصومىتى اظهار لايچۈن يايپلان بر «محاكمه» باشققا برشى در .

شاید مجرم اشکنجه‌یی رد ایده‌رسه خارج از قانون تلقی اولونوب ئولدورولمه‌سی مباح
عد ایدیلر : قارده‌شی و یاخود اك یاقین اركاڭ اقرباسى مسئول طوتولوب اوڭ يىرىنه
اشکنجه‌یه تابع اولمايە مجبور ایدیلر . مظنوڭ معصومىتى تىبىن ايده‌رسه یاقىنلىرىنىڭ اتهام
ايدەن آدامك عائله‌سی اوزرىنه ايلەك فرصتىدە مقابله بالمثل يايمايە حقلرى واردە . »

داوسون بالخاچى دىيور كەاشکنجه مجرمىت تىبىن ايتىد كەن صوڭرا اجر اولوندى : بناءً علىه
اشکنجه‌دن مقصد مجرمىتى اثبات ايمك دكىلدر . مع ما فيه اشکنجه اوقادار لزو ملودر كە
مجرمك غىيوتى حالىندە اوڭ مىنسوب اولدىغى اجتماعى زىرىدەن بىرىنى ، ترجىحاً قارده‌شنى
اشکنجه‌یه تابع طوتارلر . شوراسى دە شايىان قىددىر كە اشکنجه ختامە ايرەر اير من
قارشى قارشى يە اولان ايکى خصم دوستلىرى بارىشىرلر ويىكىدىكىرىنە قارشى اك ايى حىسلەرە
متحسس اولورلر . باشقاللى طرفىندەن دخى عىنى شىلر مشاهىدە ايدىلشدەر . مىلا و ۰ م .
طوماس يازىيور كە : « يېلىرك طبىعتىنده چوق ايى بىر جەت وار : قىلىرنە خصوصىت
قالمىور واشکنجه‌دن قاچمىيورلر . بىر دو كوشىمەنك ويا براشکنجه‌نك (موسىو داوسونك
قىد ايتىدىكى قىيلەن اشکنجه) نەياتىنده يارالىلر كە يارالرىنى يايانلر طرفىندەن اىحباب ايدەن
اھتمام و دقتىلە تداوى ايدىلدىكى و يارالرەك ئەمېلىدىكى كورىلەپىلور . »

موسىو طوماس طرفىندەن تصویر ايدىلەن اشکنجه دخى تىمامىلە موسىو داوسونك
اكلاتىدىقىرىنە بىكزىيور : « بىر قىتلەك جزاىي بۇتون قىيلە افرادىنىڭ قاتل اوزرىنە
بىر مىزراق ويا بىر ووته كۈمۈم آئاسىندەن عبارتدر . بۇ اشکنجه‌دن سالماً قورتولورسە
مقتولك اك یاقين اركاڭ اقرباسى قاتلەك باشىنە (اما يالكىز باشىنە باشققا يىرىنە دكىل)
باستونىلە يورولونجە‌یه قادر ووراپىلر . اشکنجه دوامىي مدتنىجە قاتلەك سلاح قوللۇنە يە
حقى يوقدر ؟ انجاق قالقانىلە مىزراق و سائىرەدن قورونور . آدامك اوزرىنە يوزە ياقين
مىزراق آتىلدىغى حالىدە هېسىندەن دە قوروندىغى وقۇھە يە شاھد اولدم . »

موسىو و . م . طوماسك سوزلىرى آراسىندە « جزا » « مجازات » كەلەلرى كېيور ؟
بوندن آكلاشىليور كە اشکنجه‌دن مقصد آدامك مجرم اولوب اولمادىغى تىحقىق دكىلدر .
بۇذات دە دىكىلرلى كېي اشکنجه‌نك نېيجەسەننە دكىل آنخان اوڭ و قوعىبۇلماسىتىك
اھمييەلى اولدىغىنده اصرار ایدييور . قاتل حوالە ايدىلەن مىزراقلىرىن دە قورۇنابىلىسىن و ياقورۇ -
ناماسىن بۇ ايكىنچى درجه‌دە قالىيور . اساس اوڭ اصولى وجهە اشکنجه‌یه تابع
أولماسىندە در . بۇ ، بناءً عليه اصل بزم « مجازات » دىدىكەمىز شى دە دكىلدر .

عینی حوالى ده بعض زنا و قعه لرندن دولایي ده ذکر ایديله نلره مماثل اشکنجه لر تطبيق ایديلير «قادين ترجيح ايتدیکی رقیی تعقیباً قوجاسنی ترك ایده رسه بوقاحتی چیفتی جزا الاندیرمک قادینک عائله سنه عائددر : عمومیت اوزره قادین ببابسی ویا قاردهشی طرفندن مزراق ضربه لرینه معروض قالیر و جزانک نتیجه سی مهلك اولمازسه مشروع قوجاسنیه اعاده ایديلير . اركك ایسه اوزرینه حواله ایديلان بر مقدار مزراق اشکنجه سنه تابع اولمايه مدافعه آلتی اولارق کوچوق ير قالقاندن باشقا برشی قول لانمامایه ؟ یاخود قادینک اقربا سنده یری ویا قبیله دن بو خصوص ایچون انتخاب ایدلش بر کیمسه ایله منفرداً مصارعه یه محبوردر ». موسیو هوویت دخی دیبورکه : « بر قادین قاچیر ما و قعه سنده ، و ولار والر نزدنه ، قودونق ایچون آنجق بر مزراقله مسلح اولان ارکک ، قادینک مزراقله مسلح بر مقدار اقربا سیله دو کوشمسی عادتدر . »

موسیو و.ه. روت کوئنسلاندده عینی شیدئ مشاهده ایتمش اولوب معتاد و ضوحیه شویله ایضاح ایدیبور : « مجرم اعلان ایديلان یرلى صرف ايتدیکی خارق العاده بدنه و ذهني قورت وایکی یار دیجینک معاونتیله برساعت ویا داها زیاده برازمانده معروض قالدینی او تووز قرق مزراقله قوجه سندن آغیر بريارا آلمادن قوتولابیلر . شاید مجرم اشکنجه نک نتیجه سندن سالم اولارق قور تولورسه - بوده آنجاق اکثريا کندی احوالی و قوته و دوستلر سایه سنده قابل در - کندیسی اتهام ایده نلر ، نهایت ، قوشارلر ، بوینه آتیلوب مبذول کوز یاشلری دوکه رک باریشیرلر . بونک اوزرینه باشقا بر مجرم بولورلر : او مجرم ده عمومیت اوزره یاقین قبیله لرکاک ضعیفندن و افرادینک ده اکھما یه سر زندن سه چیلر . بو حوالیده هر مهم شخصک و فاتنده صوکرا بر کیمسه بولور و رطمه لدر . » دوقتور روت ک قول لاندینی افاده یه نظرآ مسئله بر اشکنجه نک عبارتدر ؟ فقط یینه یوافاده دن استخراج ایدل دیکنه کوره اشکنجه دن مقصد بر شخصک مجرمین تعیین ایتمک دیکلدر . مقصد صرف ، حدتی قور قوچ اولا بیلمسی احتمالی بولونان و هرنه بهایه اولورسه اولسون بوحدتی جلب ایتمه مک ایحباب ایده نک در اولویی تطمین ایتمکدر . بونک ایچون ده برحیات لازمر : اشکنجه اولو ماه نتیجه نکز سه باشقا یارده داها او جوزه مال اولان بر قوربان آرامایه کیده رلر .

غربی آوسترا لیاده راهب سالوادو طرفندن عینی مراسم مشاهده ایدل شدر . « طرفین مجرمک جزا اندر ماسنی ترار لاشدیر رسه حقارت کوره نک رئیسی جرم ایله متناسب

بر جزا تعین ایدر، بو جزاده اکثريا مجرمك قالچه سنى كىسى *nini ghiici* (بر نوع مزراق) ايله دىلگىن عيارتدر. اونى معين برماسافه يه هدف كى وضع ايده رلر، و خصمى نه قادر « گەىس » ئى وارسه او كا آتار؟ بو ضرولوك هېسىندن قوروناجق قادر مهارتلى ايسيه نه اعلا. خصمك آناجى گەىسى قىماينجە، انتظام سكۈن بولور ؟ بر شى دن بحث ايدلز. صلح يايپىلير.» اشكنىجە بعضاً طرفين واقرباسى و دوستلىرى آراسىنده بردوكوشمه اولوب مجادله ايلك قان چىقدىنى وقت دورور. بوجال اكثريا مسئله ده برجوق قىيله لر علاقهدار اولدىنى وقت وقوع بولور « قادىنلر متقاپلاڭ كفرلر ايته يه باشلارلر و بويله جە ار ككلرى او درجه غلىانه كتىرلر كە كندىلرىنى بىلمىز بر حالدە، تەمالكلە تغنى ايده رك غير منتظم بر حالدە بىرلر يېلىرىنڭ اوزىلرىنە آتىلولر، بىك تورلو قىورانىلار يايپارلر. بىرىدىن دىكىر يره قوشارلر، صاقاللرى دىشلىرىنڭ آراسىنده كىس اى أملارندە باغيراراق، ظىپلاپاراق بعضاً بىرلر ينه قارشى ايله رىلر بعضاً او زاقلاشىلر و بوجال فيرلاتىلان بىرگەس نك عمومى. بر قارىشىقلۇ حاصل ايته سەنە قادر دوام ايده. هر ايكى طرفدن سلاحلىر اوچوشور، قادىنلر قوشارق كورولتو يايپارق ار ككلرە جسارت ويرلر و خصم طرفدن آتىلوبده يره دوشىش اولان سلاحلىرى طوبلايوب اونلره ويرلر. بو قارغا شالق آراسىنده بىرىسى يارالى ويالۇ اولارق يره دوشىز مجادله او آنده دورور ؟ كىنلر ترك ايدىلر وەركس يارالىنىڭ ياردىمنە قوشار . »

بو خشىن مجادله حقىقتىدە بىر اشكنىجە دن باشقا بر شى دكىلدر. صوكى صفحەسى بوكا دليل در. باشقا بر دليل داها ابراز ايمىڭ لازمكىلىرسە، آوستراليا لىلر كە، همان همان هر ابتدائى قىيله لر كې صنعت محاربه لىرىنى بىلمە دكلىرىنى و دائىما سپرسىز محاربە دن قاچىندىقلرىنى سوپىلە كافى در. حقىقى محاربە بىردىن بىر، پوشۇ ايله وا كثريا صباحە قارشى غافل دوشىمنە يايپىلان باصقىن لىلە اجرا ايدىلر. راهب سالوادونك بحث ايتدىكى « قورقۇنج قارغا شالق » مىسىمە روللىرى بولۇنان يكى قىيله اىچون دە عىنى شىدىن عبارت اولان والزم عدايدىلەن منسى كى بر آيىن در .

جنوبى آوستراليا قىيله لىرىنى ايلك والك اي تدقىق ايدەنلىرى دن بىر اولان غەرەى دخى دېپور كە: « اقربا آراسىنده (زنادن غيرى) هرجنایت مجرم بروجە زىر اشكنىجە دە حاضر بولۇنوب او كا معروض قىلماسى صورتىلە آودەنير : او نك طرفىن كندىنە حقارت ايدىلش .

تلقی ایده‌ن هر شخص اونک او زدینه بر مر راق آتابیلر، و یاخود مجرم وجودینک بعضی طرف‌فرینی مثلاً قالچه، بالدیر و قولنی مر راقله ده‌لدیرمه‌یه موافقت ایده‌ر. مر قله‌ده لینه جک یه هر علی العاده جنایته کوره تثیت ایدیلر. بعضاً بوجزایه محکوم اولان یرلی باجاغنی مر راقله ده‌لسین دیه صوغوق بر طرزده مخاصل طرفه اوز تیر.. مجرم قباحتی نسبتده کافی درجه‌ده یار‌الانیر مجرمیتی رفع اولونور. و یاخود او زدینه آتیلان مر راقله اونی یار‌الامزسه (زیرا هر مهاجم محدود مقدارده مر راق آثار) کذا ینه عفو اولونور. « غره‌ی بو اشکنجه‌نک بر، اوزلاشمہ » قیمتی واردی‌مکله دوغری تعبیری بولش اولیور. فی الحقيقة اکر و قعه‌لرده اشکنجه‌یه تابع اولان کیمسه بر جرمنک جزاسنی چکمه‌سنے رغمًا بوكا تمامًا بر مجازات دینه‌من. بو، اساس اعتباریه بر آین، ارتکاب ایدیلن بر کناهک (قتل، زنا اخ..) اجتماعی زمره او زدینه مسلط اولماستدن قورقولان نتیجه‌لرندن قورو نمک ویا اونی توقيف ایتمک ایچون یا پیلان سری بر عملیه‌در. سری بر فنالغه قارشی سری بر چاره‌در: کلمه‌نک تام واشتقاچی معنایله بر کفارتدر expiation. موسیو ئیمان شاهد اولدینی و بر زنا و قعه‌سی او زدینه اجرا ایدیلن طبیقی یوقاریده ذکر ایدیلن جنسدن بر اشکنجه‌یی تصویر ایتدکدن صوکرا دیورکه: « جنوبی آوستراالیا بر دعواوه یوکسک بر قوتک حکمنی الده ایمه‌یه یارایان دوئللوی بیلمیور. » بو اشکنجه‌لر اللهک حکمی دکیلدولر.

آوستراالیا اشکنجه‌منک معنای، او غره‌ی ک تعبیرنجه بر « اوزلاشمہ » اولدنجه، بو اوزلاشمہ‌نک ایچنده متضمن بولونان معاشری تصور لرله توضیح ایدیور، مثلاً بعضی آفریقا جمعیتلرندہ اولدینی کبی. تقدیم و قبول ایدیلن اوزلاشمہ یالکز قان بهاسی دکیلدر: او، داها آز اهمیتی او لمیان سری بر تأثیره مالکدر. موسیو مو فایازیورکه: « هرنه قدار بهشو آناس لر کینجی ایسه‌لرده بر قیاحت یا پان کیمسه خصم طرفی بر هدیه‌یا یله‌تسکین، و عینی زمانده خطاسنی اعتراف، و یاخود عادت او زره قلبی تلعین ایده‌رسه در حال اک تام بر آهنهک و صمیمیت تأسیس ایده‌ر. » انکلیز شرقی آفریقا سندہ یاشایان آقامبالرک نزدنده، خصم طرفک اقربانه قاتلک عائله‌سی طرفندن ایجاد ایده‌ن ترضیه ویرلدکدن صوکرا یکی عائله اراسنده سکوتی تأمین ایده‌ن سری آینهک تأثیرنی موسیو هوبله‌ی چوق ای تصویر ایتمشدیر. « بو مراسم، آین او صولنه توفیقاً و قوعبو لو نجاچه قدار ئولدورولن آدامک عائله‌سنے منسوب هیچ بر کیمسه قاتلک عائله‌سندن برینک یدیکی طباقدن یې-هز و یاخود عینی بیرایی ایچمه‌ز. او قامباده‌ده، مسئله قانون وجهه لایقیله حل ایدملدکجه قاتلک عائله‌سی افرادینک ادبیات فاکولته‌سی مجموعه‌سی — 14

متهادیاً قاوغالره سوروکلهنجی و احتمال قومشولرندن بینی ئولدوره جکی و متقابلاً مقتول طرفک عائلهسی افرادی ده کذا متهادی مجادله لره معروض قالوب ٹولن آرقاداشلرینه علاوه برینک مقتول دوشەجکی ظن ایدیلیر، مسئله يرلیلرک نقطه نظرندن تدقیق ایدیلیکی تقدیرده فکرینک شو اولدینی آکلاشیلیور: جوارده برخیث جسم لطیف، برمۇنى مو
کیرد و بونك نتیجەسی او لارق بو آدام ایلک دفعە قاوغا ایتدىکی قومشوسنی ئولدورور.
بو جسم لطیف او آدامه تصرف ایتمەیه دوام ایدەر؟ او عینی عائله دن باشقالرینه دەچکوب
عینی نتیجە حاصل اولور. کذا ایلک قوربانک موئی موسى بوتون عائله افرادینک آئى مو
اٹىمۇ لرى جسم لطیفلری او زرینه تأثیر ایدەر و اونلىق قورقوتۇر. قاتل جسم لطیفک
اطرافدە دولاشدیغى و عائله افرادی بر قاوغا یە طو توشورسە ئولومە معروض اولدینی
بېلیرلر بوسېيلردن هر ایکی عائله ده برا آن اول بو حالە نهایت ويروب خیث جسم لطیفک
تسکین ایدىلسى و راحتلاشدىرلىسى ایچون استعجال ایدەرلر. »

آ_ قامبالرک معشرى تصورلىق حقندە بو كوروش استفادەلى در. بر قاوغادە برى
ديكىرينى اولدورو و سەقاتل حقيقى سبب دىكىلدر: او زمان تعرضى آلتىنده بولوندىغى خييث
جسم لطیفک آنجاق بر آلتى در. ابتدائی ذهنیتك، كورونن عالمدە حادث اولان برشىئى
درحال كورونىھين عالمك سرى سېينه ارجاع ایتمەسی خصوصىنده كى دائمى توجھەنە بوندن
داها او يغون برشى اولاماز. بناءً عليه بر آدام كىندى عائله سىندن اولمايان بىرسىنى ئولدوردىكى
وقت نه يامالى؟ بر جزامى ترتىب ایتمەلى؟ قى الحقيقة بر او زلاشمە أودەيە جك، بل كە
افلاس ایدە جك ويا بر اسیر كېي صاتىلا جق. فقط، ارنك معروض قالدىغى بومجازات،
شىد « او زلاشمە»، غضبه كلوب اولومنى انتاج ايدەن و علاقەدارلرى قورقوتاراق آرالىنده
دولاشان جد جسم لطيفى عینى زماندە تسکین ایدە جك بر چارەيە مالك دىكىلسە، ايکى
عائلەنك آراسنى بولمايە كفایت ایتمەز. چونكە اونى تسکین ایتمەك و او زا فلاشدىرلىق
ايچون ايجاب ايدەن مناسك اجرا ايدىلدىكە مطلقا يكى قتللار ايقاع ایدە جكدر. موسى
هو بله دىيوركە: « بىقتل و قوع بولونجە بر اينك بر بوغى، ويا بىرچى ويرلمەسى بر منسک
اهمىتى حائزدر. بوكا تۇمو etumo تسمىه ایدەرلر. قاتلک و مقتولك عائلەسنى، غضبه
كلوب دولاشان و فعل قتلىك سائقى اولان خييث جسم لطيفە قارشى حمايە ایتمەك الزمدر.

حتی قتل قضارا اولسە بىلە ئەتومویە رعایت لازمەر ؛ چونکە هوادە مطلقا تەلکەلى تأثیر وارکە حادثە وقوعە کلدی ؛ عکس تقدیردە اصلا وجوده کەنزردى. (فى الحقيقة ابتدائی ذهنیته قضانىك مجھول اولدىغى معلومدر .)

« مقدمما بىرىسىمېنىڭ افرادىندن بىرى قىيەلە محاربەسىنە ، دىكىر قىيەلە دن بىرىنى ئولدوردىكى وقت مقتولك قاردهشنىڭ پۇصودە بىكلە يوب قاتلەك منسوب اولدىغى سىمېلە دن بىرىنى ئولدورمىسى عادتدر . بو ايکى ئولوم بىرىنى اخما ايدوب او زلاشمە يە محل قايمىوردى . فقط ئەتومونك تأدييە ايدىلسىنى و مناسكە رعایت اولۇنماسىنى اساس تلقى ايدىيورلەردى . بويىلە جە اولویە ويرىلن تام ترضييە كافى كلىيور . حدتى وقوعە كان فلاكتە ئاظاھر ايدەن جسم لطيفك تسكينى اىچون سرى فعل تأثیر ايتە دن مطمئن اولىيورلەردى . كذا آلت قتل اولان سلاح قاتل تلقى اولۇنیور . « بىرچوق قىيەلەر دە شۇو يابۇ صورتە تطهير ايدەرلەر آكى كويولر نزدندە او نلىرى كورلىتىرلەر ، بى طرزك آفرىيقا قىيەلەرنىدە عمومى اولدىغى ظن ايدىيورم . بى مراسىمى ، سلاحك فلاكت و مقدراتى بىرا برندە طاشىدىيەنچى اىچون يايپارلەر : آقامبالاردا عادت بويىلەدر . او نلىرە كورە بىر كرە قتل اىچون قوللانيلان سلاحك يېلى قاتلارە آلت او مىقدە دوام ايدەجىكى قناعتى واردە ؟ او نك بومشئوم خاصەسى از الە ايدەجىك نە سحر ، نە آفسۇن و نەدە آيىن واردە : نە اولورسە اولسۇن صاحبىنىڭ ئىلى واسطەسىلە ئولدورمكە دوام ايدەجىكدر . مادام كە بى لەتلى شىيدىن قورتولق چارەسى يوقدر . ماقامبالي حىلە يە باش وورور ؟ او نى بىر يوجۇنك كورە بىلە جىكى بى وضعىتە بىر يولك او زرىنە قور . يوجى بىر كرە او سلاھى ئىنە آلدىمى ، سلاحك مشئوم تأثیرى او كا سرایت ايدەر ، وايلك متصرى فى او ندىن قورتولىش اولور . بىكا او يىلە كلىيور كە ، بى اعتقاد خصوصى بى علاقەيى حاڙىزدر . چونكە بواعتقاد قتل حقىنە ايدىنلىن فىكىرى افادە ايدىيور . بىز ئەتومونك فاعلەنە درجه يە قادر خىرى اولدىغى كوردىك : ئەتومو مصابك ئاڭلەسىنى قاتلەك لەتىندىن قور تاردىغى كېلى ، قاتلى دە قور تارىيور ؟ فقط قاتلەك او زرنىدە كندى سلاھنىڭ شامتى دائىما كندىنى آغىر باصىور او يىلە بىرشامت كە نە زمان ، نەدە هېيچ بى چارە او نى از الە ايدەميو . »

آو وستارالا جمعىتلىرى اصلا منقول اموالى بىلمىزلىر ، و مبادله ايتىدكلىرى نادر اشيانىك قىمتى ئولچە جىك بىر ئولچۇدە اصلا يوقدر : كىلەنىڭ عادى معناسىلىه بونلىك آراسىندە او زلاشمە مسئلەسى موجود دىكىلەر . تدقىق ايتىدىكىمز اشىكىنچە بونك يېرىنە قائىم اولور فقط آقامبالاردا

اولديغى كى اوزلاشمەدن يكانە مقصىد يارەلانمىش عضوە، تجاوزە اوغرامش قوجايە، اعضاسىندن بىرى ئولدۇرۇلماش اولان ئاڭلەيە ترضىھ ويرمك دىكىدر. . قىلماك، زنانك بوتون اجتماعى زمرە اوزرىنە سرى بىر تأثيرى واردە؟ بونلار اجتماعى زمرەنىڭ ضررىنە يىشلىمكىدە اولان، واونىڭ اىچىز، بىر تېلکە تشکىل ايدىن بىر تأثيرى كشف وافشا ايدىر. بو تأثيرى ازالە وامحا ايتىك لازم كىير. آقامبارلارك ئەتوموسى بو ايشە يارار: كىذلەك بو آووسترايالىلرلەك اشڪىنجەسنىڭ اساسلى بىر صفحەسىدە. بوصورتله ئەتومونىڭ افعولەسى، ھېچ اولمازسە قىسا، كورۇنۇز عالمك بعض قوتلىرى اوزرىنە، اجتماعى زمرە اىچىز لازم اولان مدافعينى اىفا ايتىكىدر. بوصفتىلە، ئەتومو سىحر بازلغە قارشى اولەرق آفرىقالىلرلە قوللارندىقلرى اشڪىنجەلرە بىكىزەر. ايمدى، تاپلەن ودىكىر مشاهدلەرلە بىر لىكىدە؟ فقط اوئنلرلەك كۆستەتكۈرى سېيلردىن باشقۇ سېيلرلە مستند اولەرق، ئەتومودە بىر اشڪىنجەدەر دىنە يېلىر.

لەرى بىول - خەمیل نعمەت الله